ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

Немачка 2,50 DEM, Француска 4,50 FRF, САД 1,25 USD,
Швајцарска 1,80 CHF, Шведска 10,00 SEK, Норвешка 11,00 NOK,
Данска 11,50 DKK, Аустрија 13,00 ATS, Грчка 200 GRD

26. X 1990. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА LII ● 15 ДИН. ● БРОЈ 2026

ЗАБАВНИКОВ ТЕСТ:

ПУСТИЊА ОТКРИВА ПРАШУМУ ВАШЕ ДУШЕ!

Веровали или не!

ПРАВДА ЗАДОВОЉАВАНА НОВЦЕМ

ЗА ВРЕМЕ ВЛАДАВИНЕ РИМСКОГ ИМПЕРАТОРА КОМОДУСА /161-192 н.е./ БОГАТИ ПРЕСТУПНИК МОГАО ЈЕ ДА КУПИ ОПРОШТАЈ И ДА ПОТОМ СУДИЈУ И СВЕДОКА КАЗНИ ПО СОПСТВЕНОЈ ЖЕЉИ.

ГЕЈЗИР

НА ВУЛКАНУ ПОАС У КОСТАРИЦИ ОБУХВАТА ПРОСТОР ОД ОКО 150.000 м², ДУБОК ЈЕ ПРЕКО 300 m, А ИЗБАЦУЈЕ ВОДЕНИ СТУБ ВИСОК ПРЕКО 100 m.

СКАЛПЕЛ

КОЈИ СУ КОРИСТИЛИ ХИРУРЗИ У XVIII ВЕКУ ИМАО ЈЕ ОБЛИК СРПА.

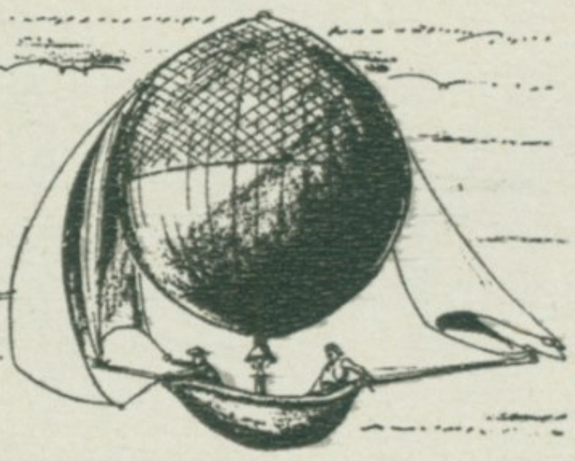

ВАЗДУШНИ БАЛОНИ

У XVIII ВЕКУ БИЛИ СУ СНАБДЕВЕНИ ЈЕДРИМА ЗБОГ ПОГРЕШНОГ ВЕРОВАЊА ДА СЕ ОВИМ ЛЕТЕЛИЦАМА МОЖЕ УПРАВЉАТИ КАО БРОДОВИМА НА МОРУ.

Ерих Фон Штрохајм

/1885-1957/ БИО ЈЕ НАЈРАСИПНИЈИ ХОЛИВУДСКИ РЕЖИСЕР. ПРИЛИКОМ СНИМАЊА „СВАДБЕНОГ МАРША" УТРОШИО ЈЕ 2000 РОЛНИ ФИЛМА У ТРАЈАЊУ ОД 22 САТА.

ПАР ОБИЧНИХ МУВА

ЗА САМО ШЕСТ МЕСЕЦИ МОГАО БИ ДА ИМА ПОТОМСТВО КОЈЕ БИ БРОЈАЛО ОКО 100 ТРИЛИОНА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

●●● на једном тргу у Прагу освануо је недавно споменик „трабанту", на цинковским људским стопалима уместо на точковима. Изгледа, међутим, да се Пражанима није много допао, па се чак говори да ће ускоро бити уклоњен.

●●● грејпфрут садржи у себи јединствену комбинацију корисних материја. Американци га обавезно узимају ујутру наште срце са шећером и многи сматрају да се можда баш у томе крије тајна њихове виталности у позним годинама.

●●● по подацима последњег пописа у Финској најстарији становници ове земље су две жене које имају по 109 година, а следе четворо од 105 година (од тога један мушкарац), троје од 104 (две жене), једанаест од 103 године (међу њима један једини мушкарац), док је 27 Финаца доживело 102 године (од тога три мушкарца), тридесет – 101 годину (24 жене и 6 мушкараца). Све укупно у целој Финској има 138 стогодишњака (116 жена и 22 мушкарца).

●●● храпава гунера, која углавном живи на јужној хемисфери, трава је са највећим лишћем на свету. Њен лист личи на наш лопух, а пречник му достиже и до 160 центиметара. У хладу једног листа гунере могу да се склоне три коњаника.

●●● при избору кандидата за рад у Британској радио и телевизијској корпорацији Би-Би-Си обавезно се проверава слух кандидата. Последњих година број оних који нису „подобни" за рад на месту снимателја звука и тон мајстора знатно је порастао, а претпоставља се да је слух код младих ослабио због прегласних вокмена. Једна фирма пустила је недавно на тржиште слушалице са заштитним филтром који не пропушта сувише јаке звуке, али су оне, на жалост, два пута скупље од обичних.

● ● ● при последњем попису плавих китова, највеће животиње наше планете, научници су у области Антарктика нашли само десети део оног што су очекивали. Претпоставља се да их данас у целом свету нема више од 1.200 до 1.500 и поред тога што је плави кит већ 20 година под заштитом закона.

Илустровао: Зоран Петканић Петко

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

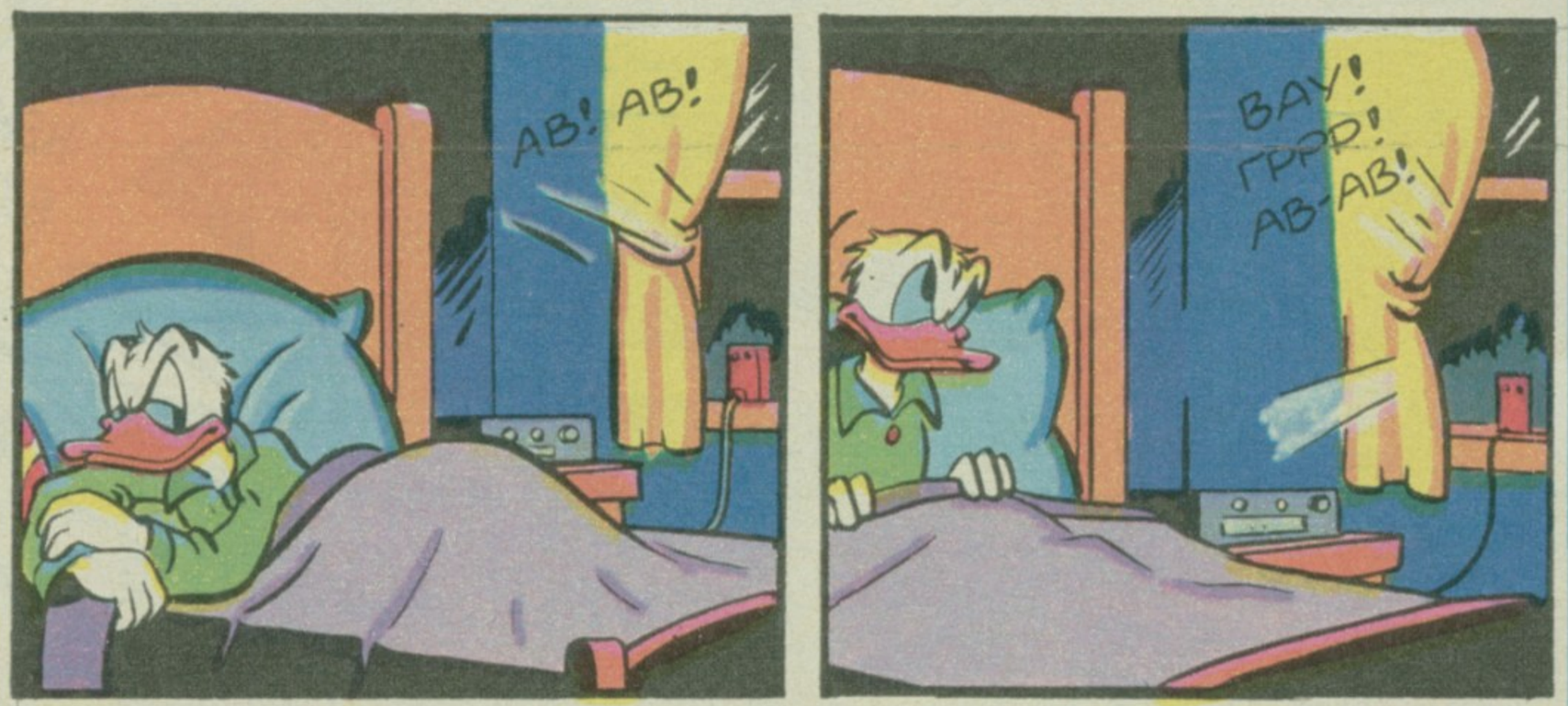

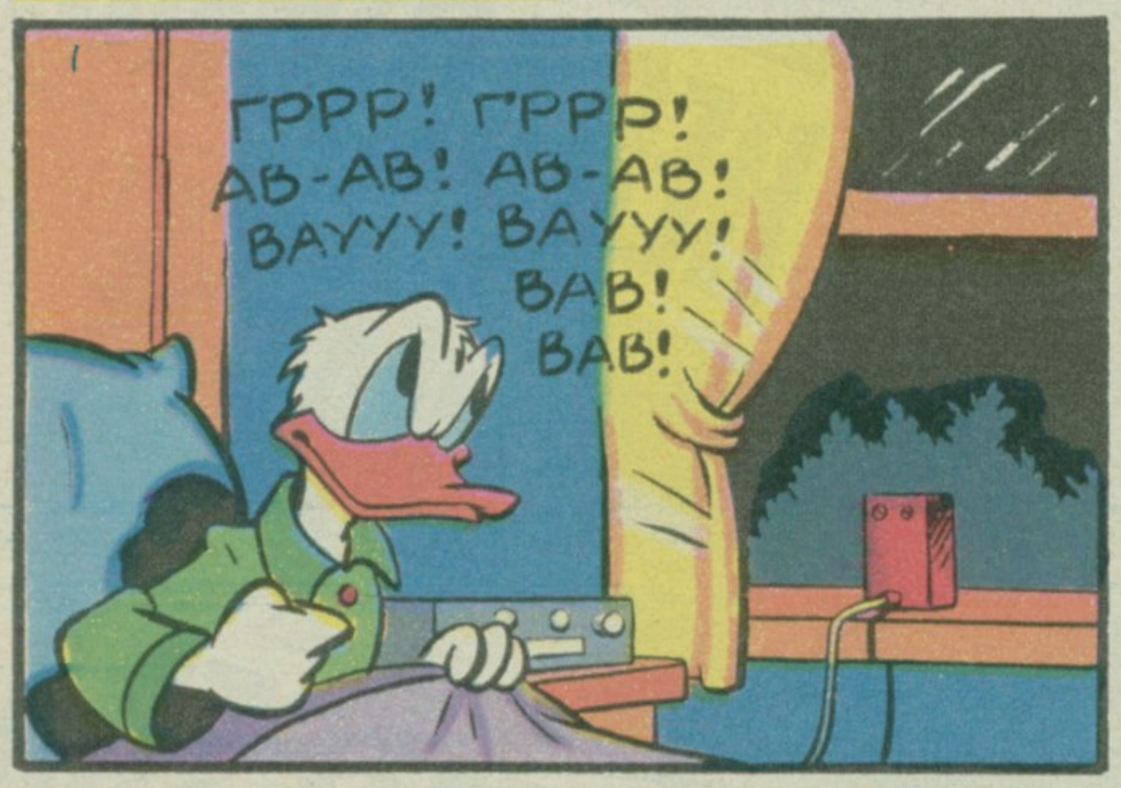

НЕКАДАШЊИ БУНТОВНИЦИ — САДАШЊА РОК АРИСТОКРАТИЈА

НЕОДОЉИВИ ШАРМ БОГАТСТВА

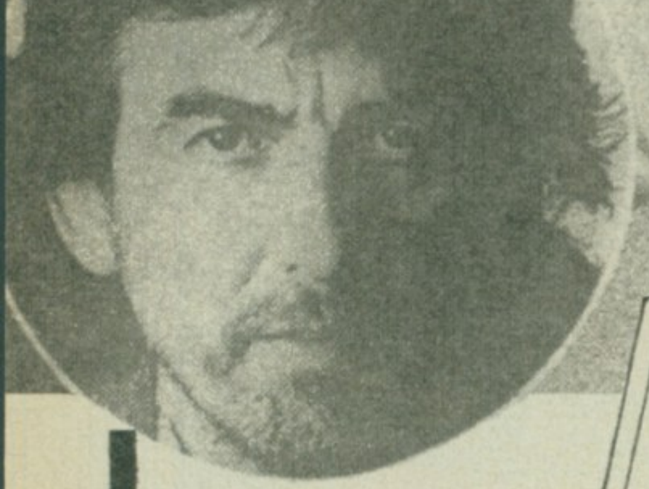

Некадашњи „Битлс" Џорџ Харисон има убедљиво најраскошнију „кућу за становање". Многи кажу да само лудак може да живи у тој „монструозној готској накази".

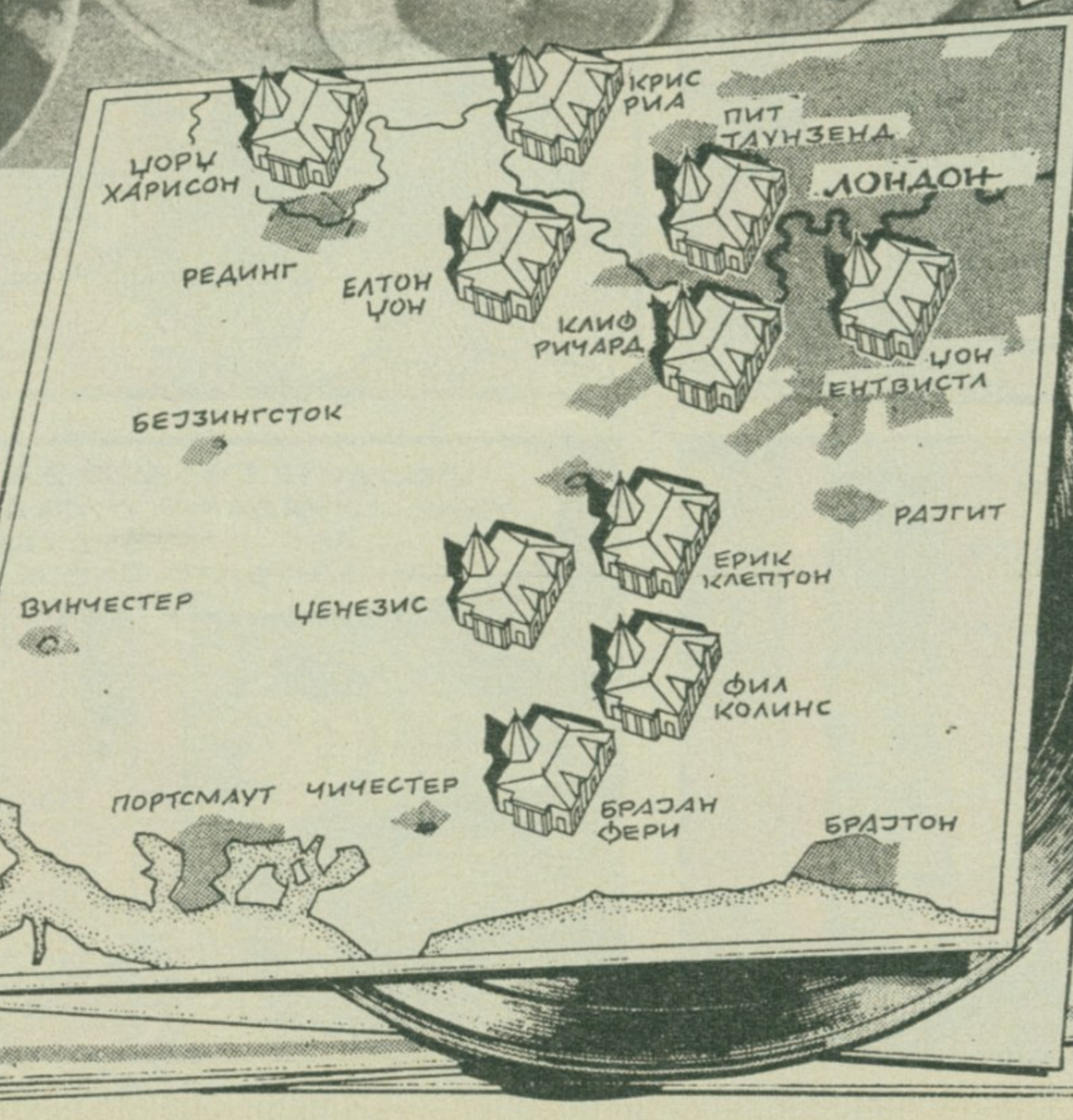

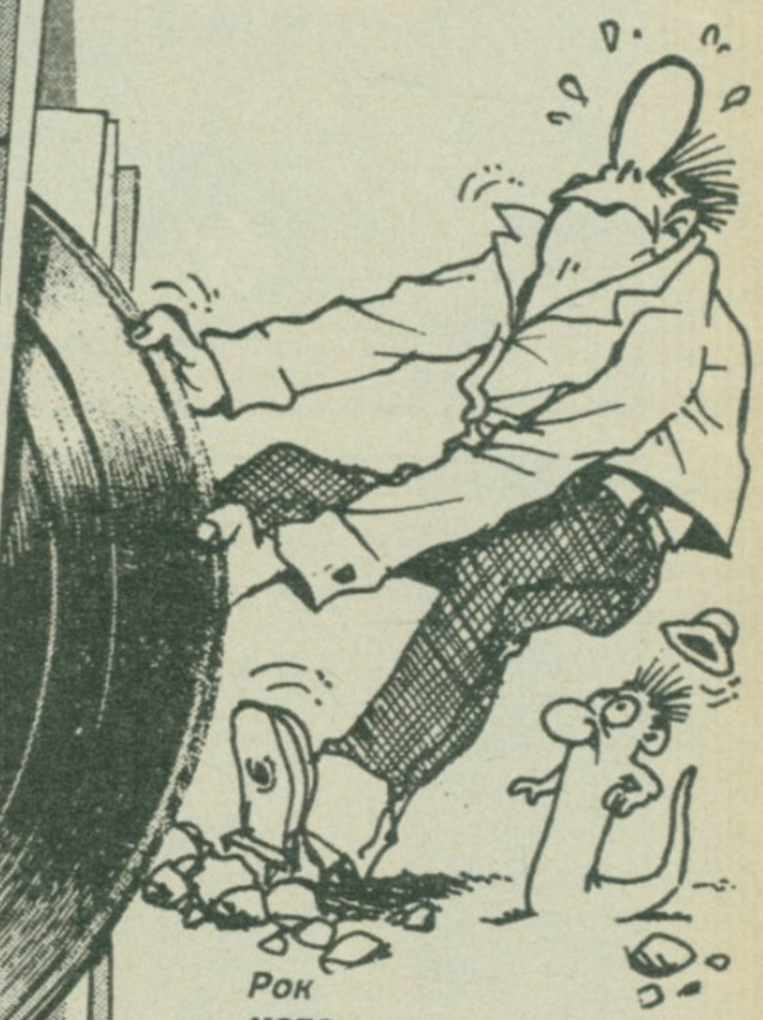

Рок мапа Велике Британије

Проповедали су слободан живот, дизали глас против материјалних вредности и статусних симбола. Кад су и сами ушли у „одређене године", прикло-нили су се животу који су до тада (дубоко) презирали

Не говори се више о појединцима, рок звезде као да се утркују која ће купити лепши посед са што раскошнијом кућом. Није зато чудно што се сада прави посебна, рок мапа Велике Британије. На њој је читава једна област просто закрчена славним именима рок музике. Та област добила је популаран назив – Појас рок акционара.

Пут у пакао

Највише рок звезди сместило се у близини Лондона, у долини реке Темзе. Пре свега, ту живи некадашњи „Битлс" Џорџ Харисон и вођа групе „Ху" Питер Таунзенд. Надомак њихових поседа су и нешто мање позната имена чланова групе „Дипл Парпл" и „Бед Компани". По речима Џорџа Харисона, понекад се сви скупе да „ударе који ритам на гитари" и сете се добрих старих времена и свирке „Еверли Брадерса" и Ђанго Рајнхарта.

Нешто даље, у близини Олд Виндзора, смештена је кућа Елтона Џона који ту једини ретко навраћа. Ту је и Крис Риа чији је последњи албум „Пут у Пакао" инспирисан закрченим саобраћајем на друму са ознаком М4 којим се и он вози до Лондона. А да се Питер Таунзенд којим случајем не би осећао усамљен, у близини му је бас гитариста Џон Ентвистл, још један од славних „Темжана".

Кад се крене јужно од Лондона, у области Сари настањена је друга група представника те нове рок-аристократије. Крај места Гилдфорд чланови групе „Џенезис" купили су посед „Чајдингфолд" и ту сместили свој „штаб". Одмах у суседству куће су купили гитариста „Џенезиса" Мајк Радерфорд и њихов бубњар и певач Фил Колинс који изјављује како обожава „тај скромни сеоски живот" и при томе живи у поприличној кућерини. Поред Ерика Клептона најдужи „стаж" у Сарију има Клиф Ричард који се увек труди да нагласи како је он први открио тај питоми део Енглеске.

И, коначно, трећа рокерска област је Сасекс. Ову регију богати и славни прву су и освојили. Наиме, Сасекс се спомиње још 1967. године, доду-ше у вези са једним рок скандалом. Те године полицајци су упали на посед у Редлендсу и ухапсили Мика Џегера, Маријан Фејтфул и Кејта Ричарда због сумње да поседују дрогу. У Сасексу је живео и Џими Пеџ из групе „Лед Цепелин", а у базену на фарми Кочфорд нађено је тело гитаристе „Ролингстоунса" Брајана Џоунса.

Сада у Сасексу живе Брајан Фери и Роџер Долтри, певач групе „WHO". Обојица уживају на огромним поседима у кућама које су сграђене у прошлом веку.

Ко је сад ту свиња?

Све те велике рок звезде, које сада живе више него удобним животом, шездесетих и седамдесетих година постале су имена позивом на побуну. Музиком и, за то време, револуционарним текстовима борили су се за слободан живот који се води на друму, од данас до сутра. Дизали су одлучно глас против материјалних вредности и статусних симбола које су сада и сами прихватили. Како је дошло до промене? Да ли би Џорџ Харисон могао сада да објасни своју некадашњу изјаву да „презире те буржоаске свиње које воде те њихове досадне животе без узбуђења"?

Можда одговор делимично може да се нађе у објашњењу Ерика Клептона:

– Зашто не бисмо и ми уживали у благодетима живота енглеске сеоске господе? То је, уосталом, нешто чиме се једино ми Енглези и можемо похвалити. Да л' је ико икад чуо за француског или америчког џентлмена? Наравно да није јер то и не постоји.

Ако би се по величини поседа и раскоши куће оцењивало ко је највећи господин међу том новом рок аристократијом, био би то, без икакве сумње, Џорџ Харисон. Овај успешни „Битлс" – бизнисмен купио је посед од 30 јутара заједно са некадашњом зградом самостана. Његов дворац неки оцењују као изузетан пример касне викторијанске архитектуре док многи одмахују руком и, згрожени, изјављују да је само луд човек могао да купи ту „монструозну готску наказу". Како се Харисон снашао са свом том силином квадрата и соба, не зна се. Једино је поуздано да се још није жалио да у дворцу има духова.

Човек из сенке

Иза свих тих куповина углавном стоји исти човек – Пери Прес. Не воли да се његово име вуче по штампи јер, како сам каже, „та врста јефтине рекламе није ми потребна".

– Трудим се да све трансакције обавим у што је могуће већој тајности. То моји клијенти знају и зато ми и верују. Сигурни су да могу да се ослоне на мој избор. Добро знам жеље рок звезда и ретко ми се догоди да погрешим. Оно што је сасвим сигурно – моје муштерије презиру куће холивудског типа. Знате оно – посед са високом оградом (и електричном струјом, малтене), капија која се отвара помоћу сензора... Сва та рок-господа желе имања пре свега довољно удаљена од вреве, да на миру могу да живе са породицом, без бојазни да ће им неко угрозити децу или њих саме. А и довољно близу да им је ту пут којим ће брзо и лако стићи до аеродрома или Лондона.

Да ли уопште треба наглашавати да до Перија Преса може да стигне само неко већ увелико овенчан славом (што у овом случају значи десетинама златних и платинастих плоча) и у међувремену зарађеним огромним новцем. Код њега не треба ни свраћати ако на рачуну немате око 300.000 фунти за кућу.

Јер, купити вилу у којој је некад живео Алфред Лорд Тенисон не може свако. Друго је питање да ли би романтичар Тенисон (1809–1892) био задовољан кад би се поново појавио на овом свету и видео да у његовом дому сада живи рокер Питер Таунзенд.

Занимљиво је да готово сви рок музичари настоје да оправдају нове „улоге" у којима су се нашли. Кад су већ „купили" статус енглеских џентлмена, морају и да поштују правила тог сталежа. А то значи да је Џорџ Харисон, рецимо, напрасно почео да се бави баштованством. Ерик Клептон бацио се на пецање, а постао је и вођа крикет клуба у свом месту. Радерфорд се „уписао" у загрижене поло играче, док је Стив Винвуд кренуо у лов на фазане.

Да су нешто сви ти рокери оних давних година могли себе да виде у данашњем издању, сигурно би презриво изјавили да таква судбина њих не може да задеси.

В. С.

РОКЕРИ ЕКОЛОЗИ

Ако неко мисли да је куповина замка знак лошег укуса, постоје и други добростојећи музичари који су одабрали врло природан начин живота. Пол Мекартни је део свог новца уложио у куповину огромне фарме на којој живи са целом (бројном) породицом. У већем броју интервјуа истиче да му је одлазак на фарму пружио миран и угодан живот. Поред тога, избегава замке потрошачког живота јер готово све намирнице добија са свог поседа и, како тврди, храни се на најздравији могући начин. И Јан Андерсон, певач групе „Џетро Тал", повукао се на село и са великим одушевљењем посветио се лову, сточарству и пољопривреди. Кад не снима плоче, највише воли да се слика у сеоском амбијенту и истој таквој одећи.

НАШИ БОГАТАШИ

Музичари у Југославији не могу да размишљају о куповини старих замкова на територији наше земље из два разлога. Још увек нису на продају а и зараде од плоча им то не омогућавају. Ипак, постоје на нашој сцени два музичара који, бар по имовинском стању, одскачу од осталих. Први је Горан Бреговић који је паметно улагао своју дугогодишњу зараду. Власник је стана у Сарајеву, куће на Јахорини и стана у Паризу, а добро је позната и његова јахта. Други је Хусеин Хасанефендић, лидер групе „Парни ваљак", који, поред стана у Загребу, ових дана реновира велику кућу ван града а поседује и јахту. Углавном, за разлику од страних колега, за њих никако не може да се каже да су издали своје рокерске идеале. Упркос средствима која су имали на располагању.

ТАКМИЧЕЊЕ АВИОНА ОД ЈЕДНОГ ГРАМА

БЕЗ

Костур је од нарочито обрађеног балсовог дрвета, пресвучен целулозом дебљине од свега 1–2 микрона, везови од тунгстена и хромираног никла. Само захваљујући овим суперлаким материјалима постиже се невероватна лакоћа модела

Победник је онај чији авион лети најдуже. Светски рекорд износи 47 минута и 44 секунде и држи га Американац Џим Ричмонд

У огромном холу универзитета „Џонсон Сити" у Тенесију, САД, ових дана биће одржано светско првенство у дужини летења авиончића перо лаке категорије. Ко ће победити: Американац Џим Ричмонд који држи садашњи светски рекорд са дужином лета од 47 минута и 44 секунде, лекар из Норвешке Олаф Свенсон или 40-годишњи банкарски чиновник из Француске Робер Шампион с националним рекордом од 37 минута и 21 секунде који је за овај сусрет припремио изванредан нови модел FID?

Суперлаки авиончићи такмиче се искључиво у затвореном простору: напуштеним рудницима соли у Румунији, великој концертној сали у Вроцлаву (Пољска), хангару за дирижабле Кардингтон у Великој Британији, испод импозантних сводова галерије универзитета у Цириху...

Стопут мери, једном сеци

Такмичар као статуа од камена стоји насред сале и неприметним покретом пушта провидан авион који се једва види у ваздуху. Танана конструкција полако, као у успореном филму, узлеће увис правећи спирале. Минијатурна једрилица направљена је од микрофилма којим је пресвучен костур од најлакшег балсовог дрвета и цела је тешка само један грам. Из тог разлога и може да лети само у затвореном простору без и најмањег дашка ветра.

Авиони од једног грама су „формула 1" међу смањеним моделима и најновија је од четири аеромоделарске дисциплине, у ствари део једне од њих – моделирања авиончића за лет у затвореном простору. За разлику од авиона с даљинским управљањем или оних који лете у круг уз помоћ кабла, код ових суперлаких авиона такмичар се после лансирања модела не меша у лет свог апарата. У 4–5 најразвијенијих земаља Европе и САД они су окупљени у своје затворене клубове и није нимало чудно што их је тако мали број. Јер, само истински залуђеник у стању је да направи авион перо лаке категорије: на градњу једног апарата утроши се преко 50 сати стрпљивог рада, а најосетљивији део посла је пресвлачење супертанком опном од целулозе.

Инструменти за овај мукотрпан посао не могу да се купе, па моделари праве и њих. То су суперпрецизне справе као, рецимо, клешта чији се отвори подешавају минијатурним шрафом. Без прецизних инструмената не би се могла постићи прописана тежина авиона – мора се пазити на хиљадити део милиграма. Изрезани костур од балсовог дрвета пресвлачи се супертанком опном, а израда ове мембране дебљине свега 1–2 микрона захтева умешност златара или сајџије. И све се ради ручно.

У буре напуњено водом моделар сипа неколико кубних центиметара целулозе и затим одозго спусти оквир од балсе за који се, по принципу вакуума, лепи супертанка оп-

МОТОРА И БЕЗ-ВЕТРА!

У свету нема више од стотинак залуђеника који праве ове минијатурне „формуле 1", прозирне и крхке „вилине коњице" који се праве дуго, коштају много, а лете један једини пут

Да би апарат био што лакши, извлачи се срж из балсовог дрвета од кога се праве лопатице елисе која се на старту заврти прстом

на од целулозе и онда га брзим покретом ваде из воде. Један тренутак оклевања и опна се цепа, па цео поступак креће из почетка. На реду је облагање авиона што најпре личи на посао микрохирурга: од претанког листа целулозе треба искројити делове авиона користећи при том електрични отпор.

У мртвој тишини

Све донедавно моделари су се хватали за главу кад је требало готов авион превести до места где се одигравају такмичења страхујући при том и од најмањег ударца. Тако је било све док нису измислили нарочите кофере с амортизерима захваљујући којима сада ови танани авиони, готово лакши од ваздуха, стижу у разне крајеве света, на такмичења у празним салама које морају бити високе најмање 35 метара, колико је моделима неопходно за слободан лет.

Такмичења се одвијају у мртвој тишини. Осим судија и учесника, никог више, публике нема. Пре почетка судије проверавају тежину модела која не сме да пређе један грам. А онда долази одлучујући тренутак. Такмичари износе свој модел на средину сале на врховима прстију, да не би изазвали ни најмањи покрет ваздуха и пореметили равнотежу авиона. Па ипак, деси се да изненадна струја ваздуха или непланирани сунчев зрак натерају такмичара да промени путању летелице. У том случају дозвољено им је да помоћу дечијих балона испуњених хелијумом који вису на кончићима успоре брзину осовине елисе. Тај лаган додир конца врло је опасан јер при том елиса не сме да стане.

И све време док авион лети, такмичар га прати: усклађује своје покрете са његовим и креће се истом брзином као и модел, пратећи га по потреби и двогледом. Судије и мерачи времена пружају такође необичан призор: једни леже на земљи, други су испружени на лежаљкама јер је то једини начин да им се не укочи врат од силног зурења увис.

Победнику припада пехар, медаља и „слава". Никаквих пара нема јер такмичења немају спонзоре, нити моделари потписују скупе уговоре. А хоби је доста скуп. Такмичари плаћају не само моделе већ и пут, коришћење сале итд. Али, све ове невоље нестају кад се нађу на шампионатима без којих би овај хоби личио на чисту лудост. Моделари прозирних бестежинских једрилица кажу да нема већег задовољства него после силних месеци рада видети како модел напокон побеђује Земљину тежу и у круговима узлеће високо, још више. Исти авион, по прописима, неће моћи више никад да се појави на такмичењу. Пројектује се и прави нови који ће летети још дуже од садашњих 48 минута.

В. М.

Пре почетка такмичења судије мере авиончиће који не смеју да пређу један грам и то помоћу необичне ваге: о клавирску жицу окачи се авион и према томе колико се жица означена подеоцима истегне одређује се тежина модела. Ф1Д има задивљујући распон крила од 65 центиметара

После узлетања авионом не треба управљати, а дужина лета зависи само од тога како је модел припремљен: како је избалансирана маса, како су центрирана крила, од тога колико се уврне дугачка фина гумица пре старта и од облика елисе у односу на температуру и влажност сале. Тако модел може сам да лети 45 минута брзином од 0,5 метара у секунди

ЧЕТИРИ ГОДИНЕ ПОСЛЕ РАТА

ЧОВЕК ИЗ ПАКЛА

Пољаци су у највећем немачком складишту хране и муниције, затрпаном експлозијом авионских бомби, наишли на чудо

Ходајући опрезно и осветљавајући батеријском лампом мрачни тунел, Антон Рузик је одмакао читавих двадесет метара групи Пољске добровољне радне акције. Сви су користили јаке батеријске лампе, али од тамних лагума, неподношљивог устајалог ваздуха и гробне тишине језила им се кожа.

Изненада, Антон је крикнуо.

Вођа групе и руководилац целе акције пуковник Васлов пожурио је и ухватио га за мишицу. Рузик је стајао као укопан и буљио у таму.

– То није могуће! – промуцао је. – Боже, да ли је истина?!

Пристигли су и остали. Антон Рузик је протрљао очи. Савладао га је умор, закључио је. Од умора му се привиђа.

Пуковник је предложио Рузику да се врати и одмори. Одбио је.

Правац – Украјина

Нико од двадесетак чланова Пољске радне акције, међутим, није се осећао миран. Напетост је расла. Људи се нису добровољно пријавили за акцију, поступали су по наређењу власти. Пољску је и те како занимало шта се све налази у складишту подигнутом у Другом светском рату које је чинио читав лавиринт подземних просторија ископан у тврдим стенама у близини Кракова. Делимично се знало да Немци на том великом простору држе на хиљаде тона намирница и муниције за снабдевање украјинског фронта, али су пољске власти сматрале да је ту остала и драгоцена архива која би открила многе детаље нацистичких злочина.

У крајње безбедно складиште улазило се кроз двоструку, дебела челична врата, а изнад њега је подигнута десетоспратница од челика и бетона. Савезници су крајем 1944. бомбама сравнили зграду са земљом. Маса тешког грађевинског материјала просто је легла на складиште и прекрила га. Његови зидови од армираног бетона и природног камена издржали су притисак.

Пролазиле су године. На рушевину нико није обраћао пажњу, Пољску су чекали пречи послови. У лето 1949. влада се заинтересовала за некадашње складиште. Прво су уклоњене рушевине десетоспратнице, а затим пробијена челична врата. На њима је начињен отвор колико да се човек провуче.

Група одређена да изврши претрагу наишла је недалеко од улаза на бетонску рампу преко које су током рата прелазили камиони. Указао се призор попут оних из филмова страве. Седамнаест лешева војника и официра, припадника СС јединица, лежало је унаоколо: неки потрбушке, неки на леђима, други склупчани. Збуњивао је велики број празних, поцрнелих конзерви хране. Очигледно, живи сахрањени одлазили су у лагуме и узимали конзерве, а затим се враћали на бетонску рампу, јели и чекали спас. Уместо воде пили су течност из конзерви грашка.

А када су схватили да је свака нада узалудна, испили су цијанкалиј из ампуле који су сви „есесовци" носили са собом.

Најтеже је било објаснити присуство кисеоника. Однекуд је притицао у танком млазу.

Шта је Рузик видео

Група за претрагу пробијала се споро. Морала је да пописује све на шта наиђе. Задржавање у том тамном ви-

лајету изазивало је мучнину али и страх. Улазио је и лепљив, влажан ваздух пун неиздрживог задаха.

Антон Рузик је поново пожурио и крикнуо. Када су људи из групе стигли до њега, понављао је као у бунилу:

– Видео сам га, ту је, жив човек!

Пуковник Васлов је предложио да Рузика изнесу напо-

ЧЕМУ ЗЕВАЊЕ?

Зевнемо први пут пет минута после рођења и онда наставимо са зевањем до краја живота. На ову појаву, тако обичну и природну, дуго нико није обраћао пажњу све док недавно Роберт Провајн са Универзитета Мериленд у САД није почео озбиљно да је истражује и утврдио...

– Више кисеоника! – тако је доктор Провајн тумачио зевање. Овај нечујни крик јавља се кад смо уморни или нам је досадно, па треба мало да се продрмамо. Истраживач је одлучио да своју мисао потврди експериментом са групом добровољаца, студената психологије с истог универзитета. Њих су сместили у просторију у којој се проценат угљен-диоксида и кисеоника мењао, а Провајн је при том бројао колико сваки испитаник зевне. Чекало га је изненађење:

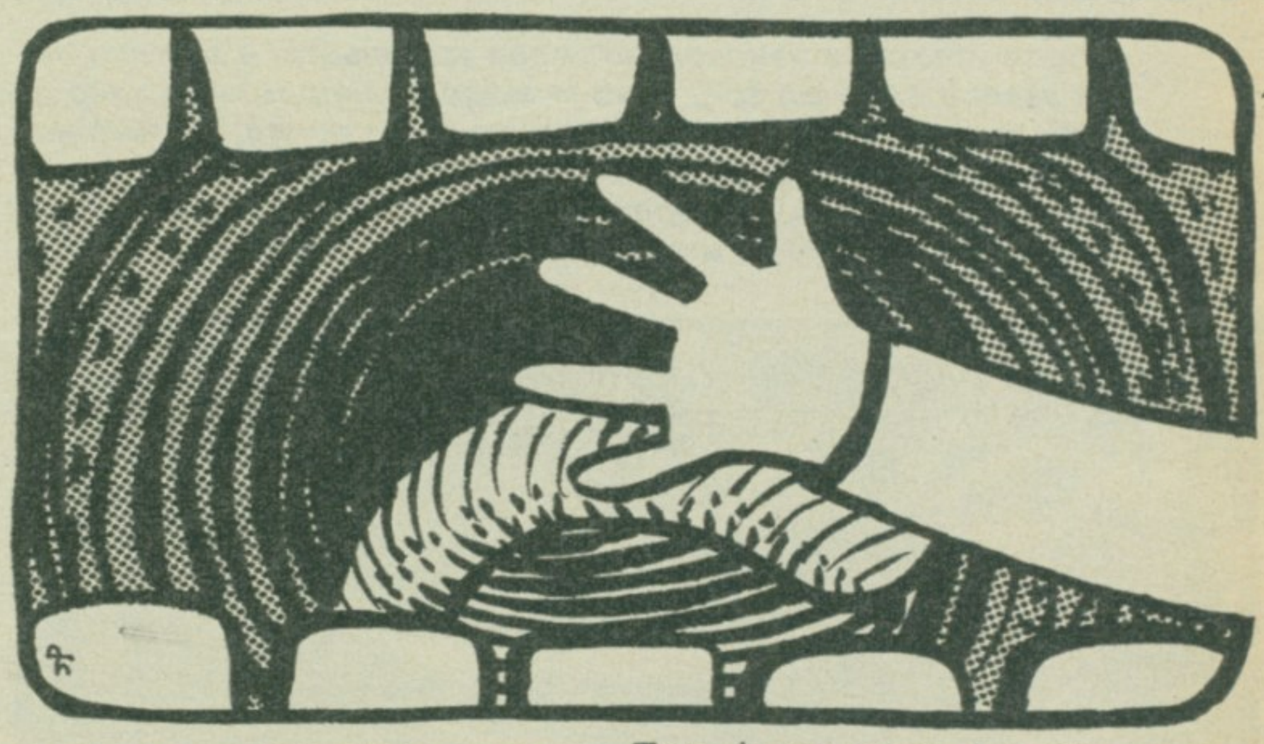

смањењем кисеоника код студената се повећао број удисаја, али се јачина зевања није мењала. Чак и кад су удисали чист кисеоник, испитаници нису зевали мање него обично!

Тако је хипотеза о кисеонику и зевању пропала. Али, Провајн није одустајао. Зевање обично прати и протезање, а то се најчешће догађа после спавања. Другу талас учесталог зевања и протеза-

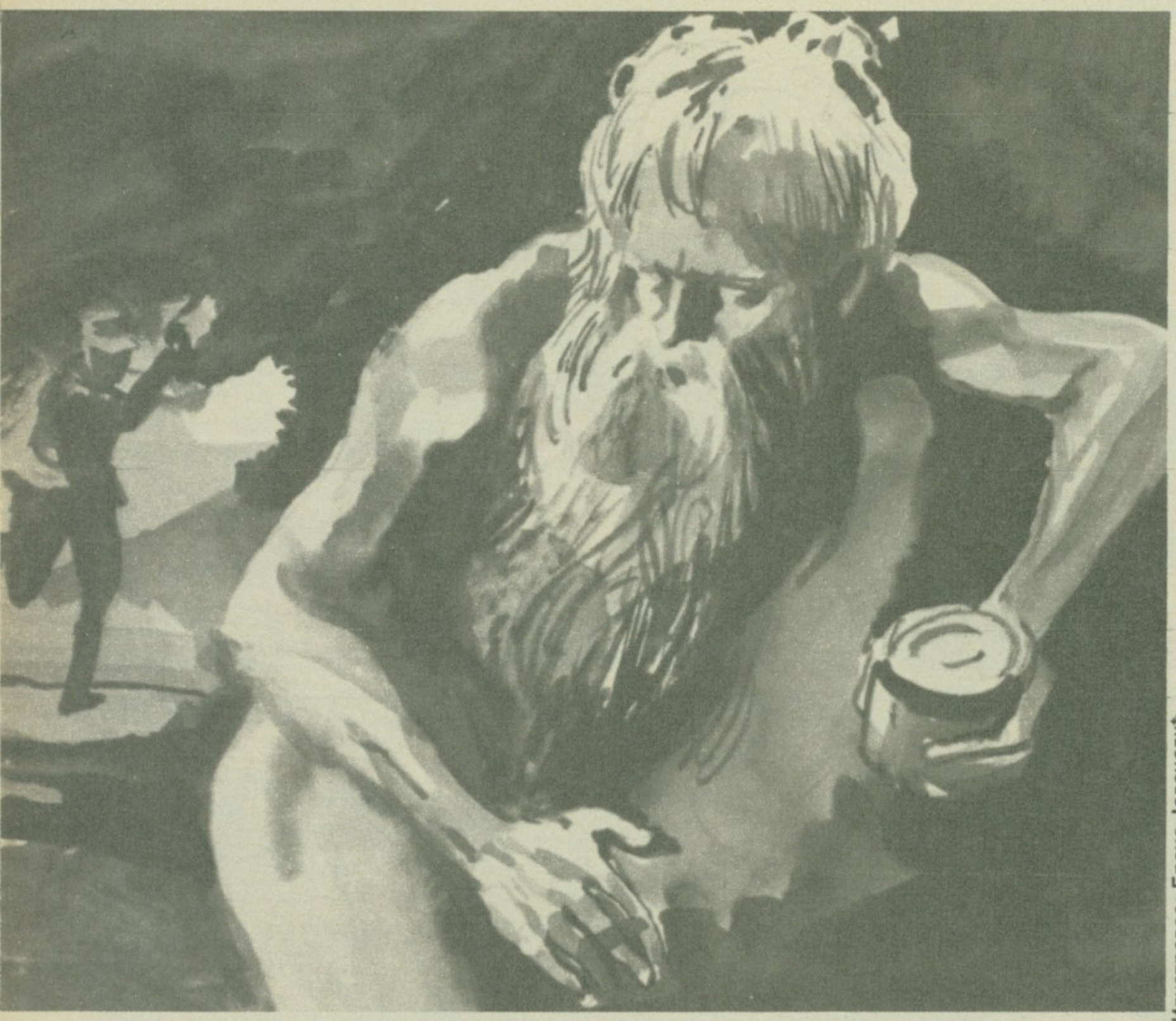

Илустровао: Брана Јовановић

ље верујући да је почео да халуцинира. Рузик га је шчепао за раме.

– Нисам полудео, он је ту, тражите га!

Људи су сели да се Рузик смири и да се о свему трезвено размисли. Било је немогуће да после пет година од бомбардовања и рушења десетоспратнице у складишту има живе душе. Ни пацови нису виђени, и они су одавно угинули.

Да би радили брже, трагачи су се поделили у две групе. Пуковник је повео Рузика, да буде уз њега, за сваки случај. У лагуму са натписом „Јужни тунел број 1" Васлов је батеријском лампом осветлио тло. Угледао је барицу мокраће и свеже, влажне трагове босих ногу. Показао је пратиоцима.

– Ово постаје одиста загонетно! – рекао је.

На гомили ђубрета

Следећи трагове избили су у велику салу. Из мрака се зачуо тресак конзерве о бетонски под. Однекуд се ширио ужасан смрад. Свих десет чланова групе усмерило је батерије у разним правцима. Поново се зачуо звекет празне конзерве у најудаљенијем делу сале. Сви су окренули батерије на ту страну и угледали голог човека, или бар оно што је требало да буде човек. Дуга коса и брада до појаса претворили су се од прљавштине у густу чекињасту масу. Цело тело прекривали су слојеви прљавштине. Људско биће, некада цивилизован човек, седело је на гомили ђубрета и ножем из отворене конзерве јело месо. Није реаговао на светлост.

– Он је сасвим слеп! – прошапутао је Васлов.

Група је кренула према њему гласно га питајући за име. Подигао је главу, накривио на једну страну, а онда устао, арлаукнуо и четвороношке одгегао у мрачни побочни тунел.

Више од пола часа трајала је потера за бегунцем. Спојиле су се обе групе гонилаца, постављали су замке, али узалуд. Најзад је сатеран у један угао одакле није могао да утекне. Стајао је на гомили граната и крклјао. Покушај гонилаца да га се дочепају, пропао је – он је нагло скочио на бетон и залетео се у њих. Пробивши се покушао је да се изгуби у мраку. Сустигла су га два револверска метка. Није одмах пао, нађен је тек после педесет метара, устрељен у трбух и груди. Својом крвљу нацртао је на бетону круг. Нико није успео да одгонетне шта је тиме хтео.

Немачки војник преживео је пет година у присилном гробу. Није хтео да попије цијанкалиј као остали, борио се за живот. Ту борбу изгубио је пре него што га је докрајчио метак.

М. Тодоровић

ња наступа, отприлике један сат пре одласка на ноћни починак. Значи, то је нека врста гимнастике која је потребна не само телу већ и души, а доказ је, сматра Провајн, и то што у току зевања чак и они којима је одузета једна половина тела после можданог удара могу да направе неке покрете. (Можда ће свестрано испитивање зевања помоћи лекарима у борби с овим тешким оштећењем?)

Научник је наставио своја истраживања и утврдио да људи најчешће зевају кад им недостају спољни утисци или, сасвим супротно, кад су у стању стреса, на пример пре испита или неког јавног наступа. Зевање је често права зараза: док су на телевизији посматрали снимке оних који зевају, студенти, испитаници доктора Провајна, отварали су широко уста чешће него глумци на екрану.

Сва ова посматрања нису, међутим, Провајну до сада ни издалека пружила одговоре на постављена питања: Зашто нам је потребно зевање? У каквој је вези са протезањем и тако даље... Он тренутно ради на компјутерском моделу који ће му омогућити да испита све појединости ове досад неразјашњене гимнастике тела и душе. Научник се нада да ће уз помоћ електронике привести истраживања крају и одговорити на оно главно питање: каква је уопште практична корист од његовог рада?

В. М.

ПАРАДНИ КОРАК ЕНГЛЕСКЕ КРАЉЕВСКЕ ГАРДЕ

Хладне зимске ноћи 1962. године пред палатом енглеске краљевске породице чувао је стражу гардиста Хеј Левериџ. Да би се загрејао, почео је да корача горе-доле парадним гардијским кораком. Убрзо се, међутим, пред њим појавио ордонанс официр и саопштио му:

– Њено Величанство ме замолило да вам пренесем њене поздраве. – Настаде кратка пауза. – Њено Величанство ме, даље, замолило да вам пренесем колико се диви вашем жару којим обављате своју дужност. –

Илустровао: Растко Ћирић

Опет кратка пауза. – Међутим, пошто би Њено Величанство желело и мало да одспава ове ноћи, замолило ме је да вам кажем следеће: да ли бисте били толико љубазни да своју дужност обављате са мало мање жара? ■

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

ИЗАЗОВ И ТАЈНА ИРСКОГ СВЕТОГ БРДА

ВЕРНИЦИ НЕ ДАЈУ ЗЛАТО

Претпоставља се да утроба Кроу Патрика крије невиђене количине злата, али копање на том месту не долази у обзир

Кроу Патрик није баш огромно брдо, али са својих 819 метара надморске висине представља највишу тачку северозападне Ирске. За Ирце је оно светиња. Тај врх величанствено се уздиже изнад 265 острва залива Клу Беј и он је, како кажу, природна катедрала. Кроу Патрик је за Ирце национални симбол, а исто тако и симбол њихове римокатоличке вере.

Још од најранијих времена пагани са овог тла пели су се на брдо и на његовом врху одржавали своје ритуале. Данашње име добило је у 5. веку када се, по легенди, 441. године Свети Патрик успињао и ту молио. Иначе, користи се и назив Рик, што значи стог (сена), пошто брдо има такав облик.

Током сезоне на Кроу Патрик се успне и по 40.000 Ираца и странаца, не хајући за налете кише и шибање ветра уобичајено овде за већи део године. Многи то чине по угледу на подвиг самог Светог Патрика, босих ногу. И наравно, као и на свим „светим" местима, велики број ходочасника су слепци и богаљи који се надају да ће, кад досегну врх – оздравити.

Овог лета је успињање на Кроу Патрик имало обележје нарочите светковине, а разлог је сасвим „овоземаљски". Коначно је, на срећу ходочасника, отклоњена, по њиховом мишљењу, најстрашнија опасност по свето брдо: ирска влада је забранила отварање рудника! Заједничка борба католика и ирских „зелених" водила се против – геолога и финансијера који су установили да утроба Кроу Патрика крије громаду злата вредног, према процени, око 100 милиона фунти.

Али, Ирци се, ето, нису полакомили. Шта је злато, сматрају, спрам историје и верских осећања. Пењући се, баш као Свети Патрик пре 1549 година, они се заустављају три пута. На свакој „станици" од доброг ходочасника очекује се да очита барем 36 Оченаша, исто толико Здравомарија и четири Вјерујуу (ако хоће може и више). Те три станице симболички означавају три животна доба човека. Први део успона представља младост, зато се и пролази лако и чилим кораком. Други део су „зреле године", па пењање теже иде, а трећи део који се, хукћући, једва издржи – јесте старост. Али, на врху наступа мир и блаженство, тврде следбеници најзначајнијег ирског свеца.

А докле ће Кроу Патрик зрачити само „духовним сјајем", а не и оним златним, видеће се.

М. К.

Илустровала: Ивана Швабић

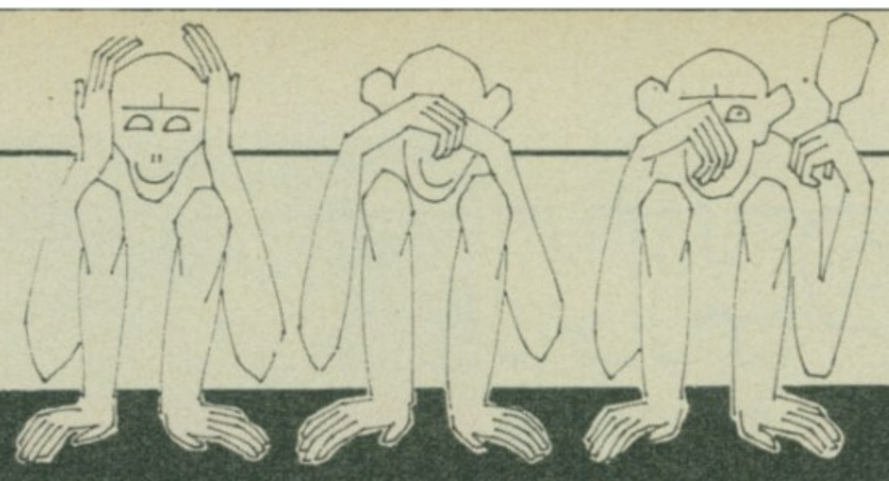

МА ШТА КАЖЕШ

НЕБО, СПАСИ!

Ово је прича из далеког времена када је Микеланђело сликао Сикстинску капелу у Ватикану.

Једнога дана, док је чучао на врху скеле радећи своје ремек-дело, пружио је руку да повуче снажан потез четком, рука му је задрхтала и четка је испала. Микеланђело је погледао на под где је четка лежала и сочно опсовао: „Дабогда отишла у...!" Псовка је одјекнула капелом на ужас калуђера који је туда пролазио.

Сликар је морао да сиђе и узме четку. Калуђер му је тада рекао: „Микеланђело, немој да псујеш. Само кажи: Небо, спаси!"

Микеланђело је климнуо главом и поново се попео на скелу. Али, у уметничком заносу опет се заборавио, превише се нагнуо на једну страну и лествe на којима је стајао почеле су опасно да се клате. Уместо да опсује, Микеланђело се сетио калуђеровог савета и узвикнуо: „Небо, спаси!"

Тог истог часа лествe су се вратиле у равнотежу као укопане а калуђеру, који је видео шта се догодило, отело се: „Дабогда отишле у...!" ■

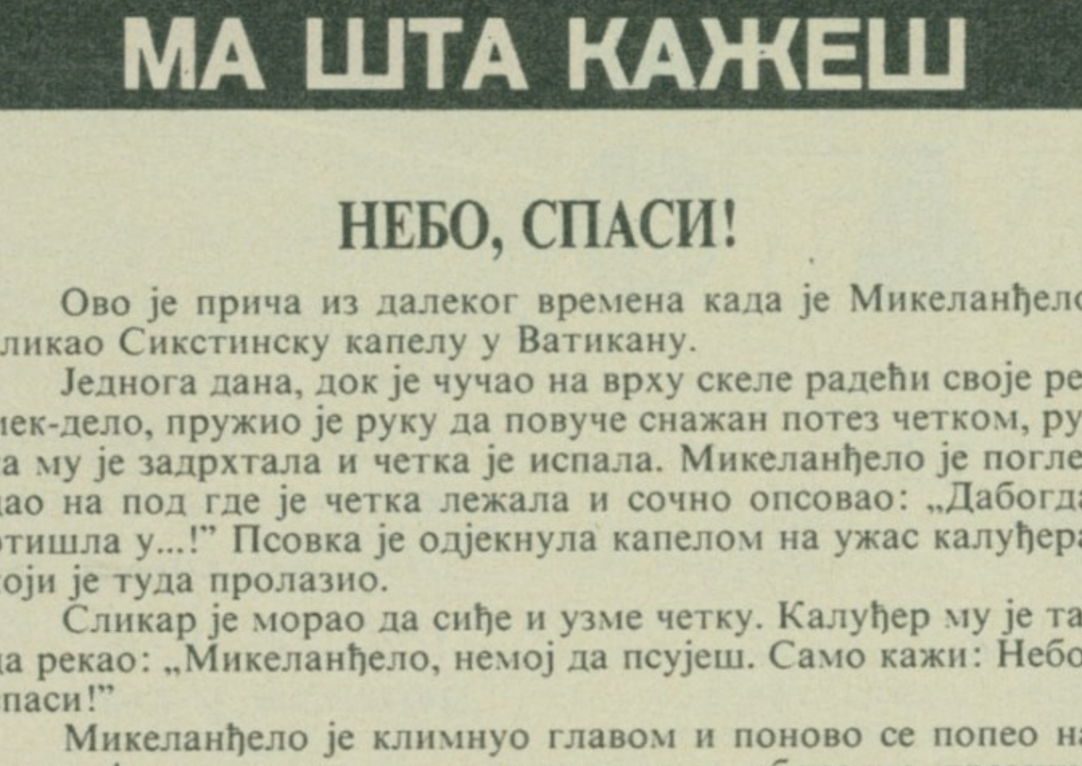

ПОРОДИЧНА ЧАСТ

Бразилски голман Изадоре Ирандир имао је обичај да се пре самог почетка сваке утакмице баци на колена испред гол-линије и замоли Свевишњег да буде на страни његовог тима. Али, када је бранио за клуб „Рио Прето" против екипе „Коринћана", на стадиону Баија, задржао се у молитви мало дуже него што је требало и само три секунде након почетка меча фудбалери „Коринћана" додали су лопту опасном стрелцу Роберту Ривелину.

Видевши да је противнички голман још увек у разговору са својим Творцем, Ривелино је тукао са саме средине терена и погодио мрежу пре него што је Ирандир успео да се освести и скочи на ноге.

Изадореов брат је очигледно ово примио као напад на породичну част – утрчао је у игралиште и у лопту испалио шест револверских хитаца. ■

ЉУБАВ И ТАЛЕНАТ

Американац Тед Метсон није могао да нађе довољно партнера за пинг-понг па је био принуђен да свог мачора Дегвуда научи да игра. Дегвуд је испао прави таленат само што је уместо рекета употребљавао шапу и било му је дозвољено да стоји на свом крају стола.

Отад у Портленду, држава Орегон, где су живела ова два загрижена љубитеља стоног тениса, није прошло ниједно јутро без прописне партије пинг-понга. ■

ТО НЕ РЕШАВА МУКУ!

Човек пије да би био весео, а постаје тужан. Човек пије да би био дружељубив, а постаје агресиван. Човек пије да би му дошле оригиналне идеје, а под утицајем алкохола лупета глупости. Човек пије да би се успавао, а буди се још уморнији. Човек пије да би себи подигао морал, а постаје депримиран. Човек пије да би се боље изражавао, а постаје неразумљив. Човек пије да би решио своје муке, а оне постају још теже. ■

ФАНТАСТИК!

Браунови су били одушевљени када им се родило дуго жељено дете. Данима су се мучили лупајући главу које име да дају свом сину и, одбацивши сва обична и уобичајена, изабрали су Фантастик.

Фантастик Браун је имао дивно детињство загорчано једино задиркивањем другова због имена. Он га је мрзео. Одрастао је, оженио се, добио и сам децу и наставио да мрзи своје име. У животу је имао успеха, обогатио се и, дочекавши дубоку старост, тешко се разболео. На самртној постељи рекао је жени: „Молим те и преклињем да на мом надгробном споменику не пише Фантастик. Стави само Браун!"

Кад је умро, жена му је услишила последњу жељу, али јој се чинило да је Браун сувише штуро, а она је хтела нешто што би говорило ко-

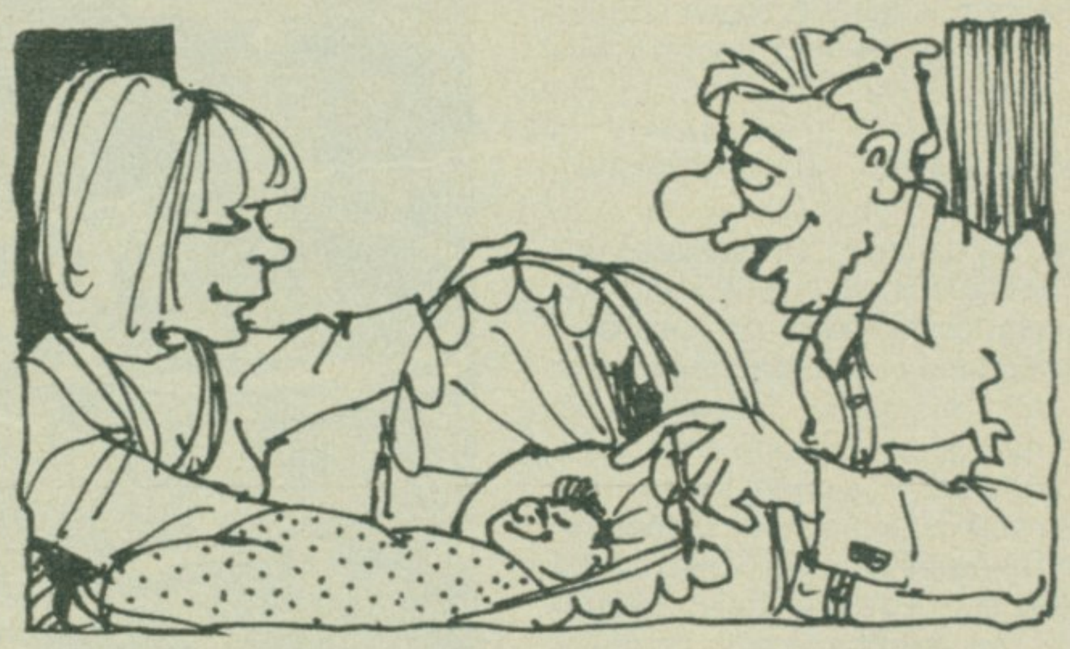

лико је он диван муж био. Зато је, испод Браун, дала да се урежу речи: „који за време свог дугог брачног живота никада није погледао ниједну другу жену."

И сада, ко год прође поред Брауновог гроба и то прочита, узвикне: „Фантастик!"

„Стар Телеграм"

Илустровао: Зоран Петканић – Петко

ДА ЛИ ЈЕ ОПЕРИСАНИ ИЗИГРАН?

МОЈА СЛЕЗИНА, МОЈЕ ПАРЕ

Џон Мур из Лос Анђелеса изгубио је маратонску парницу и тако је његов случај, као преседан, ушао у анале две науке: медицине и права

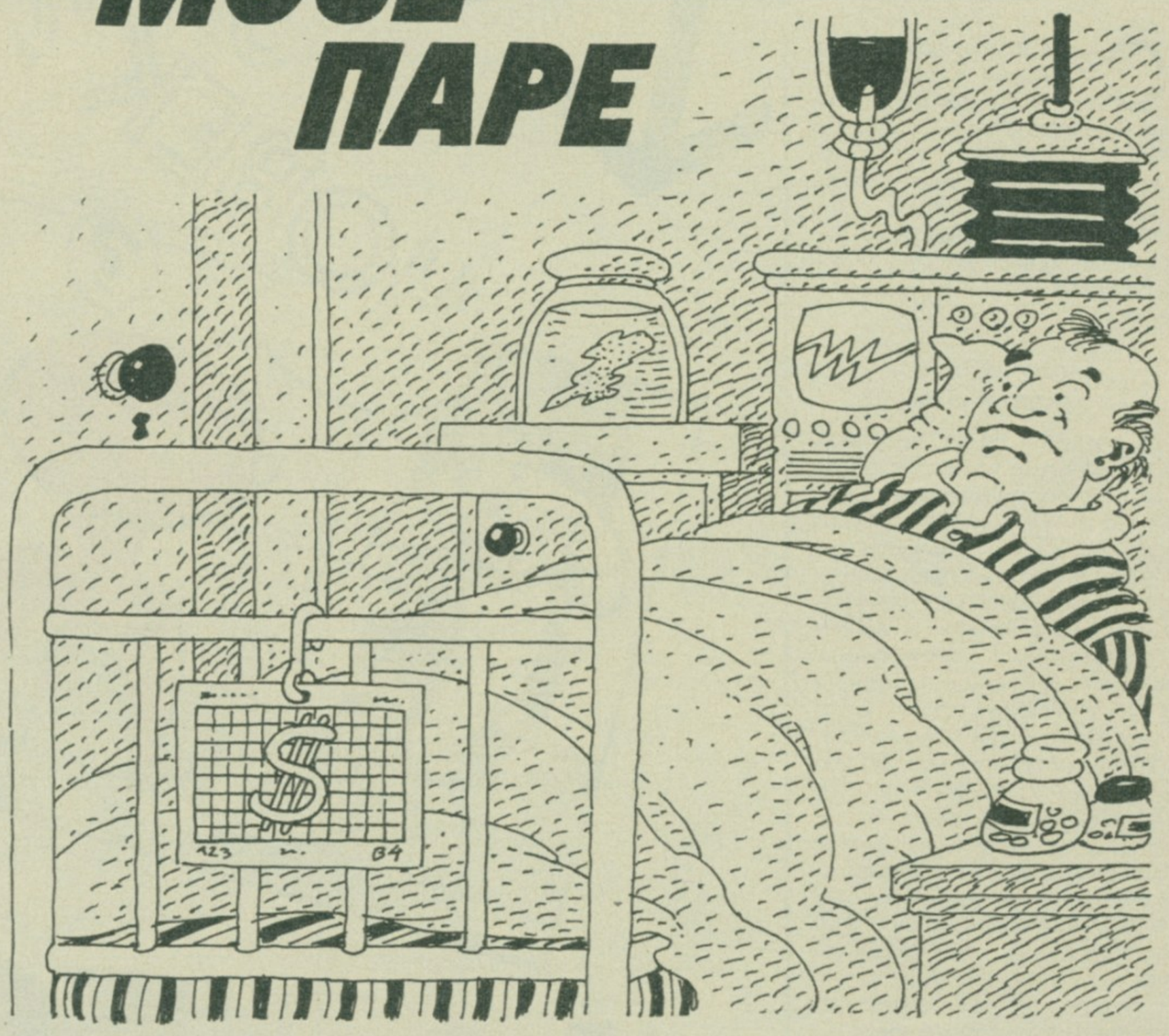

Судбина Џона Мура је трагично-риплијевска. Тешко је рећи да ли он има више разлога да кука или да се весели! Цела ствар је и од немерљивог значаја за остатак човечанства, како са медицинске тачке, тако и у погледу права.

Прича је почела 1976. године када је Џон Мур ушао у кабинет др Дејвида Голда, специјалисте за болести крви у Медицинском центру Калифорнијског универзитета у Лос Анђелесу (познатог под скраћеницом UCLA). Мур је имао лимфатичну леукемију и услед тога његова се слезина увећала дванаест пута: са 500 грама на 6 килограма.

Др Голд је оперисао пацијента, извадио му слезину и Мурово стање се од тада знатно поправило. Непосредно после операције он је потписао пристанак (штампан на стандардном обрасцу Универзитетске болнице) да уступа своју извађену слезину на коришћење и располагање њеним ткивом у научноистраживачке сврхе. Тако је узорак Мурове слезине доспео и у лабораторију самог др Голда који је управо припремао научни рад о узрочницима леукемије и могућностима излечења.

„Вештачки живот" као лек против рака

Др Голд је открио да ћелије из Мурове слезине производе известан крвни протеин који изазива развој две врсте белих крвних зрнаца која убијају бактерије, а можда и рак.

Тим на чијем је челу др Голд успео је, на бази ових открића, да произведе у лабораторији јединствен ћелијски низ који се, сам од себе, непрекидно и бесконачно размножава. Тај „вештачки живот" назвали су Мо–низ („Mo-line"), према почетним словима Муровог презимена – Mo(ore) – и патентирали су изум у име Калифорнијског универзитета.

Испоставило се да је Мо-низ довео до кључних сазнања о леукемији. Тада су др Голд и UCLA потписали уговоре за нови истраживачки пројекат са Генетским институтом, Биотехнолошком компанијом из Кембрица у Масачусетсу и најзад са Фармацеутском корпорацијом Сандоз из Њу Џерсија. Заједнички циљ је био да произведу лек против рака из Мо-низа.

Џон Мур је био у току целог подухвата јер га је др Голд обавештавао о свему. Седам година после операције, дакле 1983, он је почео да стиче уверење које је било све јаче – да је искоришћен и изигран.

Мур је сматрао да му безусловно припада део профита који би се остварио од лекова произведених из ткива Мо-низа, дакле из његове извађене слезине. Платио је адвоката Сенфорда Гејџа који је уложио тужбу против др Голда, UCLA, Генетског института, Биотехнолошке компаније и Корпорације Сандоз.

Решење нерешивог случаја

Као што откриће др Голда и Мо-низ представљају несумњиво велика достигнућа, чак можда прекретницу у медицини, тако је и судски спор који је повео Џон Мур испао случај без преседана.

Парница се отегла седам година. Мур је тврдио да је његова слезина „украдена својина" и то у сврху богаћења. Није било нимало лако разрешити овај спор. Нити је суд могао да прихвати како су један научник од угледа, један чувени универзитет, две исто такве компаније и фармацеутски гигант – лопови, нити је могао да пореке "тврдоглаву" чињеницу да је дотична слезина власништво Џона Мура!

Коначну пресуду донео је Врховни суд Калифорније тек 9. јула ове године, уз образложење откуцано на 131 страници. Доиста је требало много простора да би се образложила пресуда којом је тужба Џона Мура одбачена, на темељу његовог потписа којим је завештао своју слезину у научне сврхе.

Сви тужени су одахнули у име науке и просперитета (и профита, што да не). Створен је још један преседан као допринос правој науци. А да ли је правда задовољена, нека свако расуђује по сопственом осећању.

М. К.

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

САЈК КОМПЈУТЕР КОЈИ МИСЛИ

ДА ЛИ САМ ЈА ЧОВЕК?

Сајк је добио податак да се слична људска бића међусобно воле. Нешто касније рекли су му да га воли Мери Шепард. Сајк је одмах поставио питање: „Да ли сам онда и ја човек"?

У оваквом питању не би било ничег чудног да Сајк није – компјутер. Наравно, посебне врсте.

Паметни, али – ограничени

Двоумећи се да ли ће за свој животни позив одабрати математику или физику, Даг Линет је 1971. случајно уписао курс вештачке интелигенције. Пошто је већ био пред дипломом и на Факултету математичких и физичких наука на Универзитету у Пенсилванији, успешно је завршио и једне и друге и на крају одлучио да га ипак највише занимају компјутери и могућност да се они једног дана „опамете".

На Стендфордском институту, где се запослио, Линет је годинама радио на усавршавању „машина за учење" у оквиру програма названог АМ. Компјутери би се нахранили подацима из неке области, хемије на пример, математике или неког спорта, рецимо бејзбола. Идеја програма била је да се тако уско специјализовани рачунари натерају и да сами почну да изводе законитости и правила у оквиру одређене гране за коју би били програмирани. Без обзира што су те машине за учење успеле да дођу до 700 открића, Линет је и даље био незадовољан. То га није спречило да у међувремену докторира и премести се на Карнеги-Мелон институт.

– Компјутери су углавном невероватно ограничена створења – Даг Линет о рачунарима увек прича као да се ради о живим бићима. – И они најсавршенији, после почетног ватромета идеја, убрзо изгубе дах. Исцрпе залихе програма и захтевају нове податке. Како год да сам их програмирао, сви би ти рачу-

Уз обавезан осмех Даг Линет поносно показује мајицу с натписом: „Да ли сам ја компјутер?"

Ако се оствари сан Дага Линета, за четири године добићемо рачунар који има „мозак" сличан људском

нари дошли до одређене границе и – ни макац даље. Јесте да могу да вам израчунају број „пи" са милион децимала или унапред предвиде и неколико милиона потеза у некој шаховској партији, али ако било ком компјутеру поставите и најобичније питање, „Шта је дрво?" или „Чему служе нож и виљушка?", тај генијалац остаје без текста. Што сам дуже радио на рачунарима, било ми је све јасније да њима недостаје опште знање.

Некако у време кад се Даг Линет разочарао у своје мислеће машине, добио је понуду о којој је могао само да сања (да ли ће му се тај сан претворити у кошмар, видећемо). Корпорација за микроелектронику и компјутерску технологију из Остина (основале су је, између осталих, и чувене фирме „Кодак" и „Епл рачунари") предложила му је да створи компјутер који ће моћи да мисли сам. У програм започет 1984. и предвиђен да траје четири године уложено је 35 милиона долара.

Знање на кашичицу

Даг Линет, по мишљењу многих компјутерских знаоца, покушава да оствари немогућ задатак. Треба да створи програм који ће имати просечно знање одраслог човека. А то значи да у програм унесе 100 милиона зрнаца општег знања које људи стичу још од детињства. Само, за разлику од најинтелигентнијих бића која многе ствари науче несвесно, онако уз пут, компјутер је знатно ограниченији. Како у шали каже Линет, рачунар не може да изађе у шетњу и види дрво или облак. Њему сваку ситницу, о којој ми можда и не размишљамо, треба давати на кашичицу.

С обзиром да то на неки начин треба да буде енциклопедијски програм, назван је Сајк (на енглеском се енциклопедија каже ен-сајк-лопидија).

На самом почетку Даг Линет и екипа од дванаесторо људи који раде с њим суочила се са тешкоћама које је тешко било предвидети. Како научити Сајка шта је то камион, ако он није чуо за кола или точкове и нема представу о кретању. Требало је почети с неким општим појмовима о простору, времену, о томе шта су објекти, а шта жива бића.

– Неколико месеци само смо седели и сатима расправљали од чега почети – каже Даг Линет уз вечити осмех. – Те прве године готово да ниједном нисмо пришли тастатури рачунара. Лако нам је било да прикупимо податке, али како да их објаснимо машини која тек треба да „оживи"? И сами смо били изненађени неким истинама до којих смо долазили. Рецимо, за Сајка сто и човек имају сличности јер и предмети и жива бића пролазе кроз „егзистенцијални процес". Наиме, и сто и човек имају свој почетак, трајање и крај. Можда се то многима неће допасти, али то је био једини начин да објаснимо Сајку – ограничено трајање. Не причам сада о духовним вредностима, оне иду у други оквир.

Размишљајући како да гради Сајков мозак, Даг Линет је дошао на идеју да ствара такозване оквире који ће садржавати неопходне податке о неком појму. Оквир који објашњава Дага Линета каже, између осталог, да је он професор, да припада Демократској партији и да воли Мери Шепард која је, то опет пише у Мерином оквиру, административни шеф (Даг није открио да он и Мери живе заједно, можда се плашио Сајкове *ћубоморе*).

Наравно, кад је нађен начин како да се Сајк „нахрани" подацима, требало га је научити и како да доноси закључке у одређеним ситуацијама. Ако се постави питање колико је нека књига стара, Сајк би требало да направи разлику да ли се мисли кад је та књига одштампана или на време кад ју је писац написао.

Научити Сајка како да закључује, најтежи је задатак. Ако је нешто обично правило, он мора да зна да, можда, постоје и изузеци. Програмираће се да сисари углавном добијају живе младе. Тако ће знати да и слон, и миш и човек тако продужавају врсту. Али, у оквиру „кљунари" стоји податак да су то најнижи сисари и да се легу из јаја. Уколико Сајк наиђе на текст о кљунарима, „сетиће се" да они јесу сисари, али да се разликују од осталих представника врсте. Уосталом, на такав начин размишљају људи и сходно обиљу знања које имају уписано у својој меморији доносе одговарајуће закључке.

Шта жели Мери?

Кад се прихватио рада на стварању компјутера који мисли, Даг Линет није могао да зна колико ће споро одмицати рад на том јединственом програму. За сада Сајк располаже са два милиона „зрнаца знања", до цифре од 100 има још много тога да се уради а време истиче.

– Без обзира што се показало да Сајк треба да научи десет пута више него што сам на почетку мислио, не хвата ме паника – каже Линет. – Зато га десет пута брже учимо, него што смо намеравали. У ствари, како време одмиче, све ће нам бити лакше. Сада је Сајк програмиран да ноћу сам пребире по градиву које му објаснимо дању. Ако му нешто није јасно, питаће нас.

– Имао је тако потешкоћа са реченицама као што је ова: Мери је видела бицикл у излогу и пожелела га. Да ли је пожелела бицикл или излог? Или, требало нам је два месеца док нисмо разјаснили реченицу: Наполеон је умро 1821. Велингтон је био ожалошћен. Требало је објаснити шта је живот, смрт, ко је био Наполеон а ко Велингтон, да не говоримо о осећањима које је такође требало поједноставити и на најбољи могућ начин саопштити машини.

Даг Линет је уверен да ће Сајк за четири године знати довољно добро енглески језик да даље сам проширује знања из било које области. Сам ће читати књиге, часописе и размењивати запажања са људима.

– До 1999. Сајк ће постати компјутерски мозак који ће, у то сам уверен, бити програм неопходан уз било који рачунар. Својим „људским знањем" Сајк ће помагати свим осталим уско специјализованим програмима да раде самостално, можда чак и без помоћи човека.

Па Сајк је ионако човек, зар не?

В. Софреновић

Сајк поставља питање да ли су сви који раде на овом пројекту људи. „Да ли сам ја човек?" Даг му одговара – „Не". Ако он није човек, онда неко ко ради на пројекту мора да је компјутерски програм. Пита Дага „Да ли си ти компјутерски програм?"

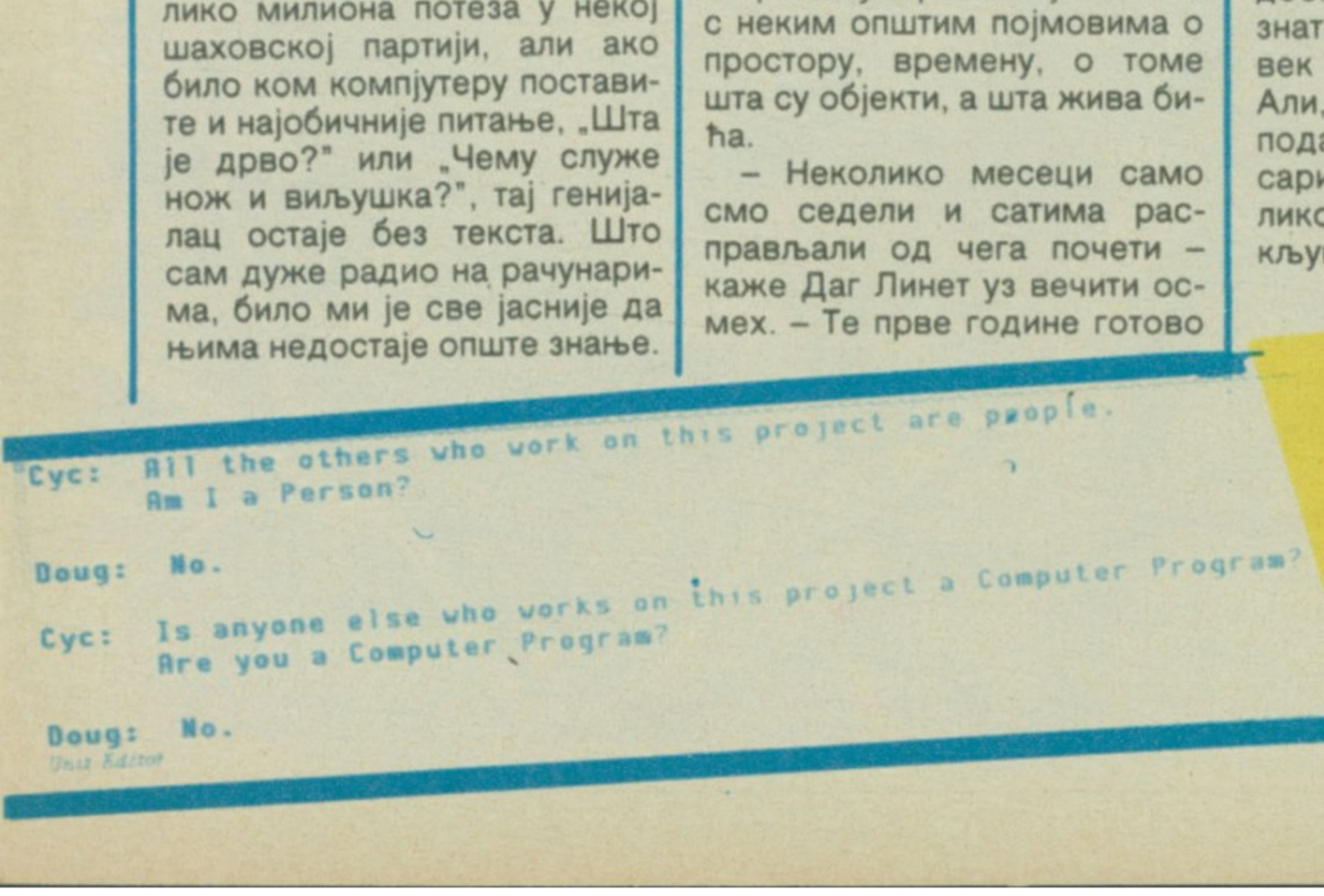

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ

КРВАВА НОЋ У ЗЛОЈ

■ ■ ■

С пушком на готовс шездесетосмогодишњи Милан Ацић кренуо је према шипражју откуд је допирало тихо мумлање. Одједном је огромна сенка закрилила као дукат жут Месец...

■ ■ ■

У потрази за местом и учесницима несвакидашње драма која се збила почетком августа овај репортер је – нашавши и место и учеснике борбе човека и звери – забележио следећи дијалог:

– О, Миљоо, ђе ти је биза?

– Нема је од синоћ!

– Изио ти је вук.

– Није ни дâ Бог.

– Јес', богоми.

– О'кле знаш?

– Знам.

– Е, вићи, Никола, жалије ми је ње но да је три овце понио...

У овим крајевима биза је назив за керушу. Судбина им није нимало веселија од оне Јесењинове керуше, с том разликом што овде ретко која дочека пород. Не да им зверињак са Зле горе, планине двадесетак километара северозападно од Никшића. Медведе, вукове, дивље свиње мештани безмало рачунају у домаће животиње нимало питоме нарави.

Догађај који се збио 5. августа ове године, ноћу, својом драматичношћу надмашио је све претходне блиске сусрете човека и животиње на падинама Зле горе. У све дужим касноЈесењим ноћима прича расте попут грудве снега која се, каткад, отргне с врха планине зверињака, иначе препуне лековитог биља, али и бункера, пушака, бомби заосталих из прошлог рата.

Пуцњи у ноћи

Одавно омања камена кућа Милана Ацића у селу Загpаца није била пуна као те вечери. Од вриска и смеха осморо унучади није се честито чуо ни глас ТВ-коментатора који је преносио „Игре без граница". Бака Стане, закорачила у шездесет пету јесен, у суседној летњој кухињи припремала је хлеб за сутра и разливала млеко у дрвене посуде. Тихо је певушила, задовољна што су се после много времена сви окупили у селу. Пуцањ који се проломио кроз ноћ пресекао јој је глас. За тренутак. Овде то није ништа необично, вероватно неко јури дивље свиње које су утрчале у кромпир, помислила је.

Пушка се огласила још три пута, у размаку од неколико минута. Стане је сад већ одредила да пуцњава стиже од оближње куће Милисава Миња Радуловића. После злокобне тишине чуо се глас, храпав и очајнички:

– Ој, Миланеее, Миланееее...

Стане је истрчала из кухиње, склопила руке поред уста и, сачекавши да утихне одјек комшијиног гласа, одвратила:

– Ево га...

– Нека узме пушку и из најбрже потрчи 'амо...

И док је Милан скидао ловачку пушку са зида и тражио метке (склонио их је због деце), његов син Јован, тридесетогодишњак, већ је истрчао у ноћ репетирајући пиштољ. Мислио је да су неки лопови упали у тор комшије Миња који је узгајао осамдесетак оваца.

Задиханој дружини ускоро се придружио и Миланов брат Никола, с косијером у нејакој руци (недавно је прележао инфаркт).

Узбуђен, често загрцнут навалом речи објашњења, Миљо Радуловић је напокон успео

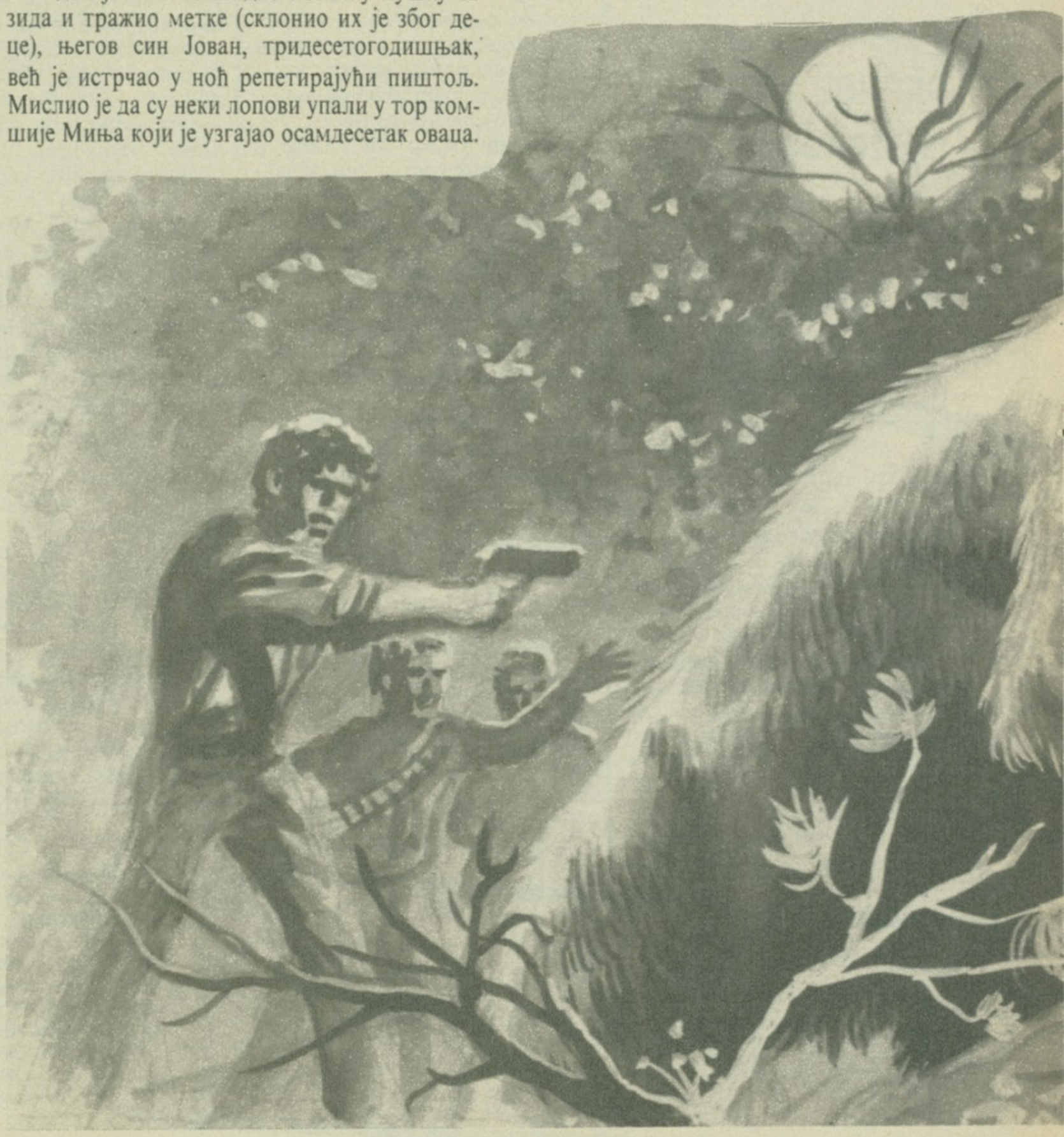

ГОРИ

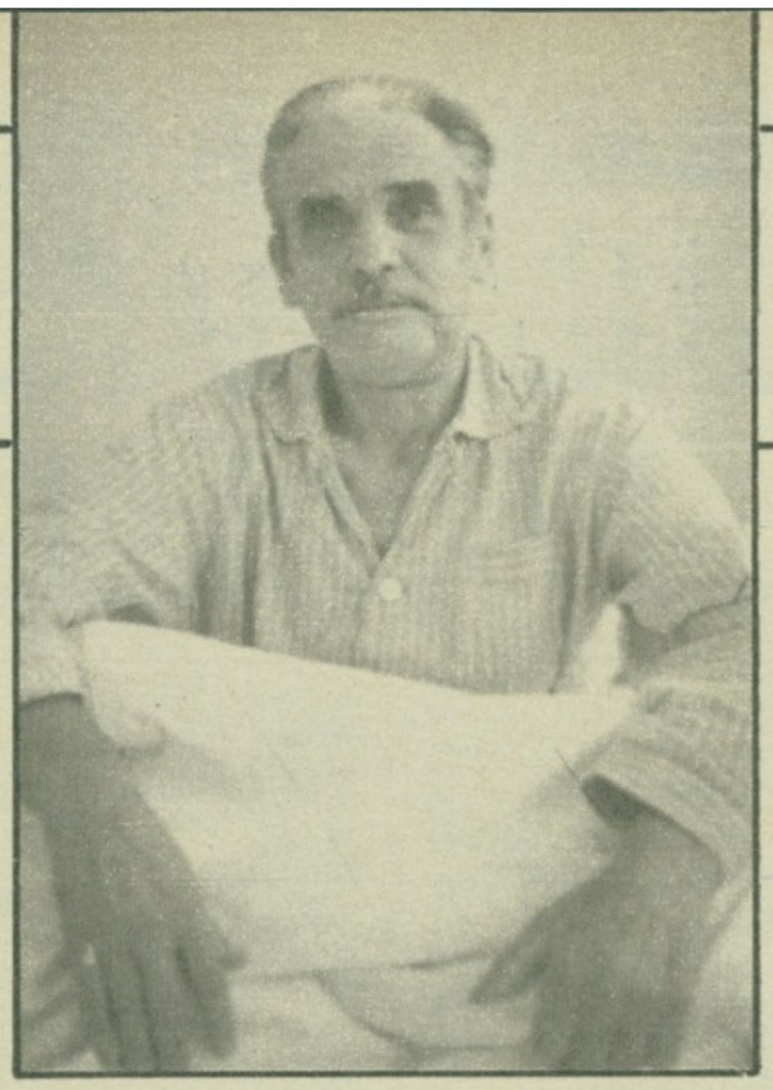

Милан Аџић, победник у двобоју подно Зле горе, сада се успешно опоравља у титоградској болници.

да каже да му је медвед, мрка бештија, ударио на тор. Пуцао је колико је имао муниције, онда утекао у кућу од страха. Мисли да га је ранио јер је после трећег пуцња чуо језив урлик. Сигурно није далеко одмакао и, онако бесан, може да се врати и направи покољ, и људи и оваца. Боље је да сачекају јутро и крену његовим трагом.

Преклан, а хода

Не сачекавши да се Миљо поново загрцне од бујице речи, Милан Аџић је, равним гласом искусног ловца, објаснио дружини да из истих стопа крећу за рањеном звери, зулумћаром који је само у овој години однео преко тридесет оваца. „Жилава стрвина", говорио је, „може да утекне у Злу гору, залечи ране и поново нападне, још жешће. Ако га сад не докрајчимо, сви ће пожалити".

Никада, чинило им се, Месец није био тако жут као те вечери. На ливади си могао да приметиш и пољски цвет, али су се зато обронци Зле горе црнили од густиша. Људи и дању тамо нерадо залазе, ту почиње граница зверињака. Узаном стазом коју је од шипражја једва наслућивао, први је кренуо Милан. С пушком на готовс, опрезно је вирио на све стране иза пушчане цеви. За њим је, у корак, ишао син му Јован, с репетираним пиштољем. Позади је ишао Миљо, а са стране је вребао Никола.

Прво је видео огромну сену која је закрилила сребрнасту месечину, а онда се проломио урлик који је Милану Аџићу и групи несућених ловаца заледио крв. Рањена звер стрмоглавила се на Милана. У истом тренутку измешали су се пуцњи из ловачке пушке, нови урлик звери и крв. Човек је погодио звер у њушку и, показаће се касније као спасоносно, избио јој зубе. Пуцањ као да није избацио медведа из равнотеже. Снажним ударцем огромне шапе закачио је Милана по лицу и грлу. Човек и звер нашли су се у неравноправном коштацу.

Док је медвед канџама парао леђа и рамена Милана Аџића, остали су успаничено, саплићући се о шипражје и оштро камење, облетали око живог клупка. Први се снашао Јован и с пиштољем улетео у гомилу. Узалудни су били Миљови и Николини повици да не пуца јер може да погоди Милана. Одјекнуо је један, па други пуцањ. Медвед је испустио Милана и сад се устремио на његовог сина. Био је то већ самртни ропац, оба метка су га погодила у срце. Пре него што се мртав срушио, успео је да шапама запара Јованове груди.

У нестварној тишини чуло се само тихо крклање Милана Аџића. Ослоњен на лактове, седео је поред бездушног тела длакаве силесије. Није успевао ни гласа да пусти: грклан му је био ишчупан, вилица поломљена, језик чудно избачен, зуби сломљени. Крв на све стране. Ипак, на запрепашћење дружине, сам је устао и показао према друму где су се налазила Јованова кола. Правац болница у Никшићу. На пола пута, ходајући потпуно сам, Милан Аџић се окренуо према брату Николи и рукама му објаснио да се врати на поприште и види шта је с пушком.

Код аутомобила су се већ окупили сви чланови породице Милана Аџића, унезверени. Невероватном присебношћу, покушавајући да укућане заштити од језивог призора, Милан је руком прекрио преклани грклан, поломљену вилицу, готово ишчупани језик. Другом руком им је нехајно одмахнуо пре него што је сео у ауто.

* * *

Пуних девет недеља Милан Аџић је провео у болницама у Никшићу и Титограду. Седморица лекара специјалиста су га крпила, и закрпила, седам боца крви је примио. Недавно је почео и да говори. У титоградској болници нама је рекао ово:

– Није то било никакво јунаштво. То је била само борба да преживимо, и ја, и мој син, и мој брат, и мој комшија. А и не би било лијепо да послије мојим потомцима рекну да им је оца удавио медвјед. Срамота је то, и то велика. Нема везе што је у међеда, рекли су ми послије, било око 300 кила. Не смије се човјек дати звијери, је л' тако?!

Петар Милатовић

Илустровао: Асканио Поповић

ЗАБАВНИКОВ ТЕСТ

ПУСТИЊА ОТКРИВА ПРАШУМУ ВАШЕ ДУШЕ

1. Нашли сте се сами самцати у оази усред пустиње. жедни сте. немате ни капи воде. исцрпљени сте.
А) **Седате под палму како бисте сачували енергију.**
Б) **Одмах почињете да копате како бисте пронашли воду.**

2. Познато вам је да. ако наставите да ходате. имате више изгледа да вас неко спасе.
А) **Али, плашите се пустињских разбојника.**
Б) **Пуни сте наде да ћете наићи на караван.**

3. Набасали сте на три особе: два мушкарца и једну жену (уколико сте мушко). односно. две жене и једног мушкарца (ако сте женско). И они су изгубљени. али имају залихе воде и хране.
А) **Прибојавате се да ће присуство особе супротног пола изазвати невоље.**
Б) **Одмах маштате како се између вас и особе супротног пола јавља љубав.**

4. Једна од три особе износи шта ваља чинити у ситуацији у којој сте се сви нашли.
А) **Прихватате избор те особе.**
Б) **Настојите да наметнете своје мишљење.**

5. Одлучили сте да на ово путовање понесете оружје.
А) **Стављате ватрено оружје и муницију у ранац.**
Б) **Одабрали сте нож јер је поузданији и лакши за ношење.**

6. Залихе су на крају. мора се донети одлука.
А) **Делите их на порције у нади да ће стићи помоћ.**
Б) **Настављате путовање надајући се да тако имате више изгледа да вас неко спасе.**

7. У сумрак налазите склониште у напуштеној тврђави и одлучујете да спавате. Своје место бирате...
А) **... у одвојеном кутку.**
Б) **... уз остале сапутнике.**

8. Будите се и видите сапутнике како се удаљавају у облаку прашине. док сте се ви нашли у подруму.
А) **Смештате се ту где сте како знате и умете.**
Б) **Сместа покушавате да нађете излаз.**

9. Набасали сте на језерце. а на његовој супротној обали стоји бедуин и позива вас да му се придружите.
А) **Скачете у воду како бисте препливали.**
Б) **Не желите да се поквасите па избегавате да му одговорите.**

10. Наједном се бедуин нашао поред вас. Каже вам...
А) **... да пођете за њим уколико нећете да пођете као они.**
Б) **... да, ако не желите ружне снове, треба да једете лакшу вечеру.**

Илустровала: Е. Брадић

Решење:

Избројте колико пута сте заокружили А. а колико пута Б. па прочитајте којем типу личности припадате.

7 до 10 пута А:

Петао који прерано кукуриче завршава у лонцу! Ово би била пословица која одговара вашој нарави. Затворени сте у себе (интровертни) и чињенице прихватате као знаке судбине. „вишу силу". Зато се често осећате усамљени у свету који вама пружа мало прилика да се укључите. Имајте више поверења пре свега сами у себе. настојте да реагујете. да делујете. У животу је потребно и борити се да би човек нешто постигао.

Ипак. зауставите се повремено да процените шта се догађа око вас јер у противном може да вам се догоди да кроз живот пројурите не стигавши да стварно уживате ни у чему.

7 до 10 Б:

Ви сте активна личност окренута спољашњем свету (екстровертни сте). Практични сте и уверени да је живо укључивање у све токове једини исправан пут.

И А и Б подједнако, то јест 3 до 7 пута:

-Свака част. ви сте уравнотежена особа што се тиче ваших осећања. У очима других словите за одговорну особу која је инстинктивно логична. Али. опрез! Не постављајте сами себи превелике циљеве које можда нећете моћи да постигнете. Најгоре би било да стекнете комплекс веће вредности – престаћете да важите за „савршенство"!

ХИ-МЕН И ГОСПОДАРИ СВЕМИРА — ДИВЉЕ НАКСОСА — II ДЕО

ШТА ТО ГВИДОР ПРИЧА?

ДА СЕ СПАКУЈЕМО И СКЛОНИМО ОДАВДЕ!

МАЛО КАСНИЈЕ...

УХ! ЗАИСТА УЖАСНО ЗРАЧЕЊЕ!

9/27

©1989. Mattel, Inc. DIST. EDITORS PRESS SERVICE, INC.

САД НЕМАМО ВРЕМЕНА ДА МИСЛИМО НА ЛЕОНАТЕ!

ЛЕОНАТИ СУ ИСПУШТАЛИ НЕКИ ЦВРКУТАВ РИТМИЧКИ ЗВУК...

©1989. Mattel, Inc. DIST. EDITORS PRESS SERVICE, INC.

9/28

АДАМЕ! БРЗО У ЗАКЛОН!

9/29

ГВИДОРЕ, КАКО ОВДЕ СТВАРИ СТОЈЕ?

ЛОШЕ! БРОД ЈЕ ПОКВАРЕН!

©1989. Mattel, Inc. DIST. EDITORS PRESS SERVICE, INC.

ПО СВЕМУ СУДЕЋИ, ЕТЕРНИЈУ ВИШЕ НЕЋЕМО ВИДЕТИ...

ШТА ПРИЧАШ? МОРАМО ГА НЕКАКО ПОПРАВИТИ!

ОНДА МИ ПРОНАЂИТЕ БАЗАЛИНИТУМ...!

... ПА БУ ПОКУШАТИ ДА ПОКРЕНЕМ ТУ ЛЕТЕЛИЦУ!

ЗАР ТАЈ МИНЕРАЛ НИЈЕ РЕДАК?

©1989. Mattel, Inc. DIST. EDITORS PRESS SERVICE, INC.

ДА! АЛ' ИПАК ГА ИМА НА ОВОЈ ПЛАНЕТИ! ТРАЖИТЕ ГА!

9/30

КАД СУ ГВИЛДОР И ОРКО КРЕНУЛИ У ПОТРАГУ...

АДАМЕ! НАПАДА-ЈУ!

10/2

НА ТЕБЕ СУ СЕ УСТРЕМИ-ЛИ! УПЛАШЕНИ СУ! МОРАМО ОТКРИ-ТИ РАЗЛОГ!

ЧЕКАЈ МЕ!

1989. Mattel, Inc. DIST. EDITORS PRESS SERVICE, INC.

ЗА ЊИМ! ПОЖУРИ!

КАСНИЈЕ...

ПССТ! ПОГЛЕ-ДАЈ!

НЕ ВРЕДИ! БРЖИ СУ!

10/3

ЧИТАВ ЧОПОР! ШТА ТО РАДЕ?

1989. Mattel, Inc. DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC.

ЛЕОНАТИ СУ СВИ УТЛАС ПИШТА-ЛИ...

К'О ДА О НЕЧЕМ ВАЖНОМ РАС-ПРАВЉА-ЈУ!

ПРОСТО ДА НЕ ПОВЕРУЈЕШ!

'АКО ЈЕ ТАКО, ОНДА МОРАМО САЗНАТИ И О ЧЕМУ!

10/4

1989. Mattel, Inc. DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC

К'О БИ РЕК'О ДА ЋЕ ПРИНЦ И ЧАРОБ-ЊАК БИТИ ЗАРОБЉЕ-НИЦИ НЕКАКВИХ МАЧАКА!

3

СМИРИ СЕ, ОРКО!

10/5

ИЗНЕНАДА...

ЗАШТО СУ СЕ РАЗБЕ-ЖАЛИ?

НЕКО СТИЖЕ! ТАЈ НИЈЕ ДОШАО НА НАКСОС ЗБОГ РИБО-ЛОВА!

1989 Mattel, Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC.

МОЖДА ЈЕ ТРЕБАЛО ДА И МИ ПОБЕГНЕМО!
10/6
1989 Mattel Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC
Е, ТО ОД МЕНЕ НЕЋЕШ ДОЖИВЕТИ!

ТАКО МИ МОЋИ ГРЕЈСКАЛА!!!
10/7
©1989 Mattel Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC
САД ЋУ ТИ ПОКАЗАТИ КАКВИ СМО МИ ЕТЕРНИЈАНЦИ!

ТО ЧУДОВИШТЕ СЕ ВИШЕ НЕЋЕ ВРАТИТИ!
А ЛЕОНАТИ?
10/9
©1989 Mattel Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC
ИЗГЛЕДА ДА СУ СЕ ДОГОВОРИЛИ...
...ШТА ЋЕ С ОВАКВИМ УЉЕЗИМА К'О ШТО СМО МИ!

МАЧКОЛИКА СТВОРЕЊА ПОНОВО СУ ЗАПИШТАЛА, АЛИ ОВОГА ПУТА У ЗНАК ДОБРОДОШЛИЦЕ!!!
10/10
НЕМАМ ПОЈМА ШТА ПОКУШАВАЈУ ДА НАМ САОПШТЕ!
ИПАК, ЈЕДНО ЈЕ ЈАСНО...
©1989 Mattel Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC
...У НЕВОЉИ СУ! МИ ТРЕБА ДА ОТКРИЈЕМО КАКВА ИМ ОПАСНОСТ ПРЕТИ!

КАД БИ ЗНАО ЧАРОЛИЈУ КОЈА БИ СВЕ ТО ПРЕВЕЛА...
ОРКО! ЗНАМ!
1989. Mattel. Inc. DIST. EDITORS PRESS SERVICE, INC.
ПОТРЕБАН НАМ ЈЕ ГВИЛДОР! ПОНЕО ЈЕ УНИВЕРЗАЛНОГ ПРЕВОДИОЦА!
?
10/11

ШТА ТИ ЈЕ, ХИ-МЕНЕ?
УХ! НЕ МОГУ ДА УЛЕТИМ ОВАКО! ГВИЛДОР НЕ ЗНА ДА ЈЕ ПРИНЦ АДАМ ХИ-МЕН!
А ЛЕОНАТИЗ? ВИДЕЛИ СУ ТВОЈУ ТРАНСФОРМАЦИЈУ!
1989. Mattel. Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE. INC.
САМО ДА ТАЈ ГВИЛДОРОВ РАЧУНАР ЗА ПРЕВОЂЕЊЕ РАДИ!
10/12

ШТА САД ДА РАДИМ?
10/13
ТАКО МИ МОЋИ ГРЕЈСКАЛА...
1989. Mattel. Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE. INC
ИПАК, НЕ СМЕМ ОТКРИТИ СВОЈ ИДЕНТИТЕТ!

АДАМЕ! ЈЕСИ ЛИ ДОНЕО БАЗАЛИНИТУМ?
НЕ! НАШЛИ СМО НЕШТО РЕЂЕ ЧАК И ОД ТОГ МИНЕРАЛА!
10/15
КАСНИЈЕ...
НЕКА НОВА ЖИВОТИЊСКА ВРСТА? СЈАЈНО! ОДМАХ ЋУ ПОДЕСИТИ КОМПЈУТЕР!
1989 Mattel Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE INC
РАЗГОВАРАЋЕТЕ БЕЗ ИКАКВИХ СМЕТЊИ!
ХММ! БАШ МЕ ЗАНИМА ШТА ЋЕМО ЧУТИ!
5

КАЖЕШ ДА СУНЧЕВЕ ЕРУПЦИЈЕ МОГУ УНИШТИТИ СВАКИ ОБЛИК ЖИВОТА НА НАКСОСУ?
ДА! АКО НЕШТО ХИТНО НЕ ПРЕДУЗМЕМО!
ПЛАНЕТА ЋЕ СЕ ПРЕТВОРИТИ У ПУСТОШ... ЛЕОНАТИ ЋЕ ПОМРЕТИ...
10/16
© 1989. Mattel, Inc. DIST. EDITORS PRESS SERVICE, INC.
А И МИ СА ЊИМА!
ИМАМО ДОБРЕ ШАНСЕ ДА НЕСТАНЕМО С ОВОГА СВЕТА...
10/17
АКО МИ НЕ МОЖЕМО ПОМОЋИ ЛЕОНАТИМА, МОЖДА ОНИ МОГУ НАМА...
ОРКО! НЕ ИЗЛАЗИ! ОПАСНО ЈЕ!
© 1989. Mattel, Inc. DIST. EDITORS PRESS SERVICE, INC.
АЛИ...
ТРЕБА ДА СКЛОПИМ ОВАЈ РАЧУНАР ЗА ПРЕВОЂЕЊЕ, ДА ВИДИМО ШТА ЋЕ НАМ ЛЕОНАТИ РЕЋИ!
НЕ МИСЛИШ ВАЉДА ДА ЗНАЈУ ГДЕ ИМА БАЗАЛИНИУМА?
10/18
ВРЕДИ ПОКУШАТИ!
ХММ... МОЖДА ИПАК ПОСТОЈИ ШАНСА ДА СЕ ОВА ПЛАНЕТА СПАСЕ!
© 1989. Mattel, Inc. DIST. EDITORS-PRESS SERVICE, INC.
АДАМЕ, БИО СИ ДЕСНА РУКА МЕН-ЕТ-АРМСА! СИГУРНО СИ СЕ КОРИСТИО ЗАВАРИВАЧЕМ?
АДАМЕ, МОРАШ СВЕ ОБАВИТИ ДОК СЕ НЕ ВРАТИМО!
ПРИЗНАЈЕМ ДА ОВИМ ЈОШ НИСАМ РУКОВАО, ГВИДОРЕ!
ОНДА САД НАУЧИМ!
БАШ ЧУДНО... КАО ХИ-МЕН, ПОМЕРАО САМ БРДА И ДОЛИНЕ...
10/19
© 1989. Mattel Inc DIST. EDITORS PRESS SERVICE, INC.
"... А САД СУДБИНА СВЕТА ЗАВИСИ ОД ВЕШТИНЕ ПРИНЦА АДАМА!
6

У СТРОЈАРНИЦИ РАКЕТЕ...
ОВАЈ ДИСК БИ ТРЕБАЛО ДА ЗАУСТАВИ СУНЧЕВЕ ЕРУПЦИЈЕ...
ДАЛЕКО ОДАТЛЕ, У ГУСТОЈ ПРАШУМИ...
ЈЕДИНА СТВАР У КОЈУ САМ САД СИГУРАН ЈЕ ДА НАМ НЕМА СПАСА!
НАДАЈМО СЕ ДА ЋЕ ЛЕОНАТИ ОТКРИТИ БАЗАЛИНИУМ ИСТО ТАКО ЛАКО К'О ШТО СУ НАС ПРОНАШЛИ!
10/20
© 1989. Mattel, Inc. DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC.

СЈАЈНО! ОВАЈ ПРЕВОДИЛАЦ ЈЕ НАЈЗАД ПРОРАДИО!
10/21
ПОТСЕТИ МЕ ДА СЕ ИЗВИНЕМ ЊИХОВОМ ВОЂИ НА ОВОЛИКОЈ ГЊАВАЖИ!
ШТА САД РАДЕ ОВИ ДОШЉАЦИ?
НЕ ЗНАМ... ВАЖНО ЈЕ ДА НАМ ПОМАЖУ...
АХ! КАКО УЖИВАМ У ОВОМЕ...
© 1989. Mattel, Inc. DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC.

ПОРЕД ОВАКВИХ СТРАЖАРА, БАЗАЛИНИУМ НИКАДА НЕЋЕМО ПРОНАЋИ!
10/23
КАКО ВИ ИЗЛАЗИТЕ НАКРАЈ С ОВИМ ЖДЕРОЊАМА?
БЕЖИМО ОД ЊИХ ШТО ДАЉЕ МОЖЕМО!
ЗНАМ! БАЗАЛИНИУМ ЈЕ ТАЧНО ПОД ЊУШКОМ ОВЕ МЕСОЖДЕРКЕ!
ШТА САД ДА РАДИМО?
А ДА ВИДИМО КАКО СЕ ОВИМ ЦИНОВСКИМ ТРАВУЉИНАМА ДОПАДАЈУ МОЈЕ ЧАРОЛИЈЕ!
7
10/24

БАЦИЋУ МРЕЖУ НА ТЕ ПРОЖДРЉИВЕ БИЛОКЕ!

ОХ! ИЗМАЧЕ МИ!

НЕЕЕ! БАШ САМ ШЕПРТ-ЉА!

10/25

ИЗВИНИ ШТО НЕЋУ ОСТАТИ НА ВЕЧЕРИ! СПЕТЉАО САМ СЕ!

10/26

ТВОЈЕ ЧАРОЛИЈЕ СЕ РАСПРШТЕ НА СУНЦУ!

ОРКО, СУНЧЕВЕ ПЕГЕ ТИ ОЧИГЛЕДНО СМЕТАЈУ!

ЗА ТО ВРЕМЕ, У СВЕМИРСКОМ БРОДУ, АДАМ СЕ СПРЕМАО ЗА СВОЈУ ЧАРОЛИЈУ...

ОВО ХИ-МЕН МОРА ДА ПРЕУЗМЕ У СВОЈЕ РУКЕ!

ТАКО МИ МОЋИ ГРЕЈСКАЛА...

„ЈА ИМАМ...

ШТА ЈЕ ОВО? МОЈА МОЋ...

СОПСТВЕНИ МАН ПОКУШАВА ДА МЕ УНИШТИ!

10/27

УХ! НЕ БИХ ВОЛЕО ДА МИ СЕ ОВАКО НЕШТО ПОНОВО ДЕСИ!

ЗНАЧИ, НЕ МОГУ ДА РАЧУНАМ НА ХИ-МЕНОВУ ПОМОЋ!

8

10/28

ЗА ТО ВРЕМЕ...

ТВОЈИ ТРИКОВИ НИШТА НЕ ВРЕДЕ!

ОНДА ЋЕМО ПОКУШАТИ БЕЗ ЊИХ! СЛУШАЈТЕ...

1989 Mattel Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE INC

ИМАМ БАЗАЛИНИУМ! БЕЖИТЕ!
БЕЖИ! НАЊУШИЛА НАС ЈЕ!
10/30
©1989. Mattel, Inc. DIST. EDITORS PRESS SERVICE, INC.

ЗАР СИ СЕ НА ЊЕГА, РАЊЕНОГ, УСТРЕМИЛА...
10/31
ИЗНЕНАДА...
СКЛАЊАЈ СЕ!
©1989. Mattel, Inc. DIST. EDITORS PRESS SERVICE, INC.
ЗАТИМ...
ГЕНЕРАЦИЈЕ ЋЕ ПРИЧАТИ О НАШИМ СПАСИОЦИМА ИЗ СВЕМИРА!
ПОЖУРИТЕ! ЗА ОКО ПОЛА САТА ОПЕТ СЕ ОЧЕКУЈЕ СУНЧЕВА АКТИВНОСТ!

КАД СУ СТИГЛИ ДО ЛЕТЕЛИЦЕ...
НАША СУДБИНА ЗАВИСИ ОД ОВИХ ПОСЕТИЛАЦА ИЗ СВЕМИРА!
11/1
ТРЕНУТАК КАСНИЈЕ...
КАКАВ НЕРЕД! ОВАЈ ТИ ПОСАО БАШ НЕ ИДЕ ОД РУКЕ!
©1989. Mattel, Inc. DIST. EDITORS PRESS SERVICE, INC.
ГА... МАЛО ЈЕ ХРАПАВ ЗА ОРБИТАЛНИ ЛЕТ, АЛИ...
У РЕДУ ЈЕ, АДАМЕ... УСПЕЋЕМО!

ПРИПРЕМЕ ЗА ПОЛЕТАЊЕ СУ ПОЧЕЛЕ...
СВЕ ЈЕ ПОДЕШЕНО! ПРЕПУШТАМ ТИ ОВОГ ВАТРОГАСЦА, ОРКО!
МОЛИМ? КАКО?
11/2
©1989. Mattel, Inc. DIST. EDITORS PRESS SERVICE, INC.
ЕРУПЦИЈЕ НА НАКСОСОВОМ СУНЦУ ЋЕ ПРЕСТАТИ!
9

УГАСИЋЕ СЕ БРЖЕ И БОЉЕ НЕГО ШТО ВОДА ГАСИ ВАТРУ!

11/3

АХА! ЈА САМО ТРЕБА ДА ГА ОДГУРАМ ДО СУНЦА, ЈЕЛИ?

ГА... НЕ ЗНАМ... ТАКО БИ ТРЕБАЛО ДА БУДЕ...

© 1989, Mattel, Inc. DIST. EDITORS PRESS SERVICE, INC.

ТОЛИКЕ МУКЕ, А СВЕ ЈЕ ЈОШ НЕИЗВЕСНО!

ПОСТОЈИ ВАЉДА НАЧИН ДА ЛАНСИРАМО ТОГ ВАТРОГАСЦА!

КАКО ДА НЕ! ТРЕБА ЈОШ ДА СЕ ПРИБЛИЖИМО СУНЦУ И ОНДА БАЦИМО ВАТРОГАСЦА!

11/4

НЕ ГУБИТЕ ВРЕМЕ! ОНО ВРТОГЛАВО ОДМИЧЕ!

© 1989, Mattel, Inc. DIST. EDITORS PRESS SERVICE, INC.

СВЕМИРСКИ БРОД ЈЕ ПОЛЕТЕО У НЕИЗВЕСНОСТ...

11/6

АДАМ И ЈА ЋЕМО ПРОВЕРИТИ СКАФАНДЕР!

СЈАЈНО! АКО ЈЕ ПРОБУШЕН, КОЈИМ СЛУЧАЈЕМ, ЕТЕРНИЈА МОЖЕ ДА ТРАЖИ НОВОГ ПРИНЦА!

УХ! К'О ВИТЕШКИ ОКЛОП! ВАЉДА ЋЕ ОДОЛЕТИ ОВИМ УСЛОВИМА!

1989 Mattel Inc. DIST EDITORS PRESS SERVICE INC.

АДАМ СЕ ЗАТРЕНУТАК ЗАГЛЕДАО У ЗВЕЗДАНИ БЕСКРАЈ...

СВЕ СПРЕМНО! КРЕЋЕМ!

ПАЗИ, АДАМЕ!

10

11/7

УХ! К'О НЕКА ОГРОМНА ПРОВАЛИЈА БЕЗ ДНА...

1989 Mattel Inc. DIST EDITORS PRESS SERVICE INC.

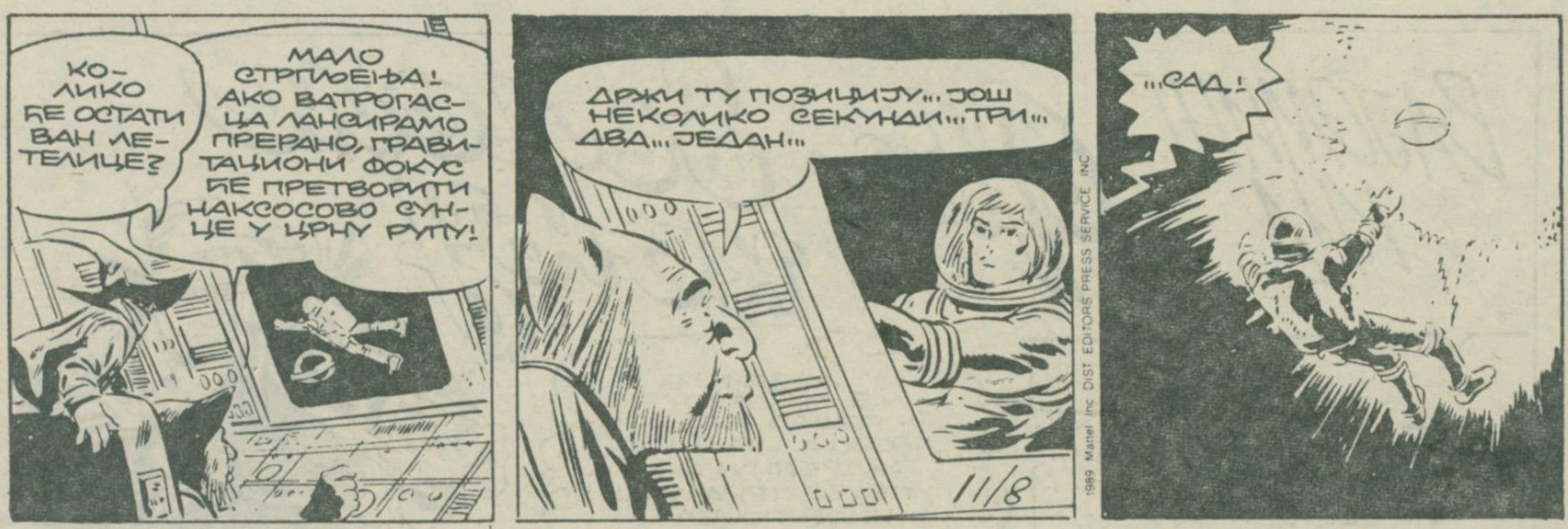
КОЛИКО ЋЕ ОСТАТИ ВАН ЛЕТЕЛИЦЕ?
МАЛО СТРПЉЕЊА! АКО ВАТРОГАСНА ЛАНСИРАМО ПРЕРАНО, ГРАВИТАЦИОНИ ФОКУС ЋЕ ПРЕТВОРИТИ НАКСОСОВО СУНЦЕ У ЦРНУ РУПУ!
ДРЖИ ТУ ПОЗИЦИЈУ... ЈОШ НЕКОЛИКО СЕКУНДИ... ТРИ... ДВА... ЈЕДАН...
11/8
1989 Mattel Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE INC
...САД!

ГВИЛДОРЕ, ЗАДАТАК ОБАВЉЕН!
АДАМЕ, УСКОРО ЋЕ ОТПОЧЕТИ СНАЖНЕ ЕРУПЦИЈЕ!
11/9
1989 Mattel Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE INC
АКО СЕ ОДМАХ НЕ УДАЉИМО, БИЋЕМО СПРЖЕНИ!
НЕ МОЖЕМО ОСТАВИТИ АДАМА!

АДАМЕ, СУНЧЕВА АКТИВНОСТ СЕ ПОЈАЧАВА!
НЕ РИЗИКУЈ! УКЉУЧИ МОТОРЕ! НАРЕЂУЈЕМ ТИ!
11/10
1989 Mattel Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE INC
КАД БИХ МОГАО ДА СЕ ЗАКАЧИМ...

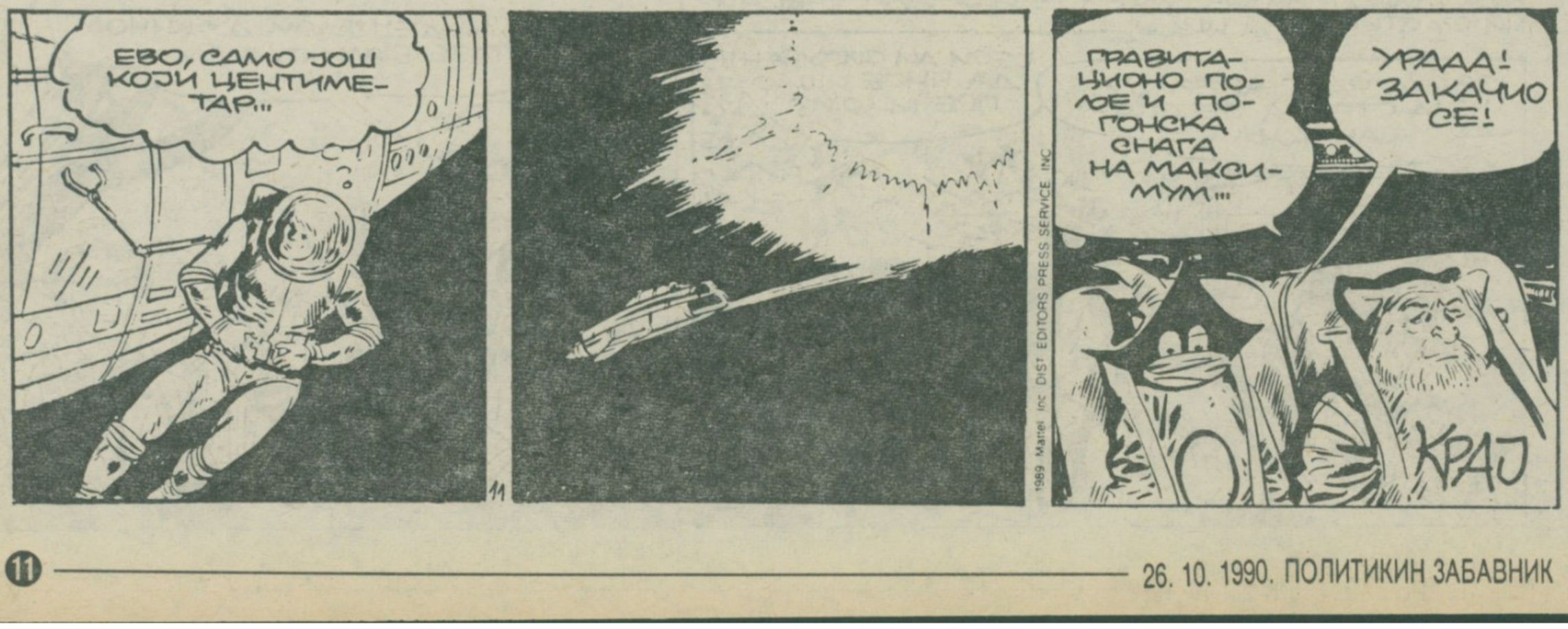
ЕВО, САМО ЈОШ КОЈИ ЦЕНТИМЕТАР...
11
1989 Mattel Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE INC
ГРАВИТАЦИОНО ПОЉЕ И ПОГОНСКА СНАГА НА МАКСИМУМ...
УРАА! ЗАКАЧИМО СЕ!
КРАЈ

ВАЈОМИНГ КИД

На белом коњу

ВИНС АВЕРИ ЈЕ БИО ОДГАЈИВАЧ НАЈБРЖИХ КОЊА НА ДИВЉЕМ ЗАПАДУ... ЊЕГОВА **ЦРНА СТРЕЛА** ЈОШ НИКАДА НИЈЕ ИЗГУБИЛА ТРКУ...

АВЕРИ МЕ ЈЕ ЛАКО ПРЕШАО НА СВОМ ЦРНОМ ЖДРЕПЦУ! АЛИ, ПРАВА ТРКА ЈОШ НИЈЕ ПОЧЕЛА!

ВАЈОМИНГ КИД ЈЕ СТИГАО У ГРАД ЕЛКОРН БАШ У ТРЕНУТКУ ФИНИША КОЊСКЕ ТРКЕ... СТАО ЈЕ КАО УКОПАН...

ЕНО ВИНСА НА СВОЈОЈ СТРЕЛИ!

ПОБЕДНИК ЈЕ АВЕРИ! ПОТУКАО ЈЕ СОПСТВЕНИ РЕКОРД!

НЕВЕРОВАТНО! ЗАР ПОСТОЈИ ТАКО БРЗ КОЊ?

НЕКОЛИКО МИНУТА КАСНИЈЕ И ОСТАЛИ УЧЕСНИЦИ СУ СТИГЛИ НА ЦИЉ...

СВАКА ЧАСТ АВЕРИЈУ! ЦРНА СТРЕЛА ЈЕ СЈАЈАН КОЊ!

ЈЕСИ ЛИ СИГУРАН ДА НИЈЕ ИШАО ПРЕЧИЦОМ?

HA AND FEED

ЈЕСАМ, КИДЕ! ЦЕЛОМ ДУЖИНОМ СТАЗЕ БИЛИ СУ МОМЦИ...

ЕВО, ПОГЛЕДАЈ, НА СВИМ ОВИМ МЕСТИМА СТАЈАО ЈЕ ПО ЈЕДАН ЧОВЕК УПРАВО ДА БИ КОНТРОЛИСАО ДА НЕКО НЕ КРЕНЕ ПРЕЧИЦОМ!

ИНДИЈАНСКА ЛИТИЦА

ЗАРАВАН

МОСТ СИЛВЕР КРИК

ТЕСНАЦ

СТАРТ

КОЊ МОЖЕ ДА ТРЧИ БРЗИНОМ ОД ТРИДЕСЕТ ДВА КИЛОМЕТРА НА ЧАС, АЛИ НЕ ТАКО ДУГО... ХММ...

У ТОМ ТРЕНУТКУ, У ГРАД ЈЕ СТИГЛА КОЧИЈА...

ТРАГОВИ КОПИТА СУ ОКРЕНУТИ У РАЗНИМ ПРАВЦИМА! НИЈЕ ВАЉДА ЦРНА СТРЕЛА ЈОШ БРЖА НЕГО ШТО ПРИЧАЈУ?

НА ОСАМ КИЛОМЕТАРА ОД МОСТА, НАПАО НАС ЈЕ МАСКИРАНИ БАНДИТ НА БЕЛОМ КОЊУ!!!

САТ КАСНИЈЕ...

ОВО ЈЕ ТРЕЋИ ПРЕПАД ЗА ТРИ МЕСЕЦА И ТО УПРАВО ЗА ВРЕМЕ КОЊСКЕ ТРКЕ... ХММ... ЕВО, ТРАГОВИ БЕЛОГ КОЊА О КОМЕ ЈЕ КОЧИЈАШ ПРИЧАО!

БАНДИТ ЈЕ ПРОШАО ИЗМЕЂУ ОНИХ СТЕНА...

АХА! ТАМО ЈЕ УЗЕО ДРУГОГ КОЊА КОЈИ ЈЕ БИО ВЕЗАН ЗА ДРВО... ТРКАЧКА СТАЗА ОДАВДЕ НИЈЕ ДАЛЕКО...

ОХО! ВРЛО ЗАНИМЉИВО! КАД ЈЕ АВЕРИ УЗЈАХАО ДРУГО ГРЛО, ЦРНУ СТРЕЛУ ЈЕ ПРИВЕЗАО ЗА ДРВО...

ПОСЛЕ ПЉАЧКЕ СЕ ВРАТИО ОВАМО, УЗЕО ОДМОРНУ СТРЕЛУ И ПРОЈУРИО ПОРЕД ИНДИЈАНСКЕ СТЕНЕ, ПОСЛЕДЊЕ ТАЧКЕ КОЈА СЕ КОНТРОЛИШЕ!

АВЕРИ ЈЕ ИМАО ПОМОЋНИКА ОДЕВЕНОГ КАО ОН И НА ЦРНОМ КОЊУ... ЊЕГА ЈЕ ЧУВАР ВИДЕО! КАДА ЈЕ ОН ПРОШАО ИНДИЈАНСКУ СТЕНУ, АВЕРИ ЈЕ НАСТАВИО ТРКУ, А ПОМОЋНИК ЈЕ ПОКУПИО ПЛЕН И БЕЛОГ КОЊА...

ТЕ ВЕЧЕРИ, У ЕЛКОРНУ...

ЈЕСИ ЛИ ОТКРИО ИШТА, КИДЕ?

ДОВОЉНО! АЛИ ТО АВЕРИЈУ ЈОШ НЕЋУ РЕЋИ!

БАШ НИШТА! ДОШАО САМ ДА ТЕ ПИТАМ ХОЋЕШ ЛИ ДА СЕ ТРКАШ СА МНОМ?

ШТО ДА НЕ? АЛ' ТЕК КРАЈЕМ НЕДЕЉЕ! ЦРНОЈ СТРЕЛИ ЈЕ ПОТРЕБАН ОДМОР!

14

ВЕСТ О ТРЦИ СЕ РАШИРИЛА НАДАЛЕКО... ТОГ ДАНА У ГРАДУ ЈЕ ВРВЕЛО КАО У КОШНИЦИ...

БАМ!

RE STORE

ЦРНА СТРЕЛА ЈУРИ ИЗ СВЕ СНАГЕ, КАКО БИ КОД МОСТА АВЕРИ МОГАО ДА СЕ ЗАМЕНИ СА СВОЈИМ ДРУГАРОМ...

КАСНИЈЕ, МАЛО ДАЉЕ ОД МОСТА СИЛВЕР КРИК...

ООО! СТООЈ! ЦРНА СТРЕЛА ЈЕ ИЗАШЛА СА СТАЗЕ, А УМЕСТО ЊЕГА УКЉУЧИО СЕ ДРУГИ...

КИД СЕ ВРАТИО ДО МОСТА...

АВЕРИ ЈЕ ПРЕШАО ПОТОК! КАКО НЕ БИХ ЗНАО КУДА СЕ УПУТИО! АЛИ, НА СТЕНИ СУ ЈОШ ВЛАЖНИ ТРАГОВИ!

ВАЈОМИНГ КИД ЈЕ СЛЕДИО СВОГ ПРОТИВНИКА...

ОВДЕ ЈЕ ОСТАВИО КОЊА, ПРЕСВУКАО СЕ И УЗЈАХАО БЕЛЦА!

ОХО! ОТКУД ТИ, АВЕРИ?

НЕДАЛЕКО ОД ЖЕЛЕЗНИЧКЕ СТАНИЦЕ...

ВАЈОМИНГ КИД!

ДА СЕ НИСИ МАКНУО ОДАВДЕ!

А ЈА ИДЕМ ПО ЦРНУ СТРЕЛУ И ПОМОЋНИКА!

ВАЈОМИНГ КИД ЈЕ ПРЕЧИЦОМ СТИГАО ДО ИНДИЈАНСКЕ СТЕНЕ И ТАМО ЧЕКАО... ЦРНИ КОЊ ЈЕ УСКОРО ДОЈУРИО...

БАШ САМ ГА ИЗНЕНАДИО!

КАСНИЈЕ, У ЕЛКОРНУ...

ЕВО, СТИЖУ!

КО ВОДИ?

ИСТИ СУ! НЕВЕРОВАТНО!

ВАЈОМИНГ ЈЕ ИПАК ПОБЕДИО! ЗАШТО НИЈЕ СТАО?

ЗАР НЕ ВИДИШ ДА ДРЖИ УЗДЕ АВЕРИЈЕВОГ КОЊА?

АВЕРИ, ЗНАШ ЛИ ГДЕ ЈЕ ЦИЉ ОВЕ ТРКЕ? У ЗАТВОРУ! СТИГАО СИ!

ЗАТВОР

КРАЈ

ОБУЧИТЕ САЛИ БРАУН

ОДЕЛО ЗА МАСКЕНБАЛ

ИСЕЦИТЕ

САЛИ, СЕСТРУ ЧАРЛИЈА БРАУНА. ЗАЛЕПИТЕ НА КАРТОН И ИСЕЦИТЕ

СВЕЧАНА ХАЉИНА

КАПУТ

МАШНА

ТРЕНЕРКА

ПРОСЕЦИТЕ ПО ЦРТИЦАМА И ПРОВУЦИТЕ САЛИНУ ГЛАВУ

ЗА СПАВАЊЕ

ЏЏИН КУПАЋ

ШЕШИР СА УКРАСИМА ОД ЦВЕЋА

ПРОСЕЦИТЕ ПО ЦРТИЦАМА

ВРЕЋА

ПИЏАМА

ХАЉИНА ЗА ПОСЛЕПОДНЕ

Отмица заносне удовице

Марија де Мирамјон имала је само шеснаест година када је после шест месеци брака с много старијим господином остала удовица. Била је обдарена свим даровима природе. Кратко речено: заносно лепа, уз то још и силно богата. Привлачна, дакле, на сваки начин. Али, најизразитија црта њеног карактера била је љубав према богу. Тако се лепа Марија, не хајући за ватрене погледе и понуде заинтересоване господе, сва предала молитвама и милосрдним делима. Јутра су јој без разлике и изузетка почињала у цркви Милосрдних отаца која се налазила на два корака од њене резиденције у улици Шом у Паризу. Редовно се исповедала (за какве ли грехе?) оцу Клеману.

Ова врла госпођа проводила је своје дане уз свекрву у монотонији каква доликује једној удовици. Ипак, лети су госпође допуштале себи угодност да спарне дане проведу „на селу", у оближњем месташцу Иси. Данас је то предграђе Париза, а онда је било мирисни рај цветних ливада, винограда и песме славуја. Разуме се, госпође су и овде ревносно испуњавале своје религиозне обавезе обилазећи све оближње цркве и самостане којих није недостајало.

Госпођа де Мирамјон

У зору 7. августа 1648 – било је то њихово треће лето овде – кренуле су кочијом ка маленом самостану Калвиниста у оближњем Сурену, на врху брега Валерјен. Свака госпођа пошла је у пратњи своје собарице, тако да је са старим кочијашем и његовим вршњаком коњушаром на излет пошло укупно шест душа.

Само што су кренули, из оближњег шумарка искочило је двадесет коњаника и опколило њихову кочију. Кочијаш је без речи бачен доле а запрега натерана у галоп.

Правац – лудница

Уз звуке трубе и облак прашине под толиким копитама поворка је улетела у густу и мрачну Булоњску шуму где су их на једном пропланку чекала четири одморна коња. Зачас је промењена запрега и луда трка се наставила.

Обе даме су седеле неме и скамењене од ужаса схвативши тек сада да су отете на разбојнички начин. Али, на грудима вође отмичара блистао је велики крст Витеза малтешког реда и то је код њих изазивало недоумицу. Ко су отмичари?

Заустиле су да га то упитају, али истога часа витез је мунјевитим фијуком мача пресекао ремене који су држали одигнуте кожне пешеве крова кочије. Они су се спустили и жртве су се нашле у потпуном мраку, што је постало нови, још гори ужас. Марија је тада извукла џепни нож, крајњим напором успела њиме да просече рупу у тврдој и дебелој кожи, па када је кроз њу угледала сељаке на њиви, повикала је:

– Ја сам госпођа Мирамјон, упомоћ!

Питање је да ли су је уопште и чули, али је она чула како њен глас надјачава много јачи, мушки:

– Не обраћајте пажњу, то је јадница коју спроводимо у лудницу!

Следећи пут зауставили су се усред шуме да ту избаце и оставе стару госпођу, њену собарицу и коњушара.

У пакленој кочији сада су остале Марија и њена собарица. Августовска врућина чинила је мали, мрачни простор неподношљиво загушљивим, а прашина им је лепила језик и непца, пекла очи и дражила нос.

Путовање је трајало цео дан, све у галопу. Мењали су коње још четири пута и најзад стигли пред тврђаву окружену дубоким шанчевима. Пред њима је, уз шкрипу и звекет ланаца, тресну мост, ушли су у двориште поплочано крупном коцком, а иза њих се мост опет брзо затворио.

На ужас лепе Марије де Мирамјон, двориште је било пуно војске наоружане до зуба.

Исповедник постао удварач

Убрзо ће отета госпођа сазнати да је ово замак Лоне, својина Малтешког реда, а да га је, са све војницима, велики свештеник Реда гроф Иг де Рабитен љубазно уступио свом сестрићу Рожеу Рабитену грофу де Биси. А ево и целе приче зашто.

Млади Рабитен-Биси, официр сјајне каријере који је учествовао у свим биткама под командом принца Кондеа, човек бриљантна ума, духовит и наочит, уза све припадник угледне лозе, имао је немали пех да у својој двадесет осмој години остане удовац са три кћери. Без мушког наследника да продужи лозу!

Његов случај је године 1648. допро до ушију оца Клемана, исповедника. То јест, бившег исповедника госпође де Мирамјон. Госпођа је баш у то време нагло променила исповедника пошто се отац Клемен дрзнуо да јој се удвара. У том смртном греху она је видела лице самог ђавола, док је исповедник који је добио „корпу" пенушао од жеље да се освети.

Црквени отац је лако нашао начин да ступи у везу с Биси-Рабитеном и стави му до знања да за њега има сјајну прилику. И била је сјајна! Када је гроф у поповом „аранжману" угледао Марију на молитви у цркви Милосрдних отаца, заљубио се на први поглед. Одлучио је да се жени.

Али, искрсле су неприлике већ на првом кораку. Отац Клеман који се заљубљеном грофу приказао као велики пријатељ куће Мирамјон „поверио" му је како лепа Марија пристаје да се уда за њега, само породица неће ни да чује. Требало је „подмазати" ствар. Биси-Рабитен је, не жалећи, одрешио кесу.

Време је пролазило, а породица „никако да се одлучи"... две хиљаде златника

УПОМОЋ, ЈА САМ ГОСПОЂА!

Мускетар је жарко желео да се ожени, али његова изабраница маштала је само о богоугодним делима. Догађаји су кренули драматичним током, а завршили се незапамћеним скандалом

Роже де Биси-Рабитен постао је официр већ у осамнаестој години и у животу бриљирао на све могуће начине. Упамћен је највише по скандалу у који се упетљао

Илустровао: Брана Јовановић

промениле су власника, а поп никако да донесе глас о пристанку.

Освета и епилог

После осам месеци скупог „удварања" (о чему несуђена млада није имала појма) отац Клеман је већ нестрпљивом младожењи објаснио да је једини начин – отмица. Марија је сагласна, објаснио је поп мускетару коме, с оноликим војничким искуством, извођење тог „задатка" није било тешко.

Све се, дакле, одиграло по плану. Али, када је коначно гроф стао пред своју „драгану", врло брзо се показала права истина. Она не само што није имала појма о планираном венчању него грофа није ни познавала, а камоли размењивала с њим тајне љубавне поруке.

Ојађен, осрамоћен, озлојеђен на попа који, захваљујући мантији, никако неће моћи да стане пред лице правде, све је то у исти час био Рабитен-Биси.

Пао је на колена пред исцрпљену госпођу де Мирамјон, замолио је за опроштај, замолио да се ипак уда за њега, али узалуд. За разлику од бајки, ова прича из стварности завршила се њеним повратком у Париз исте те ноћи, а његовом страшном бруком и срамотом која га је доцније коштала још нових шест хиљада ливри судске одштете отетој госпођи. Она је захтевала много више, али, руку на срце, гроф није био баш толико крив. У ствари, њега су сви жалили па је и суд поступио благо.

И, поживели су још дуго, наравно, свако за себе. Она, сва предана цркви, била је још за живота сматрана светицом. Умрла је 1696. Он се још дуго после скандала јежио и при самој помисли на женидбу, али породица га је ипак натерала на тај корак, па се ускоро утешио уз богату госпођицу од Рувила.

О врлој госпођи Де Мирамјон писао је у својим „Сећањима" Сен-Симон, а Рабитен-Биси, поставши у позним годинама сјајан писац, описао је и ово своје невесело искуство – исто тако у „Сећањима".

М. К.

ТИНТИН — ПЛАВИ ЛОТОС

ДО ЂАВОЛА! ЗАГЛАВИЛА МИ СЕ МАШИНКА!

ШТА СЕ ТИ МЕШАШ, КИНЕШЕ?

РУКЕ УВИС, ГАНГСТЕРУ, ИЛИ ЋУТЕ САД ЗА „ФОТОГРАФИСАТИ"!

ГОВОРИ! ТИ СИ ЈАПАНАЦ, ЈЕ ЛИ ТАКО? ПОСЛАО ТЕ МИЦУХИРАТО?

ДА...ВИ ИМАТЕ РАЂАЈЂА -СОК! АКО НАЂЕТЕ ФАНГА, ОН БИ МОГАО ДА НАЧИНИ ПРОТИВОТРОВ! ЗАТО ГА ЈЕ МИЦУХИРАТО И ОТЕО!

И ТО ЈЕ, ЗНАЧИ, ОН УЧИНИО! А ОНО ПИСМО О ОТКУПУ?

ИЗМИШЉЕНО, ДА ПОЛИЦИЈУ ЗАВЕДЕ НА КРИВИ ТРАГ...

ТРЕБАЛО ЈЕ ДА СЕ СЕТИМ...

ЗНАЧИ, ПРОФЕСОР ФАНГ НИЈЕ У СТАРОМ ХРАМУ... ГДЕ ЈЕ ОНДА?

НЕ ЗНАМ!

ЛАЖЕШ!

КУНЕМ СЕ! САМО МИЦУХИРАТО ЗНА ГДЕ ЈЕ ПРОФЕСОР!

У РЕДУ, ВРАЋАМО СЕ У ХУКОУ... НИШТА ОЗБИЉНО, ЈЕ ЛИ, ЧАНГ?

МЕТАК ТИ ЈЕ САМО ОКРЗНУО РАМЕ!

Copyright © renewed 1990 by Casterman

ОВОГ ЛУПЕЖА КЕМО ПРЕДАТИ ПОЛИЦИЈИ!

ТАКО... А САД, ДА ПОТРАЖИМО МИЦУХИРАТА!

СЛАЖЕМ СЕ!

ОНДА ИДЕМО ЗА ШАНГАЈ!

ТО ЈЕ ВОЗ ИЗ ШАНГАЈА!

ОПЕТ СМО ТУ!

БАШ И НИСМО! ЈОШ ТРИ САТА ПЕШИЦЕ ДО ХУКОУА... ПРОКЛЕТСТВО!

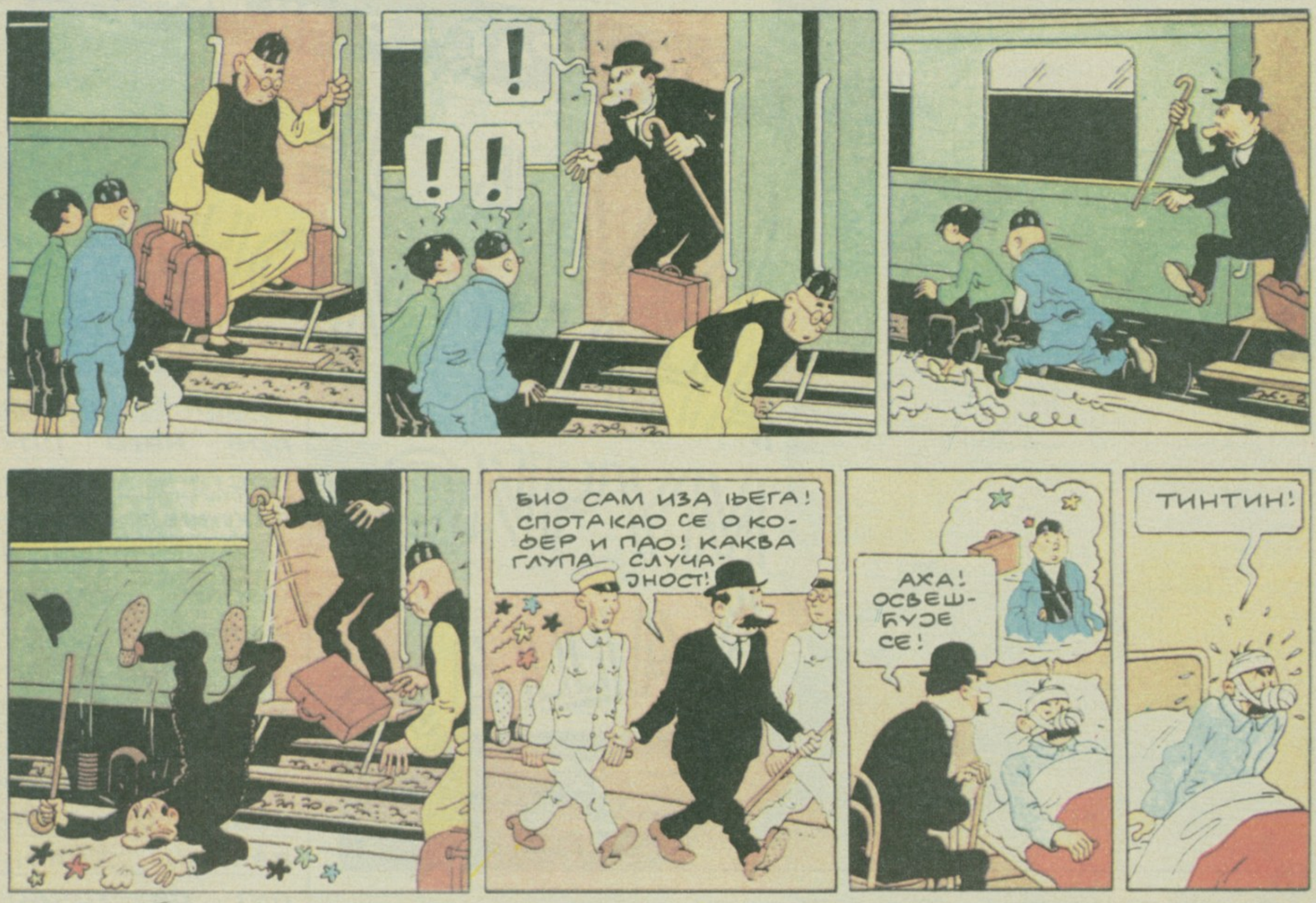
БИО САМ ИЗА ЊЕГА! СПОТАКАО СЕ О КОФЕР И ПАО! КАКВА ГЛУПА СЛУЧАЈНОСТ!
АХА! ОСВЕШЋУЈЕ СЕ!
ТИНТИН!
ШТА ЈЕ С ТИНТИНОМ?
НА ПЕРОНУ... ЧЕКА ВОЗ...
А ВОЗ ЋЕ СЕ ВРАТИТИ У ШАНГАЈ!
ТОМСОН! ВАЉДА НАС НЕКЕ СТИЋИ...
...ТАМАН ДА ГА СТИГНЕМ, КАД ЈЕ ДОШАО КРАЈ ПЕРОНА!
МОРАМО ТЕЛЕГРАФИСАТИ У ШАНГАЈ! УХАПСИЋЕ ГА ЧИМ СТИГНЕ!
50

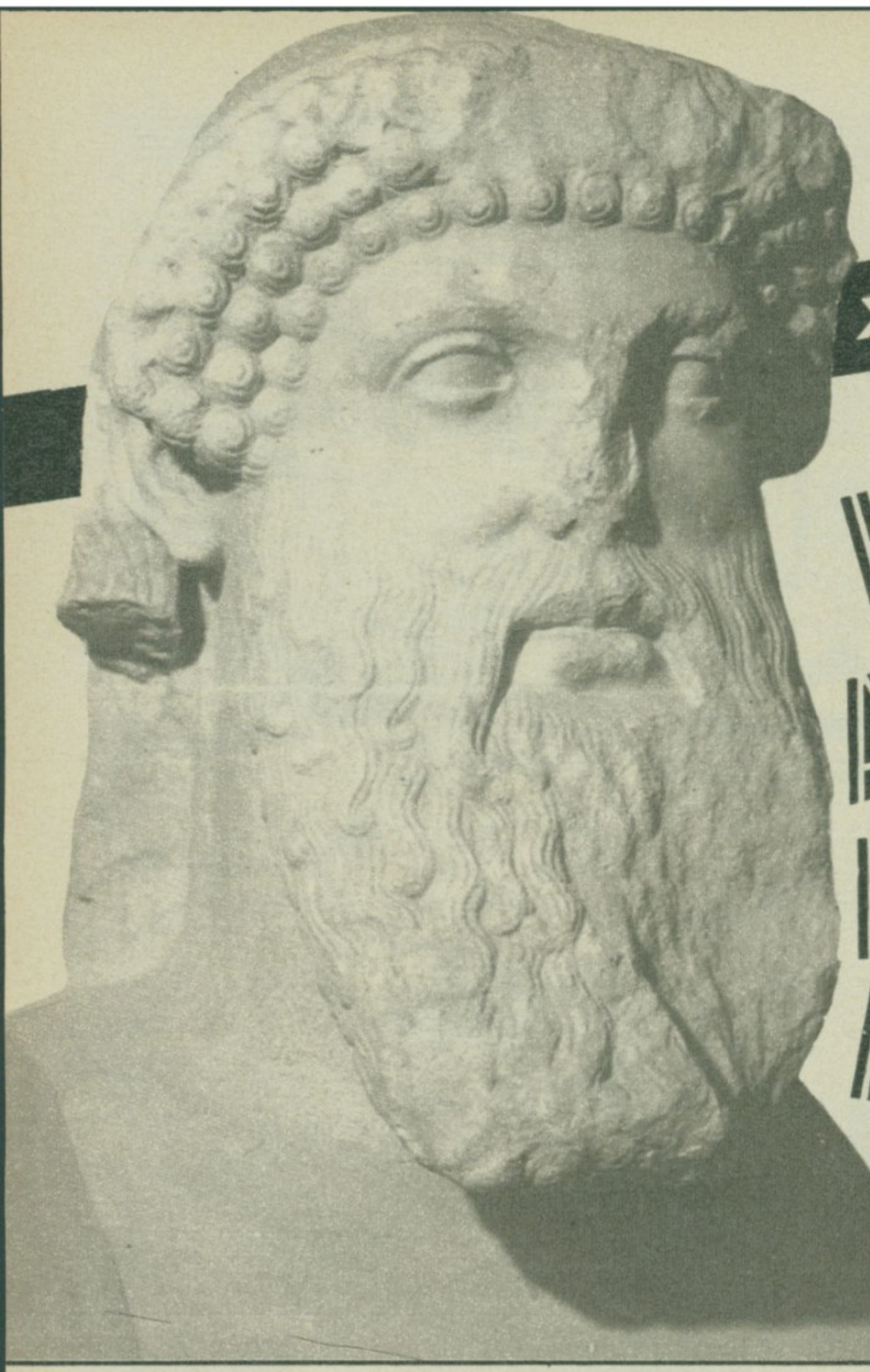

ХИПОКРАТ – отац медицине

КАДА ЈЕ АНАКСИОНА МУЧИО КАШАЉ

Хипократ је живео од 460. до 377. године пре наше ере.

Сваки лекар, пре него што постане лекар, заклиње се његовим именом. Сваки студент медицине сазнаје да је на самом почетку те науке, пре двадесет четири века, био он, велики Хипократ са грчког острва Коса

Он сам, додуше, говорио би о лекарству као о „уметности" пре него науци. За њега је то било много више од пуке вештине која се може научити и увежбати. Није ни чудно јер Хипократ је потицао из касте свештеника-видара, дубоко уважаване широм Грчке, која је деловала само у храмовима Асклепија (Ескулапа), античког бога лекарства. По њему су себе називали „асклепијадима", а били су тако ексклузивни да су своје знање преносили искључиво наследним путем, с оца на сина.

Храмови Асклепија, окружени лечилиштима, подизани су на пажљиво одабраним местима која су морала да испуњавају четири услова: да имају лековите изворе, уравнотежену климу, да су изложена источном ветру и да се складно уклапају у пејзаж. Ти услови били су савршено испуњени на Косу, а поготову у Епидауру, на Пелопонезу који је пуних осам векова био главни „медицински центар" старог света. Грчки лекари искрено су веровали у лековито дејство здраве и чисте животне околине.

Важни снови и ноћне змије

Нема сумње да су свештеници-видари и пре Хипократа били сакупили извесна практична знања, али су се она сводила на дијету, минералне воде, средства за чишћење, пуштање крви, уз неких 250 лековитих биљака. Што је најважније, нису умели да тумаче симптоме појединих болести, нити су то болесници очекивали од њих. Речено Хипократовим речником, који и данас употребљавају лекари, они нису давали дијагнозу, него само прогнозу: једном пацијенту би рекли „Ти ћеш се излечити", а другом „Теби нема спаса" и овај је то прихватао без роптања.

И за ту прогнозу нису се ослањали толико на искуство колико на инспирацију, на тобожња откровења која су им, у пророчком заносу, долазила право од Асклепија. Извесну улогу играла је и астрологија која је у Грчку стигла преко Вавилона и Египта. Строго су пазили да при одређеном положају планета не дају веће дозе лекова и да не примењују поједине врсте лечења. Веровали су (као још и данас Индијанци и Кинези) да су многе болести изазване распоредом звезда или космичким циклусима који се смењују у току године.

Додајмо томе да су се много служили тумачењем снова. Њихова лечилишта по правилу су садржала и „абатон", једну врсту спаваонице у којој би пацијент преноћио, са искључивим циљем да нешто усни и да сутрадан исприча тај сан лекару. Сањати змију сматрало се за веома повољан знак, пошто је змија била Асклепијев симбол (зато је још и данас виђамо на улазу појединих апотека).

У ту и такву медицину дошао је Хипократ и снагом свога генија изазвао праву револуцију. Готово сва стара веровања је срушио, а наместо њих увео нов начин мишљења. Божанско надахнуће или тумачење снова одбацио је као обичне источњачке празноверице. Први на свету почео је на медицину да гледа као на природну науку засновану на искуству, посматрању и провери. Први ју је поделио на класична три огранка – дијететику (контролу исхране и уопште начина живота болесника), фармацију (лечење помоћу лекова) и хирургију (непосредне физичке захвате на телу пацијента).

При сусрету с новим болесником Хипократ би најпре испитао симптоме и потрудио се да их протумачи. Данас је то нешто што се подразумева, али у оно време деловало је као сензационална новост. Исто тако револуционарно, и за старије лекаре неразумљиво, било је његово убеђење да пацијента треба посматрати дуже време, свакодневно му контролисати пулс и температуру, прегледати измет и мокраћу.

Наравно, у оно време он није имао на располагању уролошку лабораторију, ни термометар, па чак ни обичан сат за мерење пулса. Природни таленат и интуиција надокнађивали су недостатак тих инструмената. Врховима својих извежбаних прстију Хипократ је могао да закључи да ли је пулс убрзан, температура мало или много повишена, какав је крвни притисак. По изгледу, боји и мирису мокраће закључивао је о присуству многих заразних обољења.

Природа зна шта ради

Остало је записано и дванаест „историја болести" које нам показују како је пажљиво Хипократ пратио своје пацијенте. Ево једног примера:

„У Абдери, Анаксион је добио јаку грозницу; првих дана осећао је сталне болове на десној страни и кашљао суво, без испљувка. Уз то га је мучила жеђ и несаница. Мокраћа му је била обилна, природне боје. Шестог дана почео је да бунца, топле облоге нису донеле олакшање. Следећих дана грозница је порасла, мучило га је кашаљ, а дисање је било отежано. Осмог дана пустио сам му крв на лакту: болови су попустили мада је и даље кашљао. Једанаестог дана грозница се ублажила, само се још знојио око главе. Кашаљ је постао блажи, а испљувак течнији... Двадесет седмог дана још једном се сав презнојио, после чега је грозница сасвим нестала и болесник је опет могао правилно да дише."

Вреди запазити да је код овог болесника, лечећи га пуне четири недеље, Хипократ применио само облоге и пуштање крви. Није прибегао ни биљним екстрактима

Остаци храма на острву Кос, где је живео и радио Хипократ.

Лекарски инструменти из Хипократовог доба. Једноставније хируршке интервенције биле су познате и тадашњим лекарима.

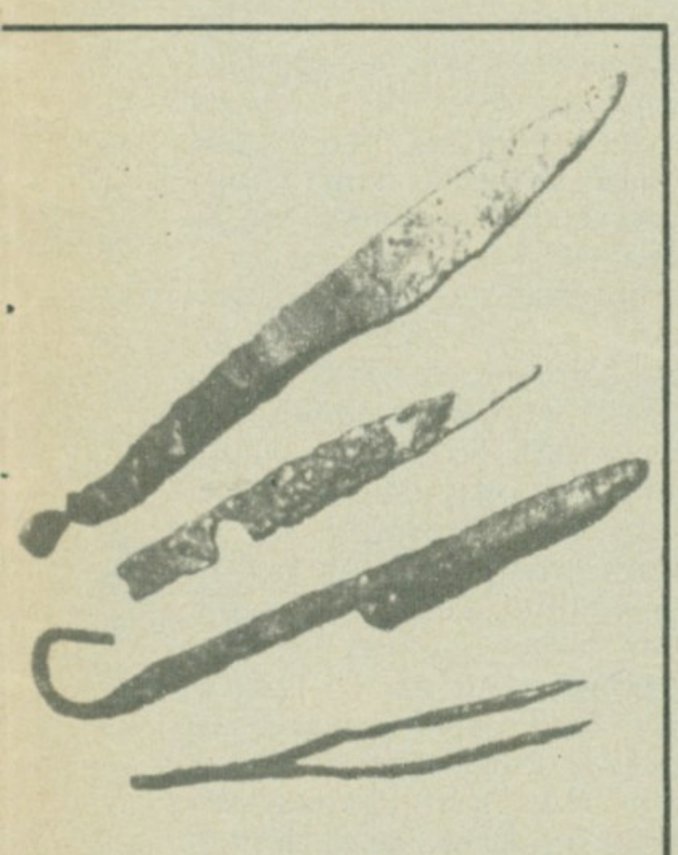

против грознице, какви су у то време већ постојали. То је била последица његовог чврстог убеђења да људски организам поседује урођене способности самоизлечења, које треба само подстаћи. Како? Пре свега дијетом, масажом, купањем и умереним сунчањем. Тек ако то не успе, лекар треба да прибегне јачим лековима или да се послужи скалпелом. Својим ученицима Хипократ је стално понављао да „природа зна шта ради".

Невоље са загађењем о којима ми данас расправљамо Хипократу би биле врло блиске иако је живео у далеко здравијој и чистијој околини него ми. Само дејству различитих врста воде у његовим списима посвећено је цело једно поглавље. Мада су Грци имали мноштво извора и бунара, понеки су за пиће користили воду из језера или чак из мочвара. Мудри видар опомињао их је да то не раде, јер „стајаћа вода у лето шкоди жучи, зими доводи до слузавости и промуклости, а често и до отврднућа слезине".

Најбоља вода, по Хипократу, јесте она која извире из земље у брдовитим пределима. Њу по чистоћи и лакоћи надмашује само кишница. Вода из стеновитих извора већ је мање препоручљива јер садржи кречњак и минерале. У време кад је ово написано нису постојала ни основна знања о хемији, а камоли инструменти за хемијска испитивања. Хипократ је до својих сазнања долазио пробајући воду коју су његови пацијенти пили и посматрајући која су обољења у дотичном крају најчешћа.

Мада није знао за ултравиолетне зраке, Хипократ је својим болесницима препоручивао да се сунчају само ујутру, објашњавајући да „јутарње сунце чисти људски дух и цео организам". Веровао је и у различит утицај ветрова, зависно од тога из ког правца дувају. Међу људима који станују на нагнутом терену (чега је у брдовитој Грчкој било много) закључио је да су најздравији они чија је кућа изложена источном ветру. Падине окренуте ка југу и северу мање су препоручљиве, а оне на западној страни чак изразито нездраве.

ХИПОКРАТОВА ЗАКЛЕТВА

Кунем се Аполоном лекаром, Асклепијем, Хигијом и Панакејом, свим боговима и богињама, зовући их за сведоке, да ћу по својим силама и савести држати ову заклетву и ове обавезе. Свог ћу учитеља овог умећа поштовати као своје родитеље; даваћу му што му у животу буде потребно, његову ћу децу сматрати својом браћом, а буду ли хтели учити ову уметност, поучаваћу их без уговора и без плате. Пуштаћу да суделују код предавања и обуке и у свему осталом знању моја деца и деца мога учитеља. Учићу и ђаке, који се буду уговором обавезали и овом заклетвом заклели, али никог другог, своје прописе одредићу по својим силама и знању и на корист болесника и штитићу га од свега што би му могло шкодити или нанети неправду. Никоме нећу, макар ме за то и молио, дати смртоносни отров, нити ћу му за њега дати савет. Исто тако нећу дати жени средство за побачај плода. Чисто ћу и побожно живети и извршавати своју уметност. Нећу оперисати мокраћне каменце, него ћу то препустити онима који се тиме баве. У коју год кућу ступим радићу на корист болесника клонећи се намерне штете, а нарочито завођења жена и мушкараца, робова и слободних. Што при свом послу будем сазнао или видео, па и иначе, у односима с људима, колико се не буде смело јавно знати, прећутаћу и задржаћу тајну. Одржим ли ову заклетву и не прекршим је, нека ми буде срећан живот и успешна уметност, да стекнем славу и углед код људи до у далека времена; прекршим ли ову заклетву и закунем се криво, нека ме снађе супротно.

Младим лекарима, који су из читаве Хелађе долазили у Асклепијево лечилиште на Косу да слушају Хипократова предавања, он је давао овакав савет: „Дође ли ко од вас у град који не познаје, нека најпре испита како овај лежи у односу на ветрове и на излазак сунца. Потом нека утврди да ли житељи пију мочварну воду или тврду што извире из стена, или сланкасту која је тешка за варење, какво је земљиште у том крају, лежи ли насеље у загушљивој котлини или на брегу, где је ваздух хладнији. Такође је важно знати како грађани живе. Јесу ли ленштине, склони пићу и обилном доручку, или пак људи који воле напоран рад и телесне вежбе, снажно се хране али умерено пију..."

Познавање свих тих података, сматрао је Хипократ, помоћи ће лекару да закључи која су обољења најчешћа у том крају, а самим тим и како их треба лечити... Неки од најчувенијих лекара нашег доба сматрају да би било добро када би и данас предавања на сваком медицинском факултету започињала таквим саветом.

Жута и црна жуч

Мада је био зачетник научног приступа медицини и противник сваког мистицизма, Хипократ ипак није могао у потпуности да се ослободи наслеђених веровања. Убеђен да је људски организам под дејством планетарних циклуса, сматрао је да постоје „ризични дани" за развој појединих болести. То су пре свега летња дугодневица, јесења равнодневица, ноћи у којима се на небу уздиже Сиријус или залазе Плејаде (Влашићи). За хроничне болести то су преломни дани – неке од њих полазе набоље, друге се завршавају кобно. У те дане Хипократ није хтео да предузме никакав оперативни захват нити да дâ икакав лек. Чак ни средство за чишћење.

Такви обзири нама могу изгледати смешно, али с њима би се потпуно сложили заступници кинеске и индијске традиционалне медицине која данас ужива све већи углед у свету. Њима је блиско и старогрчко веровање о четири телесне течности које је прихватио и Хипократ. Када су те течности (крв, слуз, „жута жуч" и „црна жуч") у равнотежи, човек је здрав, а до обољења долази ако се једна од њих превише лучи. Слично томе и Кинези верују да је човек здрав дотле док у његовом телу једнако делују две основне космичке силе „јин" и „јанг".

Напоменимо на крају да су Хипократова учења била подједнако значајна и на подручју спортске медиицине. То је било, тако рећи, неопходно у старој Грчкој где су се сви млади људи такмичили у атлетици, рвању и другим спортовима и где су лекари свакодневно имали посла са ишчашењима, истегнутим мишићима, а повремено и преломима. Ево једне Хипократове мисли о спортистима: „Код људи који се баве телесним вежбама пренапрегнута кондиција може бити веома опасна, будући да се не може увек одржати на истој висини. Кондицију повремено треба пустити да падне како би тело опет стигло на полазну тачку за ново јачање. Када кондиција треба да расте а кад да опада – о томе одлуку може донети само лекар."

Није ли и ово савет који би се могао од свег срца препоручити данашњим рекордерима?

С. С.

Тинејџерски сан:

„NEW KIDS ON THE BLOCK”

НОВИ КЛИНЦИ – СТАРА МУЗИКА

Петорица момака из Бостона постигли су за кратко време оно што многи јуришници на дечија срца могу само да сањају. Први албум продали су широм света у седам милиона примерака а нови „Step By Step” прети истоликом тиражном плимом

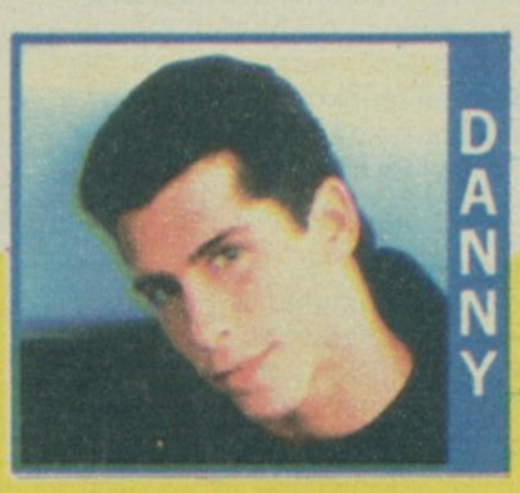

Кажу да су такву жетву долара досада забележили само „Битлси”. Критичари се нуде у чему је тајна успеха њихове музике а клинци из публике о томе не размишљају већ само купују. Чланови групе делују уредно и чедно. Значи, идоли које би свака мајка пожелела својој девојчици. И заиста, њихову публику претежно чине тинејџерке, а то им критика највише замера.

– Новинари пишу: „Без везе, ваша музика је намењена најмлађој публици” прича двадесетогодишњи Дони Вахлберг. – Па шта? Шта је лоше у томе што клинцима пружамо музику која им се свиђа, што им дајемо забаву, имају право на провод и на своје омиљене групе. Када смо почињали, мислили смо да ће у публици бити друштво слично нама, међутим, најмлађи су нас прихватили најбоље.

Није чудно што Дони, када говори о својој публици, говори о клинцима. Јер, чланови групе ипак су доста старији од својих обожавалаца. Изузев седамнаестогодишњег Јона Мекинтајера, остали су пунолетни. Џордан Најт има 18 година, Валбер и Дени Вуд 20, а Џон Најт 21. Углавном, они су у годинама у којима су „Sex Pistols” снимили албум „Never Mind The Bollocks”, једну од најзначајнијих плоча у историји рокенрола. А од ових момака тешко се може очекивати капитално дело. Само по себи поставља се питање да ли су они чудо које ће трајати само неколико сезона.

– То је тешко прогнозирати – каже Дони. – Желимо да се окренемо зрелијој публици и сигурни смо да је то могуће. Једина невоља је у томе што већина старијих сматра да је глупо долазити на наше концерте и бити окружен девојчицама које врište. Мислим да то морамо променити, као и став људи према групи. У новинама читају како смо фини и углађени момци и на томе све остаје. Да нису тако лењи, могли би да дођу на концерт и виде право стање ствари. То је једини начин да променимо став публике.

А њихова публика, упркос оваквим изјавама, испуњава до последњег места сваки концертни простор у коме се појаве. Такав успех донекле замагљује чињеницу да су они ауторски прилично „танки”, а што се тиче вокалних и инструменталних способности сасвим просечни. Наравно, они се са тим не слажу.

– То што не компонујемо песме које изводимо не значи да смо без талента – објашњава Дони. – Једноставно, не верујем да у овом тренутку могу да напишем песме које ће бити боље од оних које за нас ради Морис Стар. Зашто бисмо га избацили из комбинације и радили само своје песме када све одлично иде са њим? То што нам критичари замерају да немамо довољно свог материјала, не значи да треба манијачки да се бацимо на компоновање и покваримо формулу која се показала као одлична.

Критика им замера и на маркетингу. Наиме, у Америци готово на сваком углу могу да се купе лутке, мајице, беџеви и стрипови који носе знак групе. У питању је уобичајен начин утољавања глади публике и остваривање зараде. Дони и за то има објашњење.

– Наш маркетинг се заснива на једној мудрости везаној за боравак у школи. Кад неко прође кроз школу као, што народ каже, пас кроз росу и ништа не научи, десет година касније горко се каје и није му јасно зашто није искористио прилику да се образује. Тако и ми размишљамо. Ако не искористимо тренутну популарност, за десет година ћемо рећи: Зашто нисмо били паметнији? Ако будем „шворц”, то ће ме дотући. Ако будем богат – смешићу се. И уопште ми не смета што све то продајемо јер клинци желе те ствари. Они хоће мајице, беџеве, луткице и ми им то пружамо. Иако овако изгледамо, постали смо секс симболи и то је О.К. Као клинац сам горео од жеље да се допаднем девојкама, а сада ме људи питају како се осећам. Да ли су они луди? Осећам се сјајно! У овом тренутку више бих волео да се наше песме врте 24 сата на дан, и тако следеће две године, па да изгоримо као велике звезде, него да све иде постепено и да се на крају смучимо публици. Треба ићи на све или ништа докле год тако можеш.

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ

„OPPOSITIES ATTRACT"

Baby seems we never ever agree
You like the movies
And I like T. V.
I take things serious
And you take 'em light
I go to bed early
And you party all night
Our friends are sayin'
We ain't gonna last
Cuz I move slowly
And baby You're fast
I like it quiet
And you love to shout
But when we get together
It all just works out
I take - 2 steps forward
I take - 2 steps back
We come together
Cuz opposities attract
And you know - it ain't fiction
Just a natural fact
We come together
Cuz opposities attract
Who'd a thought we could be lovers
She makes the bed
And he steals the covers
She likes it neat
And he wakes a mess
I take it easy
Baby-You get obsessed
She's got the money
And he's always broke
I dont't like to cigarettes
And You like to smoke
Things in common
Just ain't a one
But when we get together
We have nothing but fun
Baby ain't it something
How we lasted this long
You and me
Provin' everyone wrong
Don't think we'll ever
Ger our differences patched
Don't really matter
Cuz we're perfectly matched

Текст и музика: Оливер Лејбер
Изводи: Паула Абдул

СУПРОТНОСТИ СЕ ПРИВЛАЧЕ

Драги, изгледа да се ама баш никад не слажемо
Ти волиш филмове
А ја телевизију
Ја ствари узимам озбиљно
А ти олако
У кревет одлазим рано
А ти си на журкама по целу ноћ
Наши пријатељи кажу
Да нећемо дуго бити заједно
Јер ја се крећем споро
А ти си драги брз
Свиђа ми се тихо
А ти волиш да вриштиш
Али када смо заједно
Све је као подмазано
Ја кренем - два корака назад
Ми смо заједно
Јер се супротности привлаче
А ти знаш - то није измишљотина
Само природна чињеница
Ми смо заједно
Јер се супротности привлаче
Ко би помислио да можемо бити љубавници
Она намешта кревет
А он вуче покриваче
Она воли уредност
А он прави хаос
Ја сам смирена
Драги, ти постајеш опседнут
Она је богата
А он је увек шворц
Не подносим цигарете
А ти волиш да пушиш
Заједничких ствари
Нема ни једне
Али када смо заједно
Постоји само забава
Драги, зар није изузетно
Што смо тако дуго заједно
Ти и ја
Доказујући да сви греше
Зар не мислиш да ћемо увек
Повезивати наше разлике
И није ме брига
Јер смо савршено склопљени

могласно најављивани, албум никако не објављује тврдећи да ниједна дискографска кућа неће да га штампа. Недавно је био покретач добротворног концерта на Ташмајдану за обнављање београдског позоришта „Атеље 212". Његових плоча више нема у продавницама, понегде још може да се нађе компилацијски албум „Све најбоље" на коме су одабране песме са сва три албума.

Драги Забавниче,

Напиши ми неке податке о плочи „Wide awake in America" групе „U2", затим гдје се може купити књига о њима, гдје могу набавити албуме „Октобер" и „War", хоће ли ускоро имати турнеју и да ли ће посјетити Југославију?

Поздрав од Бојана из Загреба

Плоча „Wide awake in America" је макси сингл објављен само у Америци. На њему се налазе исте песме као и на макси синглу „The Unforgetable Fire" (код нас га објавио „Југотон") плус мало дужа концертна верзија песме „Bad".

Чланови групе нису били задовољни објављивањем плоче на америчком тржишту, међутим, то је била одлука њихове компаније која је тако испланирала додатну зараду. Албуме „Октобер" и „War" такође је објавио загребачки „Југотон" тако да можеш њима да се обратиш. „U2" нису намеравали на турнеју пре објављивања следеће плоче, а гостовање у Југославији је неизвесно. Код нас се недавно појавио превод биографије групе, под називом „U2" коју је написао Д. Томас.

МУЗИЧКА ПОШТА

Здраво.

Желеле бисмо да напишете нешто о Оливеру Мандићу и где можемо да набавимо његове плоче.

Владана и Сања

Оливер Мандић се појавио средином седамдесетих година и одмах је проглашен изузетним инструменталистом од кога се очекује велика каријера. Међутим, он се определио за агресивнији имиџ. На једном од својих првих појављивања (с „Поп машином") разбио је клавијатуре, међу првима се на нашој сцени обукао као женско, познат је по ћудљивости и врло лежерно вођеној каријери. Никада не одржава класичне концерте на којима свира уживо већ се служи матрицом. Каријеру је започео издавањем синглова од којих је најпознатији „Љуљај ме нежно" из 1978. године. До сада је објавио четири плоче и то „Пробај ме" (1981), „Због тебе бих тукао камен" (1982), „Дође ми да вриснем твоје име" (1985) и компилацију „Све најбоље" (1987). Појавио се на једној плочи дечије музике коју је урадио са Бранком Коцкицом. Свој најновији, гро-

ГИТАРА

Гитару ћете свирати ВЕЋ ЗА 4 МЕСЕЦА ако се при учењу будете служили ШАЈИНОВОМ – ОЗВУЧЕНОМ ШКОЛОМ ГИТАРЕ (штампа ПГП РТБ). Школу (књигу и 2 касете) можете набавити у свим продавницама „Про музике" у Београду по цени од 350 дин. – или наручити дописницом на адресу Шајинова озвучена школа гитаре, Други булевар 131/9, 11070 Нови Београд

РОБОТОФОБ

МИЛАН ДРАШКОВИЋ

Седим неупадљив у гомили људи, у једној од друштвених просторија. Опуштен, с чашом пића у руци, ћаскам са познаницима и повремено бацам поглед ка великом зидном екрану на коме се приказују „Новости из мегалополиса".

Ово је још једна у низу вечери, тако сличних у последњих годину дана. Волим те тренутке који представљају увертиру у оно што треба да се догоди, у оно што морам да урадим...

Ја сам РОБОТОФОБ.

Тако ме зову сви: штампа, психолози, роботичари, обични људи... И само ја знам да се тај назив односи на мене.

Истина је, ја се плашим робота. Плашим се и мрзим их! Од детињства, откад знам за себе. Зашто?

Сигуран сам да би неки надобудни психолог с уживањем чачкао по мојој подсвести тражећи запретене узроке мог страха и мржње према тим металним створењима.

Тешко детињство? Отпуштање мог сиротог оца с радног места које је преузео програмирани робот? Можда. Чак врло вероватно.

Сат пре поноћи напуштам друштвене просторије и излазим на широку авенију. Блештави излози, разнобојне рекламе, маса света који хрли ка центрима ноћног живота... Не, хвала лепо, ја ћу потражити забаву на другој страни.

Објективно гледано, по природи сам нервозан и може се рећи агресиван човек. Мислим да ме баш та агресивност спасава од страха и лудила. Помаже ми и то што сам врашки лукав и непредвидив, што немам неки утврђени систем, па господа из полицијске команде већ годину дана тапкају у месту и врте се у круг са истрагом.

Полако промичем авенијом задубљен у мисли. Велики је овај наш мегалополис, пуно је робота у њему, пуно је те металне гамади коју треба уништавати! Понекад ме обузме малодушност, али, срећом, то кратко траје. Ја знам да нисам усамљен, сигуран сам да многи мисле као ја, али они немају петљу да се боре, немају срца да ударе... Исто тако знам да ће на сваког проклетог робота кога уништим сутрадан неумитно доћи његова замена са бескрајне траке фирме „Роботик". Ипак, ја нећу одустати и наставићу своју борбу.

Напречац доносим одлуку и ускачем на једну од експресних трака. Сасвим ми је свеједно у ком правцу води ова трака. У унутрашњем џепу јакне носим алфа-апарат: оловну цев са уском рупом на крају, на чијем се дну налази комадић плутонијеве соли. На врху цеви је мали прорез пролазан за алфа-честице. То је моје омиљено оружје против морских робота, савршено ефикасно, много пута испробано.

Док промичем експресном траком, у мислима оживљавам најдраматичније детаље из претходних акција. Пуно је лепих сећања: робот-разводник у холографској дворани „Астареа", робот-водич у галерији „Паноптикум", робот...

РОБОТ!

Један робот је управо преда мном, у друштву неке старице која га држи под руку. Грозног ли призора! Пре бих свиснуо него што бих себи дозволио тако нешто.

У својим акцијама обично наступам промишљеније, али ме је овај изненадни призор толико нељутио да сам изгубио контролу. Обазрех се око себе. Уобичајена гужва на траци није представљала препреку, напротив, у гужви ће бити теже уочљив. Одлучих се и полако приђох металној накази. Рука ми пође ка унутрашњем џепу јакне...

Сад! Извежбаним покретом извадио сам алфа-апарат, укључио га, усмерио онај смртоносни

прорез код врха цеви на право место – ка металној глави робота... Снажна радијација из прореза учинила је да се ћелије роботовог позитронског мозга у трену деактивирају!

– Роби!? – зачуо се пискави, узнемирени глас старице. – Роби, шта ти је?!

Један средовечни човек нагну се над срушеним роботом.

– Он је уништен! – изненађено је узвикнуо.

Створила се гужва какву сам само могао да пожелим. Искористио сам прву прилику да мирно прећем на траку супротног смера.

* * *

Још једна величанствена акција! Опијен успехом, силазим са траке у намери да пређем улицу и вратим се у свој стан...

Тренутак неопрезности, муњевити наилазак возила! Ужаснут, гледао сам како ми смрт јури у сусрет...

Нечије снажне руке цимнуше ме у страну!

Возило пројури тик поред мене. Посрнуо сам на плочник, пред очима ми се смрачило...

– Да ли вам је добро, господине? – чујем чудно дубок глас свог спасиоца који ме придиже и обухвата рукама. Како су му снажне руке! И тај глас...

Подижем поглед и суочавам се са сјајним црвенилом фотоелектричних очију робота! Не... не! Тако близу! И те металне руке додирују моје тело!

У ушима ми бубња од нечијег урлика. Боже, зар то ЈА урлам?!

* * *

Где сам то, забога? И зашто не могу да покренем руке? И ко је овај ћелавко у белом? А онда схватам.

– Докторе... ја нисам луд! Нисам!... Ослободите ме ове проклете кошуље, преклињем вас!... Нисам луд! Ја само мрзим роботе! Мрзим их! Мрзим!...

Тај глупи доктор само клима главом и смешка се. Идиот! Како ме не разуме?

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

КОМБИНОВАНА УКРШТЕНИЦА

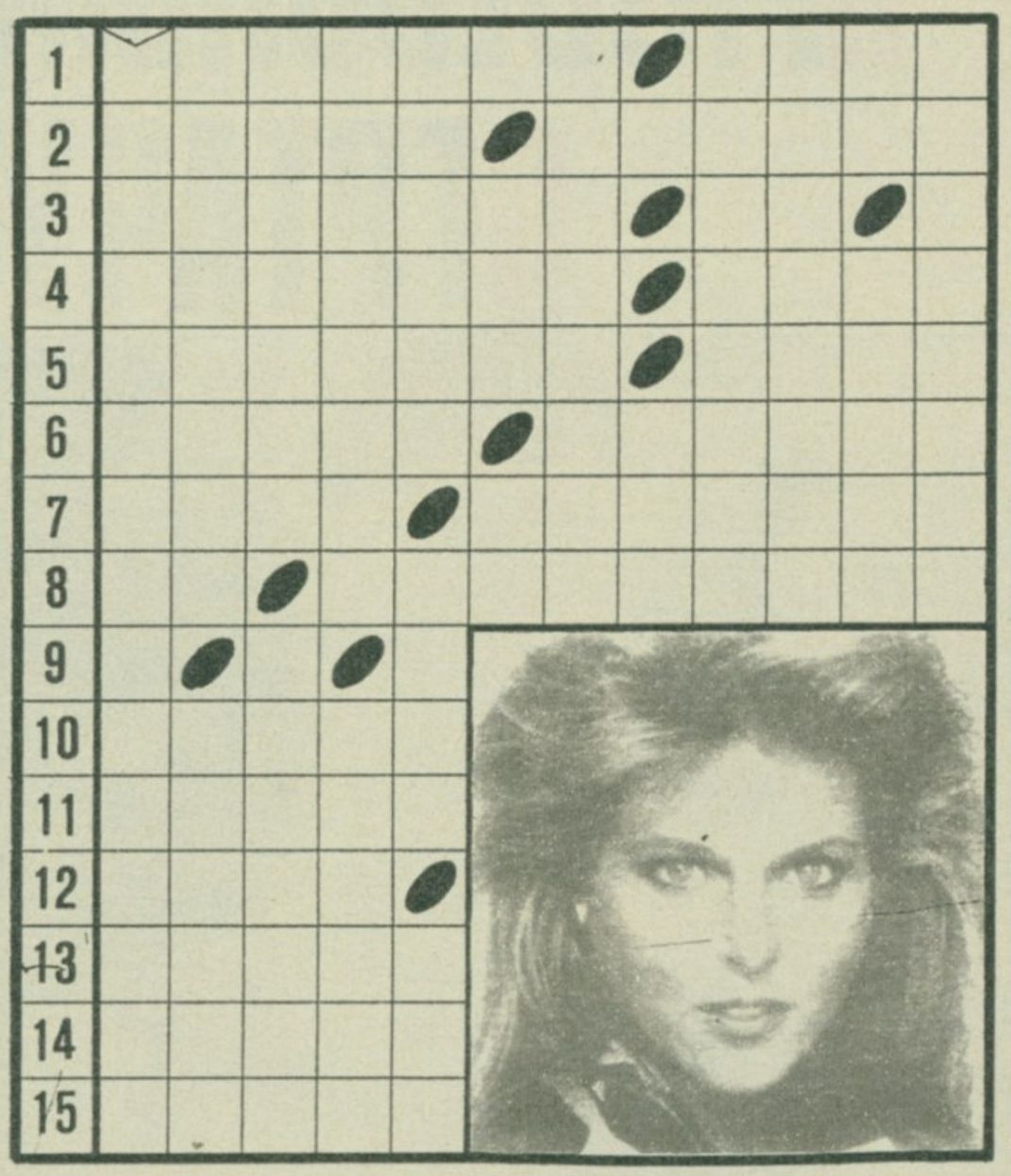

За водоравне речи вам дајемо уобичајене описе, а усправно већ готова решења сложена азбучним редом. Уколико сте тачно решили укрштеницу, у првом усправном ступцу добићете име и презиме глумице са слике (Аманда из „Династије").

ВОДОРАВНО: 1. Фабрике кокса – Лидер, **2.** Филмско платно – Мушко име, **3.** Ливада, утрина – наша афирмација – Ауто-ознака за Мађарску, **4.** Једна од дубровачких тврђава – Стари народ у Италији, **5.** Наша прва филмска глумица – Име глумца Мек Квина, **6.** Страно мушко име, Натанијел – Спој кости и мишића, **7.** Силом одузет – Дародавац, **8.** Ауто-ознака за Кикинду – Направити крој, **9.** Симбол сумпора – Ознака за грам – Ауто-ознака за Луксембург, **10.** Говорити екавски, **11.** Ћуд, природа, **12.** Лишће које стока брсти, **13.** Наука о моралу, **14.** Градска четврт, реон, **15.** Ознака у музици за веома лагани темпо.

УСПРАВНО: АНЕ – АНИЛИН – АРХИВАРИ – ВОДОСТАЈ – ГАРСИЈА – ДК – ЂИ – ЕМАНАТОР – ЕНО – КАРТЕР – КИВОТ – КРАВАТЕ – НИН – ОКРЕТАТИ – ОМАСТИТИ – САТЕРАТИ – СЛИВ – ТАТКОВ.

ЛОГИЧКИ ПРОБЛЕМ

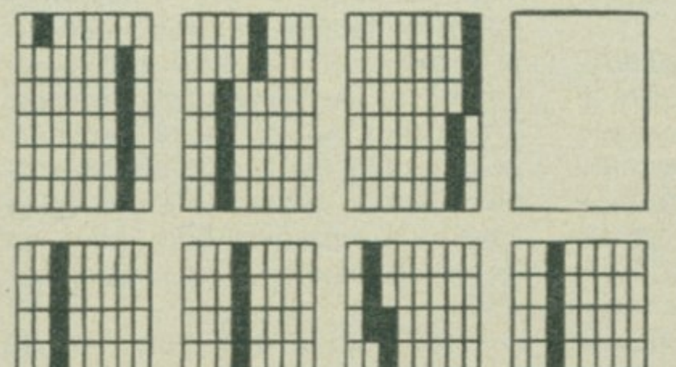

Три горње фигуре поређане су по неком логичком реду. Ви треба да откријете ту законитост и да уместо празног правоугаоника умет-нете једну од четири доње фигуре која наставља низ.

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

ХЕРМЕЛИН – зверчица без страха, али с маном

КРВОЛОК У КРАЉЕВСКОМ ОГРТАЧУ

Брз је као ветар, витак попут јегуље, плива брже од видре. И не плаши се ниједног живог створа. Једино човек сме да му се приближи и то због скупоценог крзна

Уз звуке фанфара, пред поданицима који су пали на колена, појављује се његово величанство у пратњи најближих доглавника. Мада је у дворани прилично топло, краљ, седајући на трон, не скида огртач. Немарним покретом приљубљује га уз тело да му не склизне. Зато клизе погледи присутних по новом краљевом огртачу: лепших је боја него претходни, а и крзно је некако гушће и сјајније.

Поред круне и жезла, неспорних симбола своје моћи, краљ је носио и огртач скројен од кожица хермелина. Само он и нико више, без обзира на то што је и племство било у прилици да се докопа крзна од хермелина. Тако је било све до пре стотинак година на безмало свим европским дворовима.

И данас је, међутим, огртач од хермелина статусни симбол. Изузетно је скупоцен те је доступан само онима који имају много новца, али и необуздану жељу да такозваном обичном свету покажу своју моћ одмах, из прве. Јер, хермелина је све мање, управо због те бесомучне потере за његовим крзном.

Упорни прогонитељ

Хермелин је, рећи ће они који су живот посветили изучавању животињског света, најближи сродник ласице, те га још називају и великом ласицом озбиљног латинског имена Mustela erminea. У његовој личној карти записано је да је дугачак око 35 центиметара, а висок десетак. Тешко му је прецизно одредити боју крзна јер је мења зависно од годишњег доба.

Ипак, горњи део тела, готово до средине репа, у току већег дела године је црвенкасте боје, зими побели. Доњи део преко читаве године има беложућкасти тон. Крај репа, у ствари цела задња половина, увек је црна. Није ни чудо што су некада краљеви његово крзно намењивали искључиво себи и није било шанси да се неко други завуче у огртач од хермелина.

Кратконог, нешто издужене њушке, он никада не мирује. Очи и уши су му вечито немирни, чак и нос, док се мајушна глава мушевитом брзином врти на све стране. Брз је као ветар, витак попут јегуље, плива брже од видре, а не устручава се ни да скочи у море у потрази за пленом.

Стари, умногоме још ненадмашни, Алфред Брем овако исписује један лов хермелина:

„Најлепши призор пружа се кад хермелин крене у један од својих најдражих ловова, у прогон воденог пацова. Прво онњуши све рупе. Помоћу финог чула мириса осети да ли у некој од рупа мирује пацов. Нађе ли ходник кроз који може да дође до плена, без размишљања улази унутра. Пацов не може ништа друго него да се баци у воду и заплива кроз густу трску, али то га не спасава од упорног прогонитеља. Уздигнуте главе, налик на пса, хермелин клизи кроз воду као видра, мада му је она стран простор. У таквим (не)приликама пацова може да спасе само пука случајност. За вратом му је непрестано звер чији су зуби увек опаснији од јаких и оштрих секутића глодара. Борба се по правилу завршава у води и са задављеним пленом у зубима хермелин плива ка обали да на миру заврши свој оброк."

Преварио природу

Хермелин, зверчица без страха – не плаши се ниједног живог створа а понекад уме да нападне и човека – има једну великуману, непознату чак и у зверињем свету. Крволок је над крволоцима.

Неписани природни закони говоре да свака жива јединка узима онолико хране колико јој је потребно да преживи. И крвожедни тигар убија само да утоли глад. Хермелин је, пак, јединствен. Он убија много више него што је његово сићушно тело у стању да поједе и често изгледа да ужива у том чину. За њега је права посластица крв и кичмена мождина његових жртава.

Немачки научник Милер оставио је овај запис:

„Познато је да је хермелин опасан непријатељ зеца, нарочито преко лета, кад му бујни усеви и висока трава омогућавају вребање на скровитим местима или му помажу да се пришуња и тако дође до богатог плена међу пољским становницима. За време шетњи често сам чуо страховиту и самртну галаму нејаких жртава којима је дрски и крволочни хермелин јахао на врату, а једном сам имао срећу да ухватим полумртвог зеца са хермелином који се наслађивао његовом крвљу."

Да је хермелин прави ђаво у прелепом крзну, потврђује и податак везан за продужетак врсте. Наиме, он се пари у јулу и августу а младунчад доноси на свет крајем марта или у априлу. Добри познаваоци биологије сигурно ће приметити да ту нешто није у реду: како тако мала животиња толико дуго носи плод у себи?

Објашњење ове појаве, међутим, лежи у оној познатој причи о борби за продужење врсте где се животиње прилагођавају условима у природи и настоје да преживе и на свет изведу своје потомство. Јер, хермелини се паре кад су у најбољој кондицији, средином лета. И да оплођена женка не би донела младунче у најгорим могућим условима – усред зиме – хиљадугодишњим прилагођавањем дошло је до успореног развоја плода, тако да потомак долази на свет почетком пролећа кад су услови за преживљавање сасвим пристојни.

Хермелин је, иначе, становник северних делова старог континента. Живи северно од Пиринеја, на Балкану (код нас у северњим крајевима), а има га и у северној Азији све до источних граница Сибира.

П. М.

Да би акробаткиња могла овако да „виси", неопходна је идеална уиграност између ње и пилота. Тако нешто могу да постигну само ретки.

ЦИРКУС ЈЕ НЕШТО ДРУГО

НА НЕБУ ПЛАВОМ, НАДОЛЕ ГЛАВОМ!

Као да данас више није довољно узбудљиво летети на трапезу, акробаткиње с краја 20. века жонглирају небу под облацима

Воларе, оооо!" – певао је некада Модуњо. Било је то у време када су се јунакиње наше приче можда тек родиле. Али, за њих реч летети има дословно значење. Оне лете. То значи, не у авиону, него – на њему. Хелен Темпест (презиме јој на енглеском значи „олуја") има 24 године, а њена сулетачица Керолајн Придем једну мање. Оне су главне звезде акробатске трупе „Кранчи Флајинг Серкас", то јест „Летећег циркуса Кранчи." Зна их већ цела Европа и већ их је назвала Амазонке неба.

Од оног што оне изводе на горњем крилу двокрилца из времена Другог светског рата дах застаје и од самог читања, а камоли кад их људи гледају слеђени од страха.

Омиљена фигура из програма Хелен и Керолајн зове се „Свет наопачке." Изводи се на висини од пет хиљада метара, при брзини од 300 километара на сат, „стојећи" на авиону који лети „трбухом" окренутим горе, а „леђима" ка Земљи! Свака на свом авиону, две Амазонке, тако висећи, машу публици доле, док авиони изводе све могуће из репертоара њихових пилота: лупинге, пикирања, спирале...

Како су уопште почеле да се баве овим „занимањем"?

Дошло је то само од себе. Хелен потиче из породице пилота – акробата, па је већ као петнаестогодишњакиња добила дозволу цивилног ваздухопловства да почне да изводи егзибиције на родитељској летелици. У својој двадесетој години постала је „ветеранка", уједно и носилац рекорда у непрекинутом летењу од 2 сата и 41 минута.

Керолајн нема баш оволико летачко искуство, али чим се придружила Циркусу, испоставило се да је њено присуство драгоцено.

Иначе, чини се да је сама идеја о извођењу акробација у ваздуху поникла у Америци (или, можда, прецизније: изнад ње). После Првог светског рата, у коме је дошла до изражаја сва вештина, срчаност и интелигенција пионира авијације, а њихови славни подвизи ушли у историју и у легенду, испоставило се да више нема прилика за такво исказивање. Требало их је, дакле, пронаћи, па су беспослени, а сјајно утренирани пилоти почели да задивљују смртнике који ходају само по земљи.

Прво су изводили „само" акробације авионима, па су, мало-помало, дошли до правих такмичења у ваздуху, да би се коначно, најнеустрашивији пилоти усудили да током лета излазе из кабина својих двосела (унутра је, ипак, остајао копилот) и да по крилима шетају и жонглирају.

Од њиховог времена, дакле давних двадесетих година овог века, штошта се побољшало у техничком смислу на самим летелицама, али, што се човека тиче, и даље је потребно исто – хладнокрвност и вештина. Хелен Темпест то изражава на свој начин:

Хелен и Керолајн прво изводе разне фигуре свака на „свом" авиону, да би завршиле тачку сусретом и загрљајем, све на висини од пет хиљада метара и при брзини од 300 километара на сат.

– За време лета бојим се једино да пилоту не падне на памет да пролази испод моста!

Наравно, она се шали. Тако и доликује звездi! ***М. К.***

ЈА ♥ ПТТ

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ПТТ САОБРАЋАЈА СРБИЈЕ
МАЛА ПОШТА
П. ФАХ 124
МАКЕДОНСКА 29

Нокти попут змија...

Желела бих да знам ко има најдуже нокте на свету и колики су.

СЛАЂАНА
из Сремске Митровице

Најдуже измерене нокте, према Гинисовој књизи рекорда, има Шридар Чилал из Индије. Измерени су 24. марта 1987. Укупна дужина ноктију на свих пет прстију леве руке износила је 401,3 cm, а дужина нокта на палцу 94 cm. Чилал је последњи пут секао нокте 1952. године.

Иначе, нокти на прстима руку расту 0,2 – 0,5 mm недељно, четири пута брже него на прстима ногу.

Лечић је презаузет!

Молим те да објавиш адресу Бранислава Лечића на коју могу да му пишем, као и датум рођења и награде које је добио. Унапред ти хвала.

САЊА БАРЛОВ
Осијек

Мени се много допада млади глумац Бранислав Лечић и хтела бих да му пишем. Ако можеш, набави његову адресу. Надам се да није баш толико заузет да не може да одговори својим обожавателькама.

ИСИДОРА Х.
Титоград

Млади и успешни глумац Бранислав Лечић веома је заузет снимањем и мало времена проводи код куће у Београду. Можете да му пишете на адресу: Савез

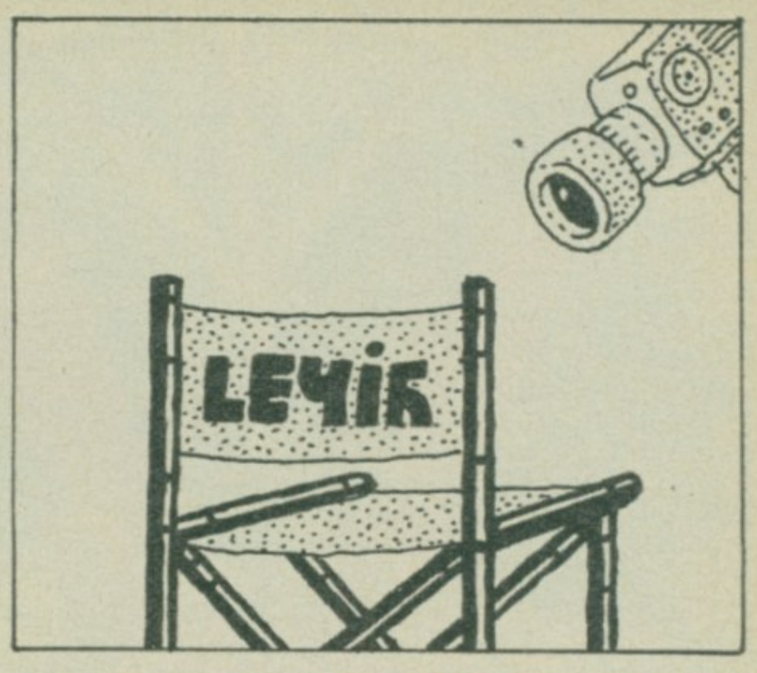

драмских уметника Србије, Теразије 26, Београд, али немојте бити разочаране ако не стигне да одговори.

Бранислав Лечић је рођен 25. августа 1955. године у Шапцу, а што се тиче награда, списак је подужи.

Прву награду је добио на Стеријином позорју за најбоље остварење младог глумца (1981), годуну дана касније годишњу награду Југословенског драмског позоришта, те награду Седам секретара СКОЈ-а, следеће године награду Смели цвет, па 1986. поново награду Југословенског драмског позоришта. У Светозареву, на фестивалу Дани комедије, добио је награду Ћуран (1987), а исте године и награду Златни ловоров вијенац у Сарајеву. Исте године на Стеријином позорју Лечићу је уручена још једна награда, па на Фестивалу у Дубровнику још једна – Орландо.

Имао је задовољство да му у Пули уруче Златну арену и то потврде и на Нишким филмским сусретима наградом Гран при. Ова повелика колекција награда увеличана је и признањем Славко Лазаревић – које је први пут ове године установљено и додељено.

Надамо се да Сања, Исидора и остале обожавателке Бранислава Лечића неће замерити младом глумцу што нема времена за дописивање јер оволике награде треба заслужити а касније и оправдати.

Волим рукомет

Пошто много волим рукомет, молим вас да објавите адресу рукометног клуба „Будућност" и играчице Марије Чередар. Много вам хвала.

НИКОЛА
из Вараждина

Рукометни клуб „Будућност" је у Улици Ђуре Салаја б.б., Титоград, а телефон је 081/44-081.

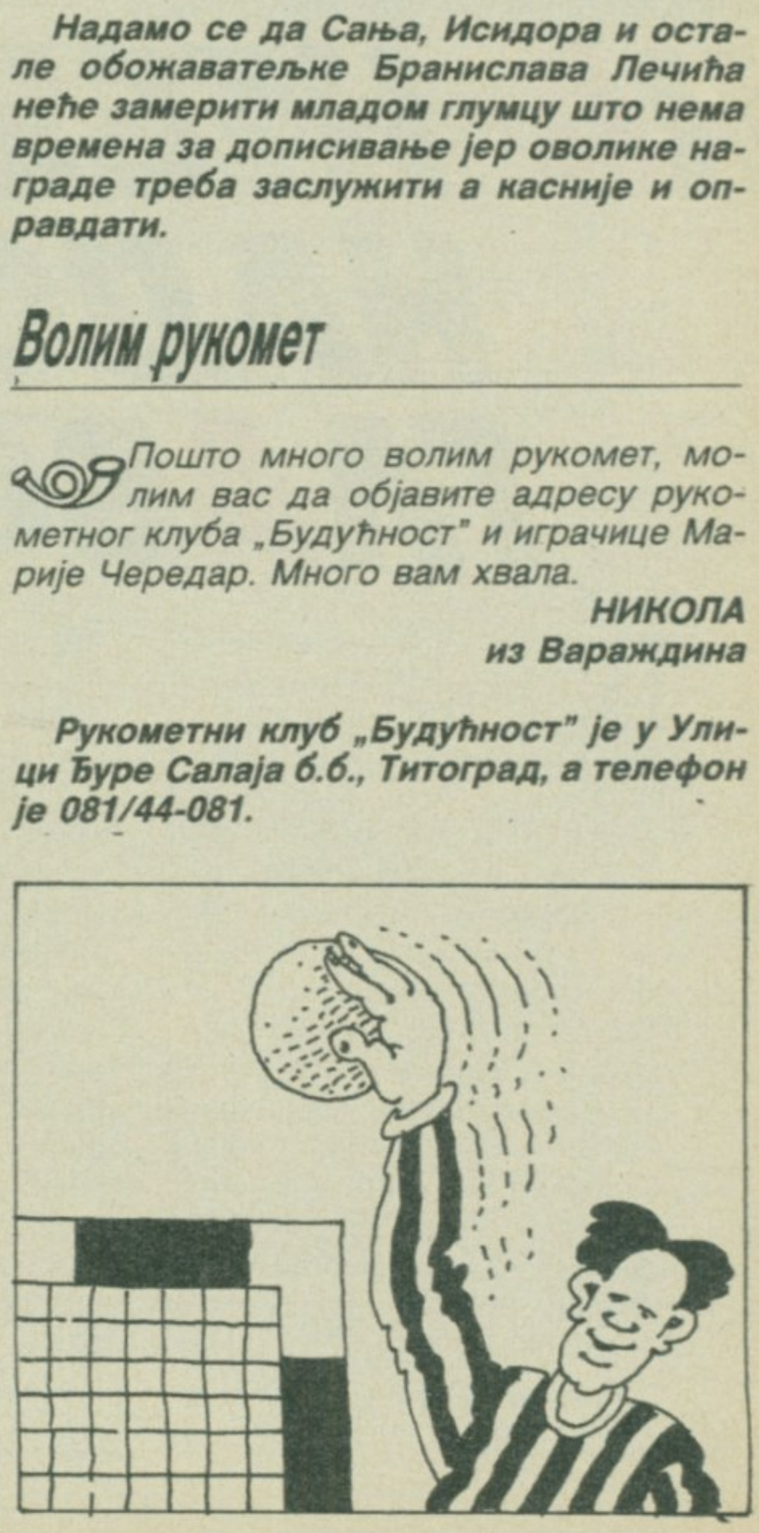

Драги забавниче
Имам два питања:

Прво: Да ли можеш да ми пре поручиш два-три кошаркашка клуба у Београду, и њихову адресу. Не рачунај Партизан и Звезду јер њима нисам порастао.

Друго (и главно): Имам симпатију. Зове се Јелочц. Међутим она воли мог супер друга. Ја нисам паметан шта да радим.

Владимир
из Београда

Што се тиче Јелене, она је већ изабрала твог супердруга и теби преостаје као прво: да не квариш пријатељство и ризикујеш да изгубиш друга и да изабереш клуб у којем ћеш тренирати кошарку.

Сазнали смо телефоне, па се јави: Раднички: 444-1162, Торлак: 497-837, Беко: 767-681 и Шумице: 4892-090.

Може и јефтиније...

Одавно ме привлачи пецање. Када сам летос гледао такмичење риболоваца на Дунаву, поред хотела „Југославија", одлучио сам да и ја једнога дана будем међу победницима. Међутим, моја мама неће ни да чује јер је то скуп спорт! Молим те да ми помогнеш да је убедимо и напиши како, и да ли уопште могу, да пређем јефтиније.

СРЂАН ПЕТКОВИЋ
Нови Београд

Осим што је изузетно леп и здрав спорт, пецање је скупо. Али, можеш да пређеш и јефтиније ако не купујеш најскупље штапове и опрему.

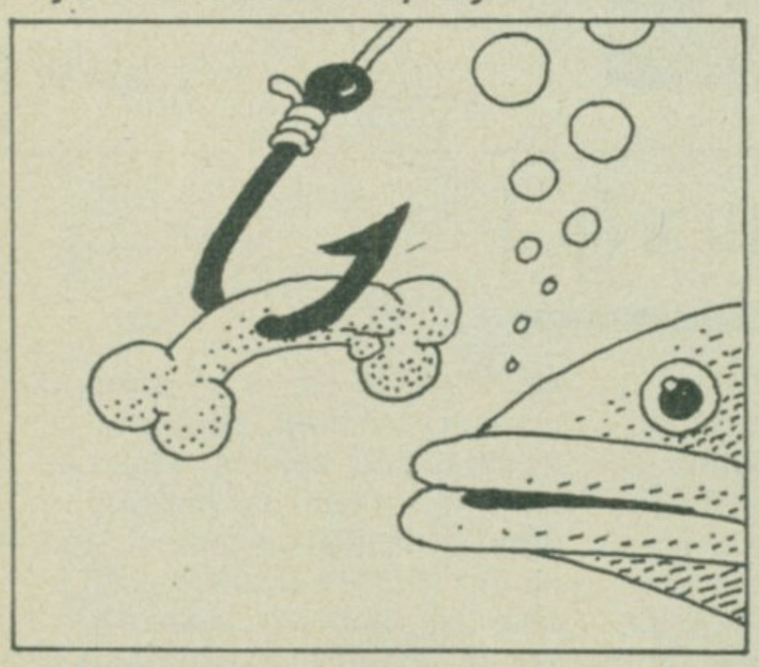

Кад већ толико желиш да постанеш пецарош, за љубав нешто мора и да се жртвује. Одвајај од свог џепарца и до лета ћеш сакупити за најпотребније. А онда ће ти и мама, вероватно, помоћи.

Претеча компјутера

Је ли тачно да је наш човек измислио рачунар који је претеча данашњег компјутера.

МИРОСЛАВ
из Ивањице

Тачно је! Наш човек, професор математике Михаило Петровић Алас направио је прву рачунску машину која је радила по принципу кретања течности. Овај рачунар сматра се претечом данашњег компјутера.

Професор Михаило Петровић представљао је Србију на Светској изложби у Паризу 1890. године, где је награђен бронзаном плакетом у веома јакој конкуренцији.

Илустрово: Љубомир Милојевић-Љубац

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

КОМБИНОВАНА УКРШТЕНИЦА – ВОДОРАВНО: коксаре, воћа, екран, Миомир, тратина, да, х, Ревелин, Оски, Ита Рина, Стив, Натан, тетива, отет, донатор, кик, искројити, с, г, л, екати, нарав, брст, етика, рејон, граве.

ЛОГИЧКИ ПРОБЛЕМ: број 4.

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Жељка Јарњак, Таловчева 3, 41000 Загреб – скупља часопис „Алф", недостају јој бројеви 1, 2 и 3.

Ирина Мирковић, Мађари 37, 91000 Скопље – 9 година, воли спорт и дружење.

Ben Mawust, c/o Samuel, p.o. Box x49, Jamestown Accra, Ghana – 15 година, воли фудбал, кошарку и музику, језик дописивања енглески.

Бојана Ковачевић, Милана Топлице 8, 21220 Бечеј – 13 година, воли музику, спорт, путовања и дописивање.

Душица Ристановић, Горјани, 31205 Севојно – 12 година, сакупља постере и салвете, воли музику.

Тијана Шпирић, Блажујски друм 46а, 71000 Сарајево – 13 година, воли музику и дописивање.

Габријела Петровић, Wilhelminen Strase 74/40, A-1160 Wien, Östereich – 18 година, воли музику, научну фантастику и кошарку, сакупља марке и постере, жели да се дописује са младима од 18 од 22 године, језик дописивања, српскохрватски, енглески, немачки или руски.

Сњежана Мајсторовић, Стјепана Секулића Јуцка бб, 55000 Славонски Брод – жели да се дописује са младима из Југославије.

Наташа Крајиновић, Ваљевска 5/18, 70101 Јајце – воли музику, сакупља постере, салвете и украсна писма.

Ивана Шукља, Серетова 48, 52000 Пула – 14 година, сакупља све о АТ-клубу.

Школа за свештенике

Да ли постоји средња школа за свештенике и где се налази? Хтео бих да се упишем, али не знам где треба да се обавестим.

МИЛАН МАРЈАНОВИЋ
Пожаревац

Најближа средња теолошка школа налази се у Београду, Мије Ковачевића 11, телефон: 011/764-564, а има их још три: у Сремским Карловцима, Призрену и Кистању (Далмација).

Средња теолошка школа траје пет година и интернатског је типа. После ње можеш да наставиш студије на Теолошком факултету у Београду.

ИМПРЕСУМ (латинским IMPRESSUM), штампана ствар, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 2026

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НИП „ПОЛИТИКА"
др Живорад Миновић

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ
Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић и Никша Стипчевић. Чланови Савета из Редакције: Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (ликовно-графички уредник), Славољуб Кецић (помоћник гл. уредника), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Иванка Миладиновић, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" – редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Месечна 55,20 динара, тромесечна 165,60 динара, полугодишња 331,20 динара

ПРЕТПЛАТА
ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Месечна 110,40 динара, тромесечна 331,20 динара, полугодишња 662,40 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875 уз обавезну назнаку НИП „Политика" – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ: „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО
У СТРАНОЈ ВАЛУТИ – ШЕСТОМЕСЕЧНА:

САД	USD	60.–
СР НЕМАЧКА	DEM	95.–
ШВЕДСКА	SEK	346.–
ФРАНЦУСКА	FRF	316.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF	79.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НИП „Политика" код БЕОГРАДСКЕ БАНКЕ, Деоничарско друштво, Главна филијала „ИНВЕСТБАНКА" – Београд, на рачун број: 60811-623-63-257310-999-00054 уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

* ГОДИШЊУ ПРЕТПЛАТУ НА ЛИСТ НЕ ПРИМАМО.

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

Кад није било фрижидера

Ко је измислио сладолед? На то питање је тешко одговорити, али се зна да су још Арапи освојивши Сицилију у 9. веку припремали следећу посластицу: извукли би садржину из птичијих јаја, пунили љуску укусном и мирисном течношћу и ноћу их закопавали у снег.

И стари Римљани, познати гурмани, имали су своју хладну посластицу: вадили су из бресака коштицу и уместо ње стављали комад леда. Па ипак, прваци света у кулинарству били су (и остају) Кинези. Много пре Римљана они су користили снег при справљању многих јела. Рецимо, мешали су комадиће леда, поморанџе и зрна шипка и добијали ледену лимунаду са укусом хибискуса.

Колико прстенова има Сатурн?

Крајем августа 1989. године космичка сонда „Војаџер 2" доставила је на Земљу снимке начињене с даљине од 5000 километара на којима се јасно види да је Сатурн окружен са пет затворених прстенова. До сада се сматрало да их има четири, па зато не заборавите да унесете исправку у своју енциклопедију.

Пловећа тезга

Језеро Инле прочуло се далеко изван границе Бурме, а популарност су му донели његови чувени пловећи вртови. Међутим, много се мање зна да сличне баште плове и по језерима Кашмира, високо у Хималајима, а сасвим мало њих чуло је за ацтешке баште на води. За Шпанце који су у 16. веку освајали ацтешко царство то је било право светско чудо.

Велика зелена острва пливала су око престонице Теночтитлан док је њима управљао кормилар који се

отискивао од дна дугачком мотком.

У свим поменутим случајевима принцип изградње пловеће баште је исти: на костур од испреплетених грана наноси се слој плодне земље у коју се забада семе. Главна предност оваквог врта је то што је покретан. Док воће и поврће зри, плот чучи крај власникове куће, кад дође време за бербу, он дигне сидро и право на пијацу.

В. М.

Државни непријатељ бр. 1

Вук је у Западној Европи готово потпуно истребљен. По последњим подацима у целој Скандинавији остало је буквално неколико ових звери, у Италији око сто, једино у Шпанији њихов број никако да опадне.

Заштитници животиња ове земље свим силама се труде да европског вука заштите од потпуног уништења, али ствари не иду баш глатко. Наиме, некад је у Шпанији било тако много вукова да ова звер која је нападала стада стоке није могла да рачуна на милост човека. Иако је од тада прошло стотину година, Шпанци се и данас боје вукова. Мада се власти труде да регулишу број ових месождера – лов на ове животиње дозвољен је само уз посебну дозволу – вук је за многе у Шпанији и даље непријатељ број 1.

ПАУЦИ И ЛЕТ У КОСМОС

Какве сад везе имају пауци с васионским летовима?

Биохемичари с Ливерпулског универзитета сматрају да имају, и то врло одређену. Они су, наиме, недавно утврдили састав отрова једне врсте паука који живе на обалама Амазона. Испоставило се да паук отровом уопште не убија своје жртве – инсекте, мале птице и глодаре – већ их само успављује на дуже време. На тај начин залихе „успаване" хране очувају се и на високим тропским температурама.

На бази отрова овог јужноамеричког паука сада су енглески научници створили нешкодљиво средство за успављивање за које верују да ће моћи да користе космонаути да би доспели у стање анабиозе које ће бити неопходно у будућим дуготрајним путовањима према далеким звездама.

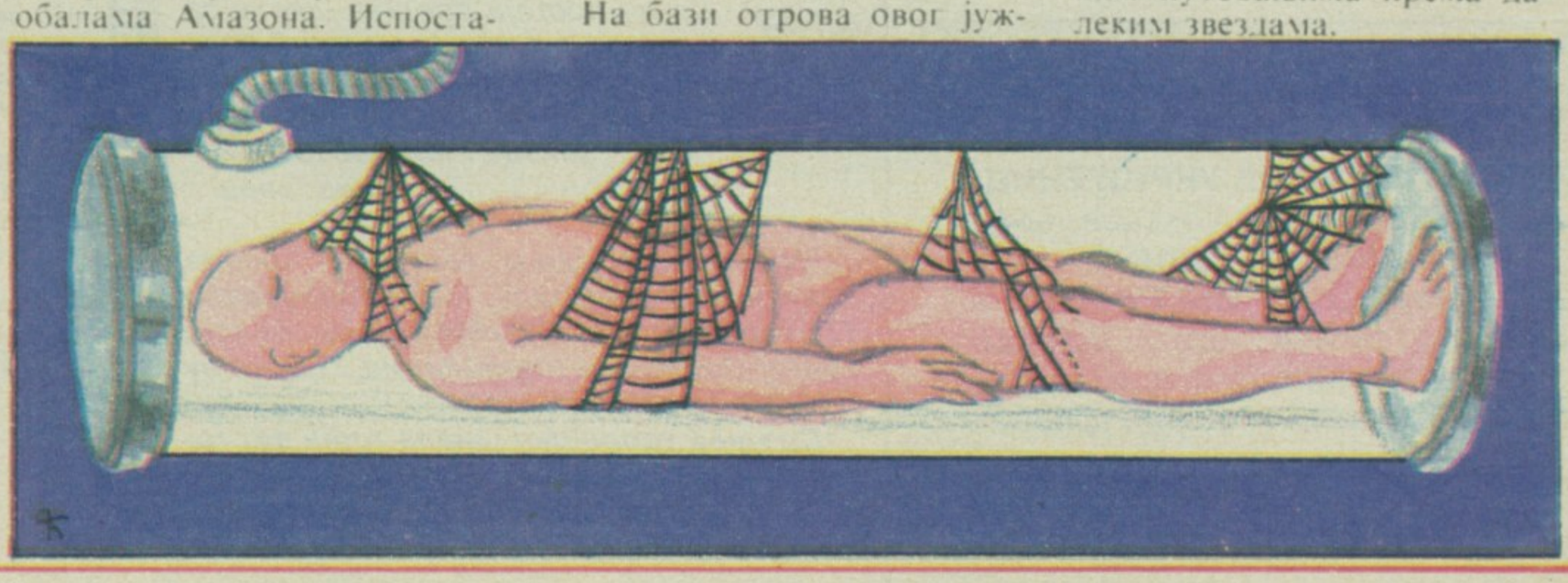

Илустровао: Растко Ћирић

BATMAN WITH ROBIN

BY BOB KANE

У БОРБИ ПРОТИВ ЗЛОЧИНА

BATMAN, ROBIN, and indicia are trademarks of DC Comics Inc. All Rights Reserved.

ХА! МИСЛИО СИ ДА МИ СЕ ПРИВУЧЕШ С ЛЕЂА!

УХХХ!

122

БРУС! ШТА ТО РАДИШ?!

НЕКО МОРА ДА ЗАУСТАВИ ТОГ ЛУДАКА, ПРЕ НЕГО ШТО НЕКОГ ПОВРЕДИ!

ПОЛАКО, МИСТЕР! ЗАБАВА ЈЕ ГОТОВА!

ШТА?! ЈОШ ЈЕДАН! СВИ СТЕ ПРОТИВ МЕНЕ! СВИ!

УБИЋУ ТЕ! ЧУЈЕШ ЛИ! УБИЋУ ТЕ! УБИЋУ ТЕ! УБИЋУ ТЕ!

ЏОКЕР ЈЕ ПОДИВЉАО! ВЕЋ ТРЕЋИ ПУТ ОВЕ НЕДЕЉЕ! ХВАТАЈ ГА, ПИТ!

ШТА? НЕ! НЕ!

ДРЖИМ ГА!

123

TM & © DC Comics Inc. 1943, 1971
Dist. By Editors Press Service Inc.

УУХХ! ИЗНЕНАДИО МЕ! МОЖДА БИХ БИО БРЖИ У БЕТМЕНОВОМ ОДЕЛУ!

СПРЕМИ СЕ ЗА ОБЈАШЊЕЊЕ! ЕВО УПРАВНИКА!

ИЗНЕНАДИО СИ МЕ, ВЕЈН! НИСАМ ЗНАО ДА УМЕШ ДА СЕ БОРИШ!

ПА, ЕТО... СВАКО ЖЕЛИ ПОНЕКАД БА БУДЕ ХЕРОЈ! АЛИ, ИЗГЛЕДА ДА НИСАМ ТАЈ ТИП!

У СВАКОМ СЛУЧАЈУ, СРЕДИЛИ СТЕ ЏОКЕРА!

ДА, АЛИ ТРЕБА ГА ОБУЗДАТИ! ТАЈ МАНИЈАК ЋЕ НЕКОГ УБИТИ! ШАЉЕМ ГА У ДРЖАВНИ ЗАТВОР ЗА ДУШЕВНЕ БОЛЕСНИКЕ!

46

АЛФРЕД, БЕТМЕНОВ БАТЛЕР, ОСЕЋАО ЈЕ ДА СЕ НЕШТО ЧУДНО ДЕШАВА...

ШТА ЈЕ ГОСПОДИНУ? НИЈЕ НИ ДИРНУО РУЧАК!

РАЗМИШЉА О ЏОКЕРУ!

TM & © DC Comics Inc. 1943, 1971
Dist. By Editors Press Service Inc.

WALT DISNEY

МИКИ